

Cyfiawnder Trwy Ein Dewrder - Cynllun Ymateb

Cyngor Gwynedd

Adroddiad Cynnydd

25.02.2026

Thema 1 - Llais y Plentyn a Chefnogi Dioddefwyr Swyddog Adrodd: Gwern ap Rhisiart	
1. Nod Thema:	- Sicrhau y gwrandewir ar blant, a'u bod yn cael eu credu a'u cymryd o ddifri. - Rhoi llais i blant a phobl ifanc mewn prosesau sydd wedi'u cynllunio i'w cadw'n ddiogel. - Gwneud popeth o fewn ein gallu i gefnogi'r dioddefwyr a'r goroeswyr.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	- Trafodaeth gychwynnol wedi bod ar lunio cynllun gweithredu ymarferol sy'n nodi blaenoriaethau, cyfrifoldebau ac amserlenni clir ar gyfer ymgorffori diwylliant sy'n canolbwyntio ar blant ar draws pob gwasanaeth – erbyn Ebrill 2026. Mae'r drafodaeth wedi arwain at y bwriad o gyflwyno Strategaeth Llais Plant a Phobl Ifanc mewn ymgais i ddal popeth mewn un cynllun cydlynus. - Bydd y Strategaeth yn amlygu 5 prif beth; - Llais Plant a Phobl Ifanc yn y drefn ddiogelu - Llais Plant a Phobl Ifanc mewn addysg - Llais Plant a Phobl Ifanc ar draws Gwasanaethau'r Cyngor - Dylanwad ar Brosesau Corfforaethol - Effaith - Strategaeth drafft wedi ei llunio a thrafodaeth gyda'r Fforwm Ieuenctid wedi eu trefnu i sicrhau llais plant a phobl ifanc yn y strategaeth ei hun. - Gwasanaeth Plant wedi cyflwyno drafft cychwynnol o bolisi llais y plentyn - Yr Adran Addysg wedi cychwyn ar waith i lunio arweiniad or arfer gorau un o ran llais y dysgwr o fewn addysg gan dynnu ar arweiniad ac arferion gorau yn genedlaethol. - Gweithdy gyda Sally Holland a thîm Comisiynydd Plant wedi ei gynnal gyda cynrychiolaeth o Fforwm Ieuenctid, phenaethiaid gwasanaeth, aelodau'r Cabinet a chynrychiolaeth o bwyllgorau craffu yn bresennol. - Mae pob ysgol gynradd yn defnyddio system gofnodi electroneg bellach i nodi digwyddiadau o bryder gyda y

	rhai nad oedd a system (5 ysgol fychan) bellach yn defnyddio Bromcom. - Gwaith trawsadrannol wedi ei wneud i adnabod hyfforddiant priodol yn y maes "Grooming" ar gyfer staff y Cyngor ac ysgolion. Mae panel traws adrannol wedi ystyried pecynnau gan ddau ddarparwr cenedlaethol. - Cyswllt wedi ei wneud efo'r bechgyn a oedd wedi eu hadnabod yr adroddiad fel dioddefwyr. Cymorth wedi ei gynnig iddynt.		
4. Heriau a wynebwyd:	- Cryn dipyn yn mynd ymlaen, ac oherwydd hyn mae risg i ni fod yn dyblygu gwaith. Llunio Strategaeth yn mynd i sicrhau cydlynedd a chysondeb. Ffocws hefyd ar effaith fel nad ydym yn gwneud pethau heb ystyried effaith o'r cychwyn cyntaf. - Dymuniad i ni fod yn symud i fod yn Awdurdod Plentyn Gyfeillgar. Mae hwn Bellach wedi ei ddatgysylltu o'r themâu yma ond yn mynd ymlaen dan arweiniad Gwasanaethau Plant.		
5. Camau nesaf / cerrig milltir allweddol:	- Mae'r bwriad i ddatblygu siarter ar wrando ar lais y plentyn a fersiynau plentyn gyfeillgar o'r strategaeth gyda'r dyddiad cwblhau erbyn Ebrill 2026.. - Gweithredu hyfforddiant i staff i adnabod a dogfennu newidiadau ymddygiadol mewn plant a allai fod yn arwydd o feithrin perthnasoedd amhriodol neu gam-drin – erbyn mis Mawrth 2026. - Cefnogi dioddefwyr trawma a theilwra cymorth i gyfateb ag anghenion yr unigolyn – Parhaus - Cyflwyno system Bromcom newydd ar draws holl ysgolion Gwynedd, ochr yn ochr ag ymgyrch hyfforddi a chodi ymwybyddiaeth – erbyn Medi 2027 - Cynnwys Fforwm Ieuenctid y Sir a cheisio cymeradwyaeth o ran cynnwys ein Strategaeth Llais Plant a Phobl Ifanc – Mawrth 2026		
6. Risgiau / Adnoddau:	Adnoddau: - Sicrhau fod modd i ni glywed llais a barn carfannau penodol o blant a phobl ifanc sydd yn anoddach ei clywed. Wedi cael adnodd newydd i fod yn targedu'r gwaith yma. Aros am arweiniad pellach: - Arweiniad rhanbarthol a chenedlaethol ar hyfforddiant "grooming"		
7. Ystyriaethau Cyfathrebu			
8. Amserlenni:	CPR – 1 (1)	Gwrando ar lais y plentyn	Ebrill 2026
	CPR – 2 (2)	Systemau / mesurau / adrodd – llais y plentyn	Ebrill 2026
	CPR – 3 (3)	Hyfforddiant – adnabod newid mewn ymddygiad	Mawrth 2026
	CPR – 4 (4)	Cofnodi – newid mewn ymddygiad	Medi 2027
	CPR – 6 (5)	Siarad efo'r plentyn – Rhan 5	

	CPR – 7 (6)	Cyswllt tu allan i'r ysgol (adrodd pryder)	Ionawr 2026
	CPR – 8 (7)	Newidiadau cwricwlwm	Medi 2026
	CPR – 9 (8) RP - A4 RP - A1	Cefnogi dioddefwyr	Parhaus
	RP- A5 (9)	Hawliadau iawndal	Parhaus
	NEWYDD – 1 (10)	Gwreiddio diwylliant o wrando ar lais a phrofiadau plant/pobl ifanc	Mawrth 2026

Thema 2 - Rheoli Honiadau a Phryderon am Oedolion sy'n gweithio gyda Phlant
Swyddog Adrodd: Dylan Owen

1. Nod Thema:	• Amddiffyn plant trwy sicrhau bod pryderon yn cael eu cymryd o ddifri ac yn gweithredu arnynt yn gyflym. • Sicrhau bod trefniadau Adran 5 yn cefnogi ymateb aml-asiantaeth cyson a chadarn i honiadau a phryderon am oedolion sy'n gweithio gyda phlant.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd: - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf. Canllawiau penodol: • Amlygu risg o ran siarad â pob plentyn sy'n destun cyfeiriad Rh5. • Sicrhau cytundeb ar y penderfyniad ynghylch y gwaith ar Bolisiau Pryderon Lefel Isel (Rhif 14). • Tynnu sylw at y ffaith bod rhai o'r argymhellion yn y rhaglen waith wedi'u huno, gan eu bod yn rhan o'r gwaith sicrwydd ansawdd a rhaglen awdit yr Adran Plant. • Tynnu sylw hefyd at y ffaith bod argymhellion sy'n deillio o adroddiad ESTYN / AGC (Tachwedd 2025) wedi'u hychwanegu at y rhaglen waith.

3. Cynnydd hyd yma:	<u>Cyfeiriadau Rhan 5:</u> • Addaswyd y templedi trafodaeth a chyfarfodydd strategaeth ac maent yn cael eu defnyddio i sicrhau bod gwybodaeth ddiogelu flaenorol yn cael ei wirio. • Mae gweithiwr cymdeithasol yn siarad gyda <u>pob un</u> plentyn sy'n destun Rhan 5. • Nid yw penderfyniadau trothwy yn cael eu gwneud gan un person yn unig (Arweinydd Tîm Derbyn, LADO a/neu DOS pob tro). • Amlygwyd y ffurflen gyfeirio ar gyfer oedolion proffesiynol ar y wefan. Gellir weld yma: Cam-drin plant. Rydym wedi gofyn am y trefniadau a'r amserlen ar gyfer y newidiadau cenedlaethol arfaethedig i'r ffurflen gyfeirio. Mae cynlluniau hefyd i edrych sut gall MOSAIC gefnogi creu ffurflen ddigidol pan ddaw'r system yn fyw yn yr hydref. • Mae penderfyniad wedi ei wneud i dreialu'r defnydd o Magic Notes yn ystod y cyfarfodydd strategaeth. Peilota i ddechrau yn y mis nesaf ar ôl cadarnhau gyda'r cwmni. <u>Tîm Diogelu a Llesiant Ysgolion</u> • Defnyddiwyd Arian Llywodraeth Cymru i recriwtio a phenodi swyddog ychwanegol i'r tîm diogelu. Mae'r swyddog yn cychwyn cyn diwedd mis Chwefror. <u>Fframwaith Sicrwydd Ansawdd</u> • Paratowyd a cyflwynwyd ddrafft cychwynnol o'r Fframwaith i'r Grŵp Sicrwydd Gweinidogol. • Bwriad yw cyflwyno'r drafft i'r cyfarfod Bwrdd ar 25.2.26.
4. Heriau a wynebwyd:	<u>Siarad efo Plentyn sy'n destun Cyfeiriad Rh5</u> Mae rhai rhieni yn teimlo'n anghyfforddus iawn gyda gweithiwr cymdeithasol yn siarad â'u plentyn ac, o ganlyniad, yn gwrthod caniatâd. Cofnodir cwynion o'r fath ac byddent yn cael eu monitro'n barhaus. Mae trafodaethau cychwynnol hefyd wedi'u cynnal gydag arbenigwr cyfreithiol er mwyn adolygu hawliau rhieni a phlant yn unol â gweithdrefnau diogelu. <u>Polisi Pryderon Lefel Isel.</u> Yn dilyn y Cyfarfod Bwrdd Ymateb diwethaf a'r angen am arweiniad gan Lywodraeth Cymru ar y mater "Polisi Pryderon Lefel Isel", rydym bellach wedi derbyn cadarnhad: <i>Fod y Llywodraeth yn rhoi ystyriaeth gyflwyno Polisi Pryderon ynghylch Ymddygiad Oedolion (yn debyg i Bolisi Pryderon Lefel Isel Lloegr) mewn ysgolion, fel rhan o'r gwaith i adolygu'r canllawiau ar weithdrefnau disgyblu a diswyddo staff ysgol. Bydd hyn yn cael ei wneud ochr yn ochr â Cadw Dysgwyr yn Ddiogel, y bwriad yw ymgynghori arno yn dilyn etholiadau'r Senedd.</i> Yn ystod cyfarfod o Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar y 4ydd Chwefror aethpwyd drwy'r opsiynau y gellir ei ystyried wneud yn fewnol.

	O ran creu Polisi Pryderon Lefel Isel, yn sgil cadarnhad gan Llywodraeth Cymru o'u bwriadau ni fydd y Cyngor yn gweithredu nac yn bwrw ymlaen â threfniadau newydd hyd nes y caiff yr arweiniad perthnasol ei gyhoeddi gan Lywodraeth Cymru. O ran ail-edrych ar y rhestr ganolog mewnol: • Bydd y Gwasanaeth TG (drwy Bennaeth Gwasanaethau Corfforaethol) yn gwneud trefniadau i roi mynediad i'r Swyddog Diogelu Adran Plant ar yr enwau sydd ar y bas-data staff presennol, nad yw wedi cael ei ddefnyddio ers cyfnod COVID. Gan nad yw'r rhestr hon yn cael ei defnyddio ar gyfer unrhyw ddibenion gwirio, nid oes sail dros gadw'r data. • Bydd y Swyddog Diogelu Adran Plant yn gwirio ac yn croesgyfeirio'r cofnodion unigol sydd ar y rhestr er mwyn sicrhau bod yr holl wybodaeth berthnasol yn cael ei throsglwyddo i WCCIS. Bydd hefyd yn gwirio a oes unrhyw gofnodion diogelu perthnasol sy'n ymwneud â'r Adran Oedolion, a bydd y rhain yn cael eu pasio ymlaen at y tîm priodol yn ôl yr angen. • Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol ar hyn o bryd yn paratoi trosglwyddo i system dal data newydd (MOSAIC), bydd yn galluogi i ni weld yn syth os oes honiadau/cyfeiriadau blaenorol a gwirio hynny yn erbyn enw a manylion person. • Gyda dwy system newydd yn cael eu cyflwyno (MOSAIC a'r system Adnoddau Dynol newydd), mae'n bosib y daw datrysiadau pellach o ran fflagio materion, awtomeiddio a rheoli achosion. Bydd y trafodaethau hynny'n parhau i gael eu cynnal rhwng Pennaeth Gwasanaethau Corfforaethol, Swyddog Diogelu Adran Plant a'r Gwasanaeth TG. • O ran pryderon anffurfiol, y dull a ffafrir fydd dod â phob pryder i mewn i broses ffurfiol. Yn hytrach na chynnal trafodaethau anffurfiol, bydd pob pryder, gan gynnwys pryderon lefel isel, yn cael ei gofnodi ar system MOSAIC newydd er mwyn sicrhau bod cofnod clir ar gael. Gall systemau megis Magic Notes hefyd gynorthwyo i symleiddio'r broses hon. • Bydd y Swyddog Diogelu Data hefyd yn edrych ar y canllaw grëwyd n ôl yn 2013 o ran diffinio pryderon. Penderfyniad felly yw gofyn am gytundeb y Bwrdd i gau'r argymhelliad yn ffurfiol hyd nes bydd datblygiadau system / technoleg yn ei le (Hydref 2026).
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	• Mawrth/Ebrill – Penodi Swyddog DOS/Sicrwydd Ansawdd • Hydref –Trosglwyddo i system MOSAIC
6. Risgiau / Adnoddau:	Adnoddau: • Bid corfforaethol eisoes wedi ei gyflwyno er mwyn gweithredu'r argymhellion yn Thema 2. Risg: Risg Recriwtio

	Cyflwynwyd fid corfforaethol ar gyfer sawl swydd newydd er mwyn cynyddu capasiti yn Adran Plant. Gan fod recriwtio ar gyfer swyddi gwaith cymdeithasol yn heriol o fewn yr amgylchedd presennol, mae'n bosib y bydd angen ystyried dulliau amgen i lenwi'r rolau a phenderfynu ar ffyrdd creadigol o recriwtio.		
7. Ystyriaethau Cyfathrebu	Gwerthfawrogi unrhyw gefnogaeth ar gyfer recriwtio a chodi ymwybyddiaeth o'r swyddi newydd.		
8. Amserlenni:	CPR-11 (11)	Gwranddo ar lais y plentyn	Wedi gwblhau - monitro
	CPR - 14 (12)	BDRh yn craffu – rheoli honiadau	I'w gadarnhau – Bwrdd Diogelu Rhanbarthol
	RP- B5 (13)	Arolygiadau Estyn – trefniadau diogelu	Wedi gwblhau - monitro
	CPR - 15 RP- C2 RP - C2a (14)	Pryderon Lefel Isel	Hyd 25 – Ebrill 26
	CPR – 12 (15)	Penderfyniadau mewn ymgynghoriad	I'w gadarnhau – rhywfaint o oedi o ran cysylltiad gyda'r Heddlu
	CPR – 5 (16)	Ystyried gwybodaeth diogelu ar gofnod y plentyn wrth asesu risg	Wedi gwblhau – angen rhoi trefniadau monitor yn ei le
	NEW- 2 NEW - 3 (17)	Trefniadau gweithredu Rhan 5	Parhaus – penodi swydd Mawrth / Ebrill
	NEW- 4 (18)	Ffurflen gyfeirio Rhan 5	Tymor byr amlygu'r ffurflen – wedi gwblhau Tymor hir – ffurflen ddigidol – Hydref 2026 ymlaen
	NEW- 5 (19)	Diwylliant tryloyw ac agored o drîn ac atgyfeiriadau	Parhaus
	CPR – 10 (20)	Gwersi i ddysgu / Rhan 5 – Llywodraeth Cymru	I'w gadarnhau – aros am gopi gan LIC
	CPR 16 (21)	Strategaeth 10 mlynedd – Llywodraeth Cymru	Dechrau Mawrth 2026
	RP- B2 (22)	Sefydlu Gwasanaeth Diogelu a Llesiant Ysgolion	Parhaus

	NEW- 8 (23)	Gwella perthynas gyda ysgolion - trefn cyfeiriadau	Parhaus
	NEW- 9 (24)	Cyfathrebu rhwng adrannau plant/addysg	Parhaus
	NEW- 10 (25)	Cofnodi Trafodaethau Strategaeth	Peilot Magic Notes – Mawrth 2026 Penodi swydd Mawrth / Ebrill

Thema 3 - Hyfforddiant a Pholisïau Swyddog Adrodd: Ian Jones	
1. Nod Thema:	Sicrhau bod staff wedi'u hyfforddi i "feddwl yr hyn na ellir ei amgyffred" a deall “y gallai ddigwydd yma”.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	- Gofynnwn i'r Bwrdd - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	Canu'r Gloch - Bu i'r Cabinet gymeradwyo'r Polisi Canu'r Gloch ar gyfer Staff yn ei gyfarfod ar 20 Ionawr. Bydd y polisi yn cael ei fabwysiadu'n ffurfiol fel rhan o Gyfansoddiad y Cyngor gan y Cyngor Llawn ym mis Mawrth, 2026. Bu i'r Cabinet ofyn am waith brys o ran datblygu polisi cyffelyb ar gyfer Aelodau yn ogystal ac mae'r gwaith hynny wedi cychwyn. - Yn sgil y penderfyniad hwn, byddwn yn symud ymlaen i gyflwyno rhaglen waith drafft ar gyfer cyfathrebu a chodi ymwybyddiaeth ymysg holl staff y Cyngor o gynnwys y Polisi. Byddwn yn cyflwyno'r rhaglen waith i'r Grŵp Tasg Canu'r Gloch yn ei gyfarfod nesaf. - Mae pob ysgol wedi derbyn cais i fabwysiadu Polisi Canu'r Gloch a ddarperir gan Llywodraeth Cymru a byddwn yn monitro hynny i'r dyfodol. Hyfforddiant Diogelu - Cwblhawyd Archwiliad Mewnol ar drefniadau Hyfforddiant Mandadol o fewn y Cyngor a bydd camau gweithredu'r adroddiad hwnnw yn cael ei fabwysiadu gan y Grwp Tasg. - Mae gwaith o ddadansoddi anghenion hyfforddiant y gwahanol carfannau staff o ran Diogelu ar waith. - Mae gwaith ar ddatblygu cyfres o glipiau fideo wedi cychwyn er mwyn cynorthwyo gyda'r dasg o gyrraedd pob carfan o staff gyda negeseuon priodol. Mae'r gwaith hynny wedi gynnwys gwneud cyswllt gyda nifer o gynghorau a sefydliadau eraill yn y sector gyhoeddus ar draws Cymru er mwyn adnabod ymarfer da.

	- Mae'r canran o staff sydd wedi cwblhau'r hyfforddiant mandadol yn 75.7% ar hyn o bryd. Ymchwiliad Craffu - Llithriad yn yr amserlen ond disgwylir adroddiad terfynol yn y dyfodol agos.		
4. Heriau a wynebwyd:	- Cais gan y Cabinet ar gyfer datblygu trefn cyffelyb ar gyfer Canu'r Gloch o ran Aelodau yn debygol o gael effaith tymor byr ar rhaglen waith y Grwp Tasg. - Mynediad i systemau TG ar gyfer staff rheng flaen yn parhau i fod yn her benodol.		
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	- Mabwysiadu Polisi Canu'r Gloch diwygiedig – Cabinet (Ionawr 26), Cyngor Llawn (Mawrth 26) a gweithredu'r polisi (Ebrill 26) - Cynllun cyfathrebu clir ar gyfer holl staff y Cyngor, gan sicrhau ei fod yn diwallu anghenion timau rheng flaen – Mawrth, 2026. - Is-grŵp i ddatblygu a chynhyrchu offer ymarferol i atgyfnerthu a hyrwyddo pwysigrwydd hyfforddiant diogelu ar draws y Cyngor – Chwefror, 2026 - Ychwanegu hyfforddiant cadw cofnodion diogelu ychwanegol i'r e-fodiwl presennol gyda chytundeb SCW - Wedi ei gwblhau. - Adroddiad Ymchwiliad Craffu (Trefniadau Diogelu) - Chwefror 2026 - Adolygiad pellach o'r Polisi Diogelu Corfforaethol – Ebrill 2026		
6. Risgiau / Adnoddau:	Adnoddau Penodiad Rheolwr y Gwasanaeth Ymgynghorol Adnoddau Dynol i swydd gyda Chyngor arall am gael effaith tymor byr ar yr adnoddau sydd ar gael i'r Grwp Tasg Canu'r Gloch. Proses recriwtio a phenodi wedi cychwyn a disgwylir penodi rheolwr newydd ym mis Chwefror.		
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:			
8. Amserlenni:	CPR – 17 (29)	Adolygiad LIC (Hyfforddiant)	I'w gadarnhau gan LIC
	CPR – 18 (30)	Hyfforddiant "grooming"	I'w gadarnhau
	CPR – 19 (31)	Sicrwydd i'r Bwrdd Diogelu o'r uchod	I'w gadarnhau (gweler CPR-18)
	CPR – 20 (32)	Polisi Canu'r Gloch	Ebrill 2026
	CPR – 13 (33)	Hyfforddiant/goruchwyliaeth Swyddogion LADO	i'w gadarnhau
	CPR – 24 (34)	UDD/Goruchwyliaeth gan weithwyr cymdeithasol	i'w gadarnhau
	RP- C2 (35)	Hyfforddiant cadw cofnodion diogelu	Rhagfyr 2025
	RP- B1b (36)	Hyfforddiant diogelu/VAWDASV adrannol	Parhaus

	RP- B2 (37)	Pecyn hyfforddiant diogelu ysgolion	Cwblhau
	RP- C2d (38)	Hyfforddiant diogelu gorfodol – penderfyniadau diogelu	Parhaus
	NEWYDD-11 (39)	Hyfforddiant diogelu “uwch”	i'w gadarnhau
	RP- B1 (40)	Adolygu Polisi Diogelu	Ebrill 2026
	RP- B2 (41)	Adolygu Polisi Diogelu (Ysgolion)	i'w gadarnhau
	RP- B1a (42)	Archwiliad mewnol – trefniadau diogelu	Mehefin 2026
	RP- B1c (43)	Monitro cydymffurfiaeth DBS	Cwblhau
	RP- B5 (44)	Monitro trefniadau diogelu ysgolion	Cwblhau
	RP- B6 (45)	Ymchwiliad craffu - diogelu	Rhagfyr 2025

Thema 4 - Llywodraethu

Swyddog Adrodd: Alison Halliday

1. Nod Thema:	- Sicrhau bod llywodraethwyr ysgolion yn deall eu rolau a'u cyfrifoldebau neu gadw plant yn ddiogel - Sicrhau bod systemau yn eu lle sy'n mesur iechyd a diwylliant ehangach ysgolion
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf. Canllawiau penodol: - Mae amserlenni yn risg ar hyn o bryd – rhagwelir y bydd adolygiad Llywodraeth Cymru yn cymryd rhwng 6 a 9 mis. A allwn ni symud ymlaen yn gynt gyda rhai o'r argymhellion? Sut?
3. Cynnydd hyd yma:	- Hyfforddiant diogelu gorfodol yn ei le ar gyfer pob Cadeirydd a Llywodraethwr Dynodedig ar gyfer Diogelu mewn ysgolion. - Ei gwneud hi'n orfodol i Lywodraethwyr gwblhau hyfforddiant diogelu sylfaenol - Llawlyfr llywodraethwr newydd wedi'i rannu gyda'r holl lywodraethwyr ac ar Wefan Gwynedd - Dechrau coladu gwybodaeth i asesu sefyllfa'r ysgol gan gynnwys iechyd a diwylliant ehangach - Cyfarfodydd gyda awdurdodau cyfagos i adnabod arferion gorau o ran clecio a threfniadaeth llywodraethiant effeithiol ac effeithlon. - Ymchwilio i ddangos fwrdd i ddal holl wybodaeth a data llywodraethu mewn un man hwylus a hylaw.
4. Heriau a wynebwyd:	Dibyniaethau - yn aros am arweiniad pellach gan LLC yn dilyn ei adolygiad o drefniadau llywodraethu o fewn ysgolion

5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	- Grymuso trefn llywodraethiant ein hysgolion drwy sicrhau bod pob Corff Llywodraethol yn derbyn cefnogaeth glercio broffesiynol o ansawdd. Ystyried cynnal peilot clerc proffesiynol ar gyfer yr ysgolion hynny sydd heb glerc erbyn Mawrth 2026. - Adolygu a diwygio rhaglen hyfforddiant ar gyfer Cadeiryddion a Chyrff Llywodraethol er mwyn ymateb i anghenion cyfredol . Bydd hyn yn cynnwys hyfforddiant megis ‘grooming ’ a rhagfarn diarwybod yn unol a’r gofyn lleol. - Sicrhau hyfforddiant i benaethiaid ar hanfodion llywodraethiant effeithiol gyda ffocws barhaus ar ddatblygu rôl y corff fel Cyfaill Beirniadol gan sefydlu diwylliant o onestrwydd a thryloywder fel themâu canolog. Rhoglen Arweinwyr y Dyfodol / darpar Benaethiaid wedi derbyn cyflwyniad Ionawr 2026. Rhoglen Penaethiaid Newydd i'w chyflwyno erbyn Mawrth 2026. - Adran Addysg i ddatblygu a chylchredeg agenda / rhaglen sefydlog ar gyfer cyrff llywodraethu ysgolion Gwynedd, a fydd yn canolbwyntio ar faterion diogelu a llesiant , ynghyd â darparu'r data priodol i'w helpu i asesu sefyllfa'r ysgolion erbyn Mawrth 2026. Bydd y gwaith o adolygu a diwygio rhaglenni cyfarfodydd wedi ei gwblhau erbyn Ionawr 2026. Hyfforddiant i Glercod a threfn newydd yn weithredol erbyn Mawrth 2026. - Ymateb a gweithredu'n brydlon i holl argymhellion Adolygiad Llywodraeth Cymru o drefniadau llywodraethu mewn ysgolion yng Nghymru – amserlen i'w bennu yn unol â'r adolygiad - Penodi swyddog cefnogaeth llywodraethu ychwanegol i gefnogi ysgolion gyda holl agweddau llywodraethiant a chwynion erbyn Ebrill 2026. Swydd-ddisgrifiad a manyleb person wedi ei gadarnhau Ionawr 2026.		
6. Risgiau / Adnoddau:	Adnoddau: RP-Ch7 (51)- Bydd angen swyddog ychwanegol arnom i gefnogi 94 o gyrff llywodraethu. Ar hyn o bryd mae gennym un swyddog. Rydym wedi derbyn grant gan LIC a fydd yn caniatáu i ni benodi swyddog ychwanegol. Adnoddau: CPR-22 (47) - Bydd angen adnoddau arnom i greu dangosfwrdd a fyddai'n hwyluso casglu data o'r fath. Adnoddau: (46.10) Bydd angen adnoddau ychwanegol i sefydlu model clercio proffesiynol.		
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:			
8. Amserlenni:	CPR – 21 (46)	Cyfrifoldebau Llywodraethwyr	i'w gadarnhau gan LIC
	CPR – 22 (47)	Dangosfwrdd	i'w gadarnhau gan LIC

	CPR – 23 (48)	Cofnodion cywir	Mai 2026
	NEWYDD-12 (49)	Trefn ymchwilio ac atal	Mehefin 2026 / Parhaus
	RP- C3 (50)	Argymhellion ICP	Parhaus
	RP- Ch7 (51)	Hyfforddiant	Parhaus
	RP- Ch6 (52)	Cymharu trefniadau	Mai 2026

Thema 5 – Arferion Cyfyngol Swyddog Adrodd: Llion Williams	
1. Nod Thema:	• Diweddarau canllawiau am ffilmio atal yn gorfforol gan oedolion, a sut y dylid cadw cofnodion ffilmio.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	• Gweithredodd y troseddwr yn groes i'r Polisi Ysgolion trwy ffilmio achosion - nid yw hyn yn arfer safonol. • Yn ystod ymweliadau Sicrwydd Ansawdd rydym bob amser yn edrych ar y polisi arfer cyfyngol i sicrhau bod hynny'n cyd-fynd â'r polisi enghreifftiol a ddarperir. • Darperir hyfforddiant am ddim trwy'r tîm cynhwysiant • Mae cofnodion gwaharddiadau disgyblion yn amlygu gofynion hyfforddiant ysgolion - Mae'r tîm cynhwysiad yn cysylltu a chefnogi ysgolion yn ychwanegol i'r amserlen hyfforddi parhaol. • Penodi Swyddog Diogelu a Llesiant ychwanegol i'r Tîm er mwyn gallu cyflawni ymweliadau ansawdd blynyddol • Cwmni yn cael ei gomisiynu i: 1. Werthuso'r polisi presennol yn erbyn canllawiau cenedlaethol a gofynion statudol 2. Dadansoddi cryfderau a gwendidau'r polisi gan nodi arferion da, bylchau, a risgiau o ran cydymffurfiaeth ac arfer adferol. 3. Argymhell camau gwella ymarferol sy'n sicrhau cydymffurfiaeth lawn ac integreiddio dulliau a sgysiau adferol. 4. Argymhell trefniadau gweithredu clir gyda rolau, atebolrwydd, a dull adferol wedi'i wreiddio mewn ymarfer dyddiol. 5. Gwerthuso'r cynllun hyfforddi staff mewn gofynion polisi a sgysiau adferol. 6. Sefydlu trefniadau adrodd clir ar gyfer digwyddiadau, pryderon, a chanlyniadau sgysiau adferol. 7. Gweithredu trefniadau monitro ac ymyrryd cadarn • Gweithgor Addysg/Diogelu/ADY wedi ei sefydlu i arwain a hwyluso'r gweithredu fydd yn deillio o'r gwerthusiad
4. Heriau a wynebwyd:	• Llywodraeth Cymru i weithredu ar yr argymhelliad o gyhoeddi atodiad i Ganllaw y Fframwaith ar gyfer lleihau arferion cyfyngol.

	- Sicrhau bod pob ysgol yn gallu rhyddhau staff i gadw hyfforddiant yn gyfredol - Symudiadau a phenodiadau staff ysgolion yn golygu bod yn sefyllfa o ran hyfforddiant yn amrywio yn ystod y flwyddyn – capasiti adran ac ysgolion i'w gadw yn gyfredol		
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	- Sefydlu Gweithgor i arwain a hwyluso gweithredu - Rhagfyr 2025 - Sefydlu briff ar gyfer gwerthuso polisi a trefniadau presennol - Rhagfyr 2025 - Adnabod a comisiynu cwmni allanol i werthuso polisi, trefniadau hyfforddiant, cefnogaeth ysgolion, cefnogaeth disgyblion, dulliau monitro cydymffurfiaeth - Ionawr 2026 - Sefydlu cynllun gweithredu yn dilyn y gwaith gwerthuso - Mawrth 2026 - Sefydlu a gweithredu trefn monitro a chydymffurfiaeth gyda'r polisi - Mawrth 2026 - Adolygu strategaeth a chynllun hyfforddi - I'w gadarnhau - Grymuso trefniadau adrodd a monitro data adroddiadau ysgolion - I'w gadarnhau		
6. Risgiau / Adnoddau:	Risgiau: - Y broses o gomisiynu a chwblhau'r gwaith gwerthuso polisi a trefniadau yn cymryd hirach na'r disgwyl - Cydymffurfiaeth parhaus ysgolion Adnoddau: - Bydd angen adnodd a system i gofnodi 53.5 – cydweithio gyda Adran TG i sefydlu system/Power Ap i gadw data		
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:			
8. Amserlenni:	CPR 25 (53)	Atodiad i ganllaw - LIC	Aros am y Llywodraeth
	53.1	Sefydlu is-grwp - ymchwilio	Rhagfyr - Cwblhawyd
	53.2	Adolygu'r polisi	Ionawr 2026
	53.3	Mabwysiadu'r polisi	Chwefror ac yn flynyddol
	53.4	Darparu hyfforddiant	Chwefror 2026
	53.5	Monitro	Mawrth 2026 ac yn flynyddol

Thema 6 - Cynllunio Argyfwng ac Ymateb i Argyfwng

Swyddog Adrodd: Catrin Love

1. Nod Thema:	Sicrhau bod cynllun clir, strategol a chydgyssylltiedig ar waith mewn achos o argyfwng
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu cynnydd - Cynnig unrhyw sylw neu arweiniad, ac arweiniad yn benodol ar bwynt 26d

3. Cynnydd hyd yma:	• Grwp Prosiect wedi ei sefydlu • Wedi camu nôl o'r bwriad gwreiddiol er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r sefyllfa a chanllawiau presenol. • Sgwrs allweddol eisoes wedi digwydd gyda Ditectif Arolygydd o Dîm arest yr Heddlu sydd wedi gwella dealltwriaeth yn sylweddol a newid trywydd y cynnwys. Penderfyniad i beidio siarad a staff yr Ysgol. • Deall pa brotocolau ffurfiol Rhannu Gwybodaeth sydd mewn lle yn y maes diogelu a chynllunio argyfwng er mwyn sefydlu os mai mater o godi ymwybyddiaeth ohonynt sydd yma yntau fod angen creu cytundebau newydd. Mae cytundebau WASPI mewn lle ym maes Diogelu ac ar gyfer agweddau penodol o Gynllunio Argyfwng ac mae canllawiau clir gan yr ICO o ran rhannu gwybodaeth mewn argyfwng felly dim angen sefydlu dim canllaw newydd. • Drafft cynnar o Gynllun Crisis Strategol a gweithredol mewn lle. • Trafodaeth wedi bod gyda'r Heddlu ar secondio Gweithiwr Cymdeithasol i'r Heddlu mewn achos diogelu difrifol. Ffafiaeth i gael ymateb hyblyg er mwyn cael y trefniant fwyaf priodol i bob achos yn unigol. Gallai hynny fod yn dimau cyswllt dioddefwr ar y cyd (Heddlu a Gweithwyr Cymdeithasol), gallai fod yn drefniant 'open access' i'r Heddlu neu yn secondiad ffurfiol.
4. Heriau a wynebwyd:	• Sefydlu beth sydd mewn lle yn barod yn y meysydd sydd yn pontio yma – diogelu, diogelwch ac argyfwng. • Plethu yr holl ddogfennaeth sydd mewn lle yn barod i un ddogfen hawdd a chryno sy'n cyfarch meysydd iechyd a diogelwch, diogelu, argyfwng a gwybodaeth. • Mae hwn yn ofyn ar bob Cyngor erbyn hyn yn sgil Lythyr y Llywodraeth i arweinyddion ac felly cwestiwn yn codi o ran safoni templedi / ddogfennaeth ar draws Siroedd y Gogledd. Mae'n ofyn cenedlaethol ond dim canllaw cenedlaethol. • Mae'n mynd i fod yn her cyrraedd pawb ym mhob ysgol ac mae'r gwaith cychwynnol o fapio'r broses hyfforddi wedi cychwyn fel na fydd oediad unwaith fydd y Cynllun wedi ei gymeradwyo.
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	• Ymgynghori (diwedd Mawrth 2026) • Mapio hyfforddiant a pharatoi adnodd hyfforddi (Tymor addysgol yr Haf 2026) • Hyfforddi staff ysgolion (I'w gadarnhau)
6. Risgiau / Adnoddau:	• Unwaith bydd y gwaith o fapio'r hyfforddiant wedi ei gwblhau daw'r adnodd a fydd ei angen yn gliriach ond mae cais am adnodd ychwanegol yn y maes argyfwng wedi ei gyflwyno.

7. Ystyriaethau Cyfathrebu:	•		
8. Amserlenni:	CPR – 26a (54)	Adolygu'r cynllun digwyddiadau difrifol strategol	Cynllun drafft erbyn 31/1/26 Cyfnod ymgynghori 31/3/26 Rhaglen hyfforddi <i>Tymor yr Haf 2026</i> Argymhelliad i'r Bwrdd i'w gytuno er mwyn cwblhau y weithred.
	CPR - 26b (55)	Protocol swyddogol – rhannu gwybodaeth	Wedi ei gwblhau
	CPR – 26c (56)	Cynllun mewn grym / camau cymorth cyflym	Wedi ei gwblhau
	CPR - 26d (57)	Symud GC i weithio ar secondiad gyda'r Heddlu	Ebrill 2026

Cyfiawnder Trwy Ein Dewrder - Cynllun Ymateb

Cyngor Gwynedd

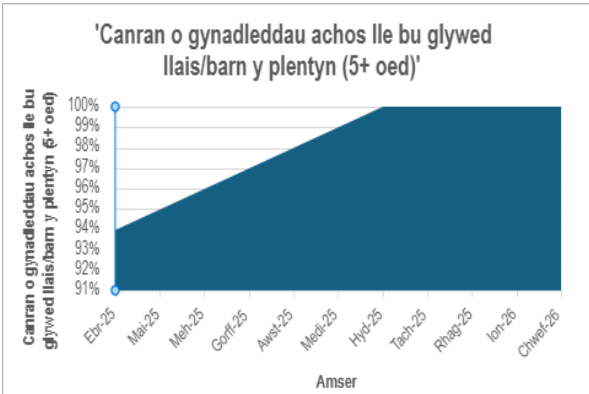
Adroddiad Cynnydd

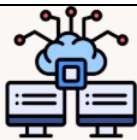
27.04.2026

THEMA 1 - LLAIS Y PLENTYN A CHEFNOGI DIODDEFWYR	
Swyddog Adrodd: Gwern ap Rhisiart	
1. Nod Thema:	- Sicrhau y gwrandewir ar blant, a'u bod yn cael eu credu a'u cymryd o ddifri. - Rhoi llais i blant a phobl ifanc mewn prosesau sydd wedi'u cynllunio i'w cadw'n ddiogel. - Gwneud popeth o fewn ein gallu i gefnogi'r dioddefwyr a'r goroeswyr.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd: - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf
3. Cynnydd hyd yma:	<u>Strategaeth Llais y Plentyn</u> Mae Strategaeth Llais y Plentyn wedi ei gwblhau ar ffurf drafft. Sylwadau wedi ei derbyn ar y cynnwys gan aelodau'r bwrdd adfer ac wedi eu hymgorffori i'r fersiwn gyfredol. Mae gwaith wedi ei wneud ar lunio rhai o'r atodiadau ond nid pob un. Mae'r atodiad ar lais plant a phobl ifanc mewn addysg yn barod i'w drafod gyda'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc, Grwpiau Strategol Addysg a Fforwm Llywodraethwyr Gwynedd. Mae gwaith i'w wneud i addasu arweiniad presennol y Gwasanaethau Plant fel ei fod yn rhan naturiol o'r Strategaeth fel cyfanwaith, mae'r cynnwys presennol yn gwbl briodol ond mae angen addasu ei ddiwyg i fel ei fod yn darllen fel un. Mae angen trafod y cynnwys gyda'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc. Mae'n bosib y gall hyn fod yn dasg i'r Cydlynnydd Ymgysylltu sydd yn y broses o gael ei benodi ar hyn o bryd. <u>Cofnodi</u> Pob ysgol efo'r gallu i gofnodi newidiadau mewn ymddygiad plant yn ddigidol ar system Bromcom neu un o'r system flaenorol megis MyConcern. <u>Trawma Gwybodus a Phlentyn Cyfeillgar</u> Mae rhaglen waith wedi ei baratoi sy'n edrych ar: a) datblygu Gwynedd fel sir gyfeillgar i blant, gan roi hawliau plant wrth galon penderfyniadau; b) symud tuag at fod yn sefydliad trawma-wybodus, caredig ac empathig.

	Mae'r rhaglen yn canolbwyntio ar newidiadau hir dymor a datblygu diwylliant drwy: - Raglen hyfforddiant corfforaethol ac arbenigol; - Gwiriadau polisïau a gweithdrefnau; - Hunanasesiadau; - Monitro a gwerthuso effaith. Bydd y Cynllun Gweithredu a'i gyflawniad yn parhau o dan Maes Blaenoriaeth Gwynedd Gofalgar, a'r Gweithgor Trawsadrannol Cefnogi Pobl (yn hytrach na'r uniongyrchol i'r Bwrdd) er mwyn gwreiddio'r ymagwedd Cyngor Gyfan i'r themâu. Mae rhaglen waith i'w weld er gwybodaeth yn y Papurau Ychwanegol. <u>Cyswllt Tu Allan i'r Ysgol</u> Mae ymweliadau gwirio ansawdd yn parhau i wirio fod yna rifau cyswllt y gall plant eu defnyddio os am gysylltu ag asiantaethau allanol. Mae hwn yn rhan o gylch monitro parhaus y tîm diogelu a llesiant. Does dim enghraifft wedi bod hyd yma lle nad yw'r tîm wedi gweld manylion cyswllt amgen priodol mewn unrhyw ysgol.
4. Heriau a wynebwyd:	Un o'r prif heriau ydi'r gofyn cynyddol ar ein Fforwm Plant a Phobl Ifanc. Er eu bod yn fwy na thebol i ystyried a rhoi barn mae ganddyn nhw eu blaenoriaethau hefyd ac mae hynny ynddo ei hun yn bwysau arnyn nhw. Mae'n ymddangos fel fod pawb yn dymuno barn y fforwm ar ystod eang o feysydd ac mae angen i ni ystyried eu bod nhw ag arholiadau e.e. ac nad yw'n dderbyniol i'w tynnu allan o wersi yn barhaus. Mae'n rhywbeth sydd angen i'w ystyried wrth symud ymlaen ac fe fydd swyddogion yn ystyried rhaglen flynyddol gyda'r Fforwm yn ystod eu cyfarfodydd nesaf. O ystyried hyn byddwn yn oedi cwblhau'r gwaith ar y strategaeth dan ddiwedd Mehefin cychwyn Gorffennaf, gan y bydd cyfnod yr arholiadau wedi dirwyn i ben erbyn hynny.
5. Camau nesaf / cerrig milltir allweddol:	• Mireinio cynnwys arweiniad presennol Gwasanaethau Plant i gyd fynd a diwyg y strategaeth. • Cychwyn ar y gwaith o ystyried newidiadau corfforaethol er mwyn sicrhau llais y plentyn. • Llunio amserlen realistig o ran ymgynghori â'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc gan ystyried y gofyn cynyddol arnyn nhw fel cynrychiolwyr.
6. Risgiau / Adnoddau:	Argaeledd ein Fforwm Plant a Phobl Ifanc yn enwedig dros gyfnod arholiadau.
7. Ystyriaethau Cyfathrebu	

8. Amserlenni:	Rhif	Blaenori aeth	Beth?	Amserlen
	1	1	Strategaeth Llais y plentyn	Gorff 2026
	6	1	Cyswllt tu allan i'r ysgol (adrodd pryder)	I'w gadarnhau
	4	2	System cofnodi newid mewn ymddygiad	Medi 2027
	8	2	Cefnogaeth i ddioddefwyr	Parhaus
	10	2	Gwaith ar ddiwylliant corfforaethol: Trawma Wybodus a'r Ffordd Gywir (Hawliau Plant)	Rhaglen waith hir dymor
	2	3	Systemau / mesurau / adrodd – llais y plentyn	I'w gadarnhau
	7	4	Llywodraeth Cymru i weithredu newidiadau i'r Cwricwlwm Cenedlaethol	LIC wedi nodi Medi 2026
	5	5	Gweithiwr Cymdeithasol i siarad efo pob plentyn	Wedi cwblhau - monitro
	9	5	Hawliadau iawndal	Parhaus
	3	Wedi cyfuno â rhif 30 (Thema 3)	Hyfforddiant – adnabod newid mewn ymddygiad / grooming	Gweler: Rhif 30 Thema 3
Llwyd = Wedi cwblhau neu ddim yn gallu gweithredu gan ein bod yn aros am newid cenedlaethol / rhanbarthol				
Mesurau (Effaith)				
Cyfleoedd rheolaidd i ddioddefwyr/ goroeswyr roi adborth i Gyngor Gwynedd ynghylch ansawdd a digonolrwydd y gefnogaeth	Diweddariad:		Amserlen:	
	Y bwriad yw trafod efo'r eiriolwyr yn ystod mis Ebrill. Bydd modd rhoi diweddariad ar lafar os nad yw hyn wedi digwydd erbyn fod y papurau wedi eu rhannu â aelodau'r Bwrdd.		Cyfarfod Bwrdd Ebrill 2026 (ar lafar)	
Hyder a phrofiad o ddiogelu mewn ysgolion	Diweddariad:		Amserlen:	
	Fforwm ieuenctid wedi datblygu ac cylchredeg holiadur i gasglu barn pobl ifanc am eu hyder a phrofiad o ddiogelu o fewn ysgolion. 1291 o bob ifanc ar draws y Sir wedi ymateb. Yr oedd yr ymatebion yn dangos fod dros 80% o ddisgyblion yn nodi eu bod nhw yn gallu siarad gyda rhywun yn yr ysgol os oes angen cymorth, 14% ddim yn gallu siarad gyda rhywun yn yr ysgol a 6% heb ateb.		Blynyddol – canlyniadau Chwef / Maw	

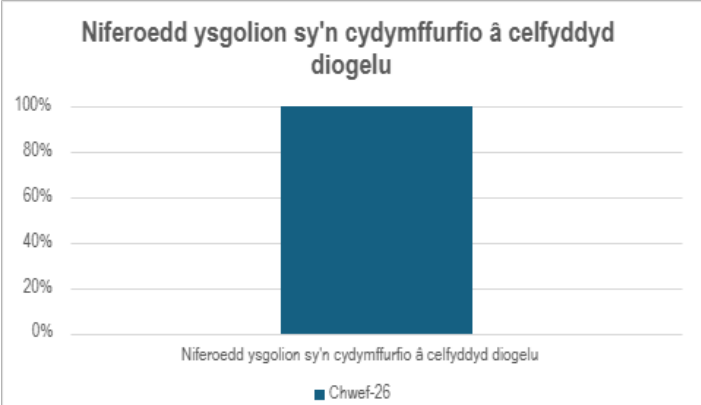
	Yr oedd 75% yn nodi eu bod yn gwybod lle i fynd am gymorth, 6% yn ansicr, 15% heb ymateb a 4% ddim yn gwybod lle i fynd am gymorth.																									
Iechyd a Lles Ysgolion Gwynedd (Bywyd Ysgol)	Diweddariad: Nid yw'r Adroddiad ar ganlyniadau'r <i>Arolwg y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd Mewn Ysgolion (SHRN)</i> : <i>Gwella iechyd a lles dysgwyr</i> wedi ei gyhoeddi gan Iechyd Cyhoeddus Cymru eto.	Amserlen: Oedi rhag adrodd gan nad yw adroddiad SHRN wedi ei gyhoeddi eto. Bwrdd Gorff 2026																								
Canran o gynadleddau achos lle bu glywed llais/barn y plentyn (5+oed)	Diweddariad: <table border="1"><caption>'Canran o gynadleddau achos lle bu glywed llais/barn y plentyn (5+ oed)'</caption><thead><tr><th>Amser</th><th>Canran (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>Ebr-25</td><td>94%</td></tr><tr><td>Mai-25</td><td>95%</td></tr><tr><td>Meh-25</td><td>96%</td></tr><tr><td>Gorff-25</td><td>97%</td></tr><tr><td>Aws-25</td><td>98%</td></tr><tr><td>Med-25</td><td>98.5%</td></tr><tr><td>Hyd-25</td><td>99%</td></tr><tr><td>Tach-25</td><td>99%</td></tr><tr><td>Rhag-25</td><td>99%</td></tr><tr><td>Ion-26</td><td>99%</td></tr><tr><td>Chwef-26</td><td>99%</td></tr></tbody></table>	Amser	Canran (%)	Ebr-25	94%	Mai-25	95%	Meh-25	96%	Gorff-25	97%	Aws-25	98%	Med-25	98.5%	Hyd-25	99%	Tach-25	99%	Rhag-25	99%	Ion-26	99%	Chwef-26	99%	Amserlen: Dyma fesur sy'n cael ei adrodd yn reolaidd i'r cyfarfod Herio Perfformiad Plant. Bydd y cyfarfod Herio Perfformiad nesaf fis Mai.
Amser	Canran (%)																									
Ebr-25	94%																									
Mai-25	95%																									
Meh-25	96%																									
Gorff-25	97%																									
Aws-25	98%																									
Med-25	98.5%																									
Hyd-25	99%																									
Tach-25	99%																									
Rhag-25	99%																									
Ion-26	99%																									
Chwef-26	99%																									
Canran o gyfeiriadau rhan 5 lle mae gweithiwr gofal cymdeithasol wedi ymdrechu'n rhagweithiol i ymweld a gwrando ar lais y plentyn (5+oed)	Diweddariad: Canran o blant wedi eu gweld yn ystod asesiad (Rhag-Ion) = 97% 3 plentyn ddim wedi eu gweld yn ystod asesiad Rhesymau yn cynnwys plant ddim eisiau gadael ei loft /ddim eisiau bod yn rhan or asesiad. Cafwyd un achos lle bu rhiant gwrthod ymweliad asesiad dros ffôn yn unig. Cafwyd trafodaeth strategaeth a uchafu i Strategaeth 47 ar gyfer mynediad heb ganiatâd riant.	Amserlen: Dyma fesur sy'n cael ei adrodd yn reolaidd i'r cyfarfod Herio Perfformiad Plant. Bydd y cyfarfod Herio Perfformiad nesaf fis Mai.																								
Allbynnau hyd yma																										
 Mae gweithiwr cymdeithasol yn gwneud ymdrech rhagweithiol i glywed llais pob un plentyn sy'n destun Cyfeiriad Diogelu (Adran 5)	 Mae pob ysgol yn dangos gwybodaeth am berson annibynnol y gall disgyblion siarad efo os oes ganddynt bryderon diogelu.	 Penodwyd swydd arbennig i helpu datblygu Fforwm Ieuencid Gwynedd.	 Mae'r Cyngor yn cyd-weithio â phartneriaid er mwyn cynnig cefnogaeth barhaus i'r dioddefwyr.																							

Erbyn hyn mae gan **pob**
ysgol fynediad i system
rheoli data electroneg fel
bod modd cofnodi newid
ymddygiad mewn plentyn.

THEMA 2 - RHEOLI HONIADAU A PHRYDERON AM OEDOLION SY'N GWEITHIO GYDA PHLANT Swyddog Adrodd: Dylan Owen / Sharron Carter Williams	
1. Nod Thema:	• Amddiffyn plant trwy sicrhau bod pryderon yn cael eu cymryd o ddifri ac yn gweithredu arnynt yn gyflym. • Sicrhau bod trefniadau Adran 5 yn cefnogi ymateb aml-asiantaeth cyson a chadarn i honiadau a phryderon am oedolion sy'n gweithio gyda phlant.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; • Herio a chraffu ar gynnydd • Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	• Cwblhawyd y Fframwaith Sicrwydd Ansawdd (copi er gwybodaeth wedi'i gynnwys yn y pecyn). • Cychwynnwyd peilot Magic Notes, gyda chanlyniadau cadarnhaol hyd yma, gan fod staff yn nodi ei fod yn hwyluso eu gwaith. • Rhoddwyd gais i fod yn rhan o beilot cenedlaethol ar gyfer treialu y ffurflen cyfeirio genedlaethol newydd. Rydym yn aros i glywed a fu'r cais yn llwyddiannus.
4. Heriau a wynebwyd:	• Er bod y cyfarfod cychwynnol gyda'r Heddlu yn gadarnhaol o ran sefydlu sianel TEAMS, maent ar hyn o bryd wedi gwrthod y cais gan nodi bod y trefniadau presennol yn gweithio'n effeithiol. Bydd cyswllt pellach yn cael ei wneud i egluro'r sefyllfa ymhellach. • Gyda'r cyllid ar gyfer swyddi ychwanegol wedi'i gadarnhau, bydd yr Adran yn symud i'w hysbysebu. Fodd bynnag, gan fod recriwtio gweithwyr cymdeithasol eisoes yn heriol, mae risg gwirioneddol na fydd modd llenwi'r rolau hyn.
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	• Sgyrsiau dilynol i'w gynnal â'r Heddlu (Ebrill 2026) • Penodi Swydd DOS / Sicrwydd Ansawdd (Mai / Mehefin 2026) • Gwerthuso Peilot Magic Notes (Gorff 2026)
6. Risgiau / Adnoddau:	• Gyda'r cyllid ar gyfer swyddi ychwanegol bellach wedi'i gadarnhau, bydd yr Adran yn symud ymlaen i'w hysbysebu. Fodd bynnag, gan fod recriwtio gweithwyr cymdeithasol yn heriol, mae risg gwirioneddol na fydd modd llenwi'r rolau.
7. Ystyriaethau Cyfathrebu	• Bydd angen gwaith i godi ymwybyddiaeth gweithlu'r Adran Plant o'r Fframwaith Sicrwydd Ansawdd newydd. • Disgwylir her wrth geirio recriwtio ar gyfer swyddi ychwanegol. Bydd angen ystyried ymgyrch pellach gyhoeddus a mewnl yn unol â'r angen.

8. Amserlenni:	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen
	15	1	Penderfyniadau diogelu (Adran 5) yn cael ei wneud yn aml-asiantaethol a dim gan y LADO yn unig	Oedi – disgwyl trafod efo'r Heddlu
	17	1	Trefniadau gweithredu Rhan 5 a Fframwaith Sicrwydd Ansawdd	Fframwaith wedi gwblhau
	23	1	Gwella perthynas rhwng y timau plant a'r ysgolion	Parhaus
	24	1	Cryfhau cydweithio / Cyfathrebu rhwng yr Adrannau Plant ac Addysg	Parhaus
	25	1	Ansawdd cofnodi Trafodaethau Strategaeth (Adran 5)	Gorff-2026
	18	2	Sicrhau bod y ffurflen gyfeirio Adran 5 yn hawdd ei chanfod ac yn hawdd ei defnyddio.	Hyd-2026
	14	4	Llywodraeth Cymru i ddatblygu Polisi Pryderon Lefel Isel	Aros am weithredu gan LIC
	11	4	Llywodraeth Cymru i nodi fod angen clywed Llais y Plentyn yn dilyn cyfeiriad Adran 5	Aros am gopi gan LIC
	12	4	Bwrdd Diogelu Rhanbarthol i graffu trefniadau delio efo honiadau Awdurdodau Lleol	Aros am gadarnhad gan BDRh
	20	4	Llywodraeth Cymru i Adolygu gweithredfau Adran 5	Aros am gopi gan LIC
	21	4	Llywodraeth Cymru i gyhoeddi'r Strategaeth 10 Mlynedd atal camdrin plant yn rhywiol	Wedi cyhoeddi
	13	5	Cydweithio efo ysgolion ar unrhyw faterion diogelu sy'n codi yn dilyn arolygon ESTYN	Parhaus
	16	5	Ystyried gwybodaeth diogelu hanesyddol ar gofnod plentyn	Wedi cwblhau
	19	5	Diwylliant tryloyw ac agored o drîn ac atgyfeiriadau	Parhaus
	22	5	Sefydlu Gwasanaeth Diogelu a Llesiant Ysgolion	Adolygu Parhaus
Llwyd = Wedi cwblhau neu ddim yn gallu gweithredu gan ein bod yn aros am newid cenedlaethol / rhanbarthol				
Mesurau (Effaith)				
Hyder a phrofiadau staff o gyfeiriadau Rhan 5 ac ymdrin â phryderon lefel isel	Diweddariad: Rydym yn ystyried â oes modd gwneud rhywbeth fel rhan o'r archwiliad mewnol o ymwybyddiaeth y gweithlu o ddiogelu (archwilio mewnol), gan ofyn barn unigolion sydd wedi cael profiad o wneud cyfeiriad diogelu neu gwneud arolwg ar y cyd â'r Tîm Diogelu a Lles.		Amserlen: Bwrdd mis Hydref 2026. Rydym yn oedi cyn cynnal archwiliad mewnol ar ymwybyddiaeth y gweithlu er mwyn rhoi amser i ddeunyddiau a gynhyrchwyd gan yr	

		Hyrwyddwr Diogelu Corfforaethol gael amser i wreiddio.
Presenoldeb Cadeirydd Llywodraethwyr neu ddirprwy mewn cyfarfod strategaeth Rhan 5 os oes honiad am aelod o weithlu ysgol	Diweddariad: Ein bwriad yw ceisio adrodd ar hyn fesul chwarter . Noder, fodd bynnag, nad oes modd gwneud hyn yn defnyddio'r system ddata presennol a bydd rhaid wneud gwaith gweinyddol "manual" er mwyn ei gyfrifo.	Amserlen: Anelu i gychwyn adrodd ar y mesur yma i'r Bwrdd Gorffennaf 2026
Arolygiadau ysgolion Estyn: niferoedd sy'n cydymffurfio â celfyddyd diogelu	Diweddariad: 	Amserlen: Adroddir yn chwarterol

Allbynnau hyd yma

Mae'r ffurflen cyfeirio honiadau o gamdriniaeth yn haws i'w gweld ar wefan y Cyngor ac ar wefan "hwb" yr Ysgolion.

Nid oes unrhyw benderfyniadau diogelu yn cael ei wneud gan un gweithiwr yn unig.

Mae gwybodaeth hanesyddol ar gofnod plentyn yn cael ei wirio bob tro y gwneir Cyfeiriad Diogelu (Adran 5).

Mae gwybodaeth hanesyddol hefyd yn cael ei wirio ar gofnod yr oedolyn proffesiynol sy'n destun ymholiad Adran 5.

Peilota "Magic Notes" er mwyn symleiddio a hwyluso'r broses o gofnodi cyfarfodydd diogelu (Strategaeth Adran 5).

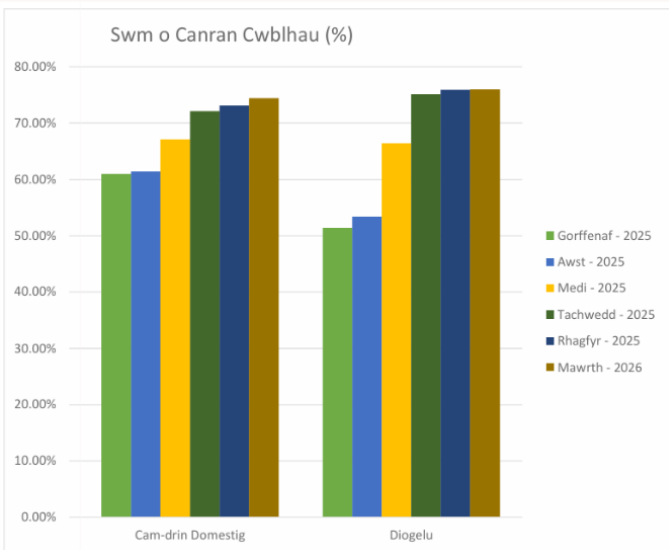
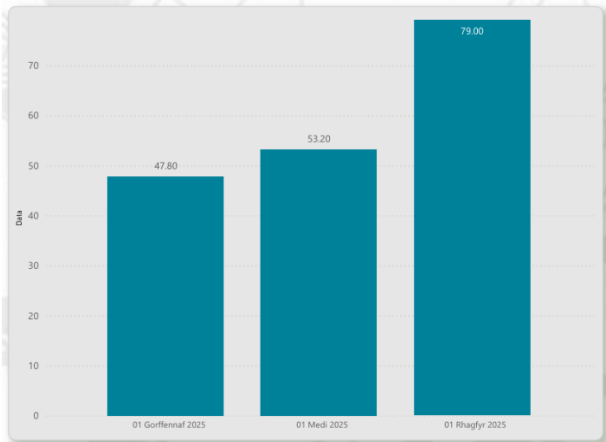
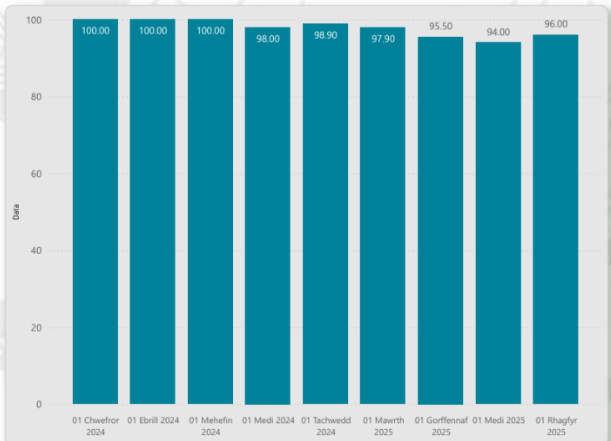
Cwblhau'r Fframwaith Sicrwydd Ansawdd - sef ffordd o wirio bod gwaith yr Adran Plant cael ei wneud yn dda ac yn gyson.

THEMA 3 - HYFFORDDIANT A PHOLISIÂU Swyddog Adrodd: Ian Jones	
1. Nod Thema:	Sicrhau bod staff wedi'u hyfforddi i "feddwl yr hyn na ellir ei amgyffred" a deall "y gallai ddigwydd yma".
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	<u>Polisi Canu'r Gloch</u> Mae Polisi Canu'r Gloch diwygiedig wedi ei fabwysiadu gan y Cyngor llawn ym mis Mawrth, 2026 ac mae gwaith ar droed er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r polisi ar draws y Cyngor. Yr ydym hefyd wedi ymrwymo bod swyddogion perthnasol yn mynychu hyfforddiant arbenigol gan y sefydliad Protect yn ystod y misoedd nesaf (union ddyddiadau l'w cadarnhau). <u>Hyfforddiant Diogelu</u> Mae cynnydd hefyd o ran trosi hyfforddiant Diogelu i gyflwyniadau fideo fel eu bod yn gallu cael eu cyflwyno i staff rheng flaen ar draws y Cyngor. Mae gwaith wedi cychwyn hefyd ar fapio anghenion hyfforddiant staff tu hwnt i'r modiwl sylfaenol fel eu bod yn gallu cefnogi staff yn y gweithle. Mae hyfforddiant Grwp F hefyd wedi ei gynnal gan Arbenigwr Allanol ar gyfer Aelodau'r Cyngor. <u>Hyfforddiant Grooming</u> Comisiynir yr NSPCC i baratoi'r pecyn hyfforddiant 'grooming'. Bydd yr hyfforddiant yn cynnwys dau ran: - Dosbarth ar lein i hyd at 5000 ar gyfer swyddogion ar hyd y Cyngor, codi ymwybyddiaeth o arwyddion 'grooming', a sut i ymateb etc. Bydd yr hyfforddiant hefyd ar gael i Aelodau Etholedig a Llywodraethwyr Ysgolion. - Hyfforddiant wyneb yn wyneb ar gyfer 20 swyddog (5 sesiwn wedi ei archebu, felly 100 o swyddog i gyd). Hwn yn benodol ar gyfer gweithwyr rheng flaen; Gweithwyr Cymdeithasol, Person Dynodedig Diogelu mewn Ysgolion a Prifathrawon. Anelir gychwyn y sesiynau fis Mehefin. Bu rhywfaint o oedi o ganlyniad i'r angen am ddeunyddiau dwyieithog.
4. Heriau a wynebwyd:	Mae mynediad i systemau TG y Cyngor gan holl staff y Cyngor yn parhau yn her. Fodd bynnag, mae bid ariannol wedi ei gymeradwyo yn ddiweddar er mwyn hwyluso'r gwaith a rhaglen waith bellach yn ei le er mwyn gwireddu'r uchelgais.
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	<u>Polisi Canu'r Gloch</u> Ebrill – Gorffennaf, 2026 > Codi ymwybyddiaeth o bolisi Canu'r Gloch ymysg staff y Cyngor. Ebrill - Rhagfyr, 2026 > Mynychu sesiynau hyfforddiant Ebrill – Medi, 2026 > Cyflwyno sesiynau i staff rheng flaen ar Ddiogelu Gorffennaf, 2026 – Cwblhau gwaith mapio ar anghenion hyfforddiant Rheolwr ac Arweinyddion Tîm
6. Risgiau / Adnoddau:	Mae blaenoriaethu gwaith yn parhau i fod yn heriol yn sgil rhaglenni gwaith ehangach y Cyngor.

7. Ystyriaethau Cyfathrebu:	Negeseuon cyfathrebu mewnol i'w paratoi o ran materion Canu'r Gloch a Diogelu			
8. Amserlenni:	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen
	32	1	Polisi Canu'r Gloch	Ebrill 2026
	35	1	Hyfforddiant cadw cofnodion diogelu	Ebrill 2026
	45	1	Ymchwiliad Craffu Diogelu	I'w gadarnhau
	30	2	Hyfforddiant “grooming”	I'w gadarnhau
	38	2	Hyfforddiant diogelu – lefelau a hyfforddiant uwch	I'w gadarnhau
	34	3	Goruchwyliaeth Personau Diogelu Dynodedig gan weithwyr cymdeithasol	I'w gadarnhau
	29	4	Llywodraeth Cymru i Gomisiynu Adnodd Hyfforddiant	I'w gadarnhau gan LIC
	31	4	Sicrwydd i'r Bwrdd Diogelu Rhanbarthol o'r hyfforddiant “grooming” sy'n cael ei gynnal	I'w gadarnhau
	33	4	Byrddau Diogelu Rhanbarthol yn cael sicrwydd fod LADO wedi derbyn hyfforddiant	I'w gadarnhau gan BDRh
	36	5	Lefel hyfforddiant diogelu/VAWDASV adrannol	Wedi cwblhau – monitro parhaus
	37	5	Adolygu pecyn hyfforddiant diogelu ysgolion	Parhaus
	40	5	Adolygu Polisi Diogelu Corfforaethol pob dwy flynedd	Parhaus
	41	5	Adolygu Polisi Diogelu (Ysgolion) pob blwyddyn	Parhaus
	42	5	Archwiliad mewnol: Ymwbyddiaeth y gweithlu o ddiogelu	Gorffennaf, 2026
	43	5	Monitro cydymffurfiaeth DBS	Parhaus
	44	5	Ymweliadau monitro trefniadau diogelu ysgolion (Tîm Diogelu a Lles)	Parhaus
	39	Wedi cyfuno efo Rhif 38	Hyfforddiant diogelu “uwch”	Wedi cyfuno efo Rhif 38

Llwyd = Wedi cwblhau neu ddim yn gallu gweithredu gan ein bod yn aros am newid cenedlaethol / rhanbarthol

Mesurau (Effaith)																																						
Cyfraddau DBS ar gyfer staff	Canran staff sydd heb adnewyddu DBS yn amserol Blwyddyn 2024-2025 2025-2026 <table><thead><tr><th>Blwyddyn</th><th>Ebrill</th><th>Mai</th><th>Mehafin</th><th>Gorffennaf</th><th>Awst</th><th>Medi</th><th>Hydref</th><th>Tachwedd</th><th>Rhagfyr</th><th>Chwefror</th><th>Mawrth</th></tr></thead><tbody><tr><td>2024-2025</td><td>0.9%</td><td>0.9%</td><td>1.0%</td><td>1.1%</td><td>1.2%</td><td>1.2%</td><td>1.1%</td><td>0.9%</td><td>0.9%</td><td>0.9%</td><td>0.9%</td></tr><tr><td>2025-2026</td><td>0.9%</td><td>0.9%</td><td>1.0%</td><td>1.1%</td><td>1.2%</td><td>1.2%</td><td>1.2%</td><td>1.2%</td><td>1.1%</td><td>1.1%</td><td>1.0%</td></tr></tbody></table>	Blwyddyn	Ebrill	Mai	Mehafin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Chwefror	Mawrth	2024-2025	0.9%	0.9%	1.0%	1.1%	1.2%	1.2%	1.1%	0.9%	0.9%	0.9%	0.9%	2025-2026	0.9%	0.9%	1.0%	1.1%	1.2%	1.2%	1.2%	1.2%	1.1%	1.1%	1.0%	Amserlen: Dyma fesur sy'n cael ei adrodd yn reolaidd i'r cyfarfod Herio Gwasanaethau Corfforaethol. Bydd y cyfarfod Herio Perfformiad nesaf diwedd mis Ebrill. Mae ffigyrau fesul Adran
Blwyddyn	Ebrill	Mai	Mehafin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Chwefror	Mawrth																											
2024-2025	0.9%	0.9%	1.0%	1.1%	1.2%	1.2%	1.1%	0.9%	0.9%	0.9%	0.9%																											
2025-2026	0.9%	0.9%	1.0%	1.1%	1.2%	1.2%	1.2%	1.2%	1.1%	1.1%	1.0%																											

		hefyd yn cael eu craffu drwy'r Grŵp Gweithredol Diogelu.																					
Cwblhau hyfforddiant diogelu mandadol	Diweddariad: Swm o Canran Cwblhau (%) <table><tr><th>Categori</th><th>Gorffennaf - 2025</th><th>Awst - 2025</th><th>Medi - 2025</th><th>Tachwedd - 2025</th><th>Rhagfyr - 2025</th><th>Mawrth - 2026</th></tr><tr><td>Cam-drin Domestig</td><td>61.00%</td><td>61.00%</td><td>67.00%</td><td>72.00%</td><td>73.00%</td><td>74.00%</td></tr><tr><td>Diogelu</td><td>51.00%</td><td>53.00%</td><td>66.00%</td><td>75.00%</td><td>76.00%</td><td>76.00%</td></tr></table> Disgwylir i'r canran godi yn sgil y sesiynau cyflwyno fideo ar hyfforddant mandado i staff rheng flaen.	Categori	Gorffennaf - 2025	Awst - 2025	Medi - 2025	Tachwedd - 2025	Rhagfyr - 2025	Mawrth - 2026	Cam-drin Domestig	61.00%	61.00%	67.00%	72.00%	73.00%	74.00%	Diogelu	51.00%	53.00%	66.00%	75.00%	76.00%	76.00%	Amserlen: Mae'r data yma yn cael ei graffu yn y Grŵp Gweithredol Diogelu. Mae'r data hefyd bellach yn cael ei gynnwys yn herio perfformiad pob Adran.
Categori	Gorffennaf - 2025	Awst - 2025	Medi - 2025	Tachwedd - 2025	Rhagfyr - 2025	Mawrth - 2026																	
Cam-drin Domestig	61.00%	61.00%	67.00%	72.00%	73.00%	74.00%																	
Diogelu	51.00%	53.00%	66.00%	75.00%	76.00%	76.00%																	
Nifer a chanran ymweliadau gwirio ansawdd ysgolion	Mesurydd: % o ysgolion sydd wedi derbyn ymweliad monitro yn y flwyddyn (calendri diwethaf) <table><tr><th>Dyddiad</th><th>Canran (%)</th></tr><tr><td>01 Gorffennaf 2025</td><td>47.80</td></tr><tr><td>01 Medi 2025</td><td>53.20</td></tr><tr><td>01 Rhagfyr 2025</td><td>79.00</td></tr></table>	Dyddiad	Canran (%)	01 Gorffennaf 2025	47.80	01 Medi 2025	53.20	01 Rhagfyr 2025	79.00	Amserlen: Dyma fesur sydd eisoes yn cael ei adrodd drwy drefniadau Herio Perfformiad Adran Addysg. Bydd cyfarfod nesaf mis Mai ac bydd modd adrodd ar ddata y 4 mis diwethaf yn y Bwrdd mis Gorffennaf.													
Dyddiad	Canran (%)																						
01 Gorffennaf 2025	47.80																						
01 Medi 2025	53.20																						
01 Rhagfyr 2025	79.00																						
Cydymffurfiaeth â pholisïau diogelu ysgolion	Mesurydd: % o ysgolion sydd wedi derbyn ymweliad monitro ac yn cydymffurfio yn dda neu'n well gyda'r golynion Diogelu <table><tr><th>Dyddiad</th><th>Canran (%)</th></tr><tr><td>01 Chwefror 2024</td><td>100.00</td></tr><tr><td>01 Ebrill 2024</td><td>100.00</td></tr><tr><td>01 Mehefin 2024</td><td>100.00</td></tr><tr><td>01 Medi 2024</td><td>98.00</td></tr><tr><td>01 Tachwedd 2024</td><td>98.90</td></tr><tr><td>01 Mawrth 2025</td><td>97.90</td></tr><tr><td>01 Gorffennaf 2025</td><td>95.50</td></tr><tr><td>01 Medi 2025</td><td>94.00</td></tr><tr><td>01 Rhagfyr 2025</td><td>96.00</td></tr></table>	Dyddiad	Canran (%)	01 Chwefror 2024	100.00	01 Ebrill 2024	100.00	01 Mehefin 2024	100.00	01 Medi 2024	98.00	01 Tachwedd 2024	98.90	01 Mawrth 2025	97.90	01 Gorffennaf 2025	95.50	01 Medi 2025	94.00	01 Rhagfyr 2025	96.00	Amserlen: Dyma fesur sydd eisoes yn cael ei adrodd drwy drefniadau Herio Perfformiad Adran Addysg. Bydd cyfarfod nesaf mis Mai ac bydd modd adrodd ar ddata y 4 mis diwethaf yn y Bwrdd mis Gorffennaf.	
Dyddiad	Canran (%)																						
01 Chwefror 2024	100.00																						
01 Ebrill 2024	100.00																						
01 Mehefin 2024	100.00																						
01 Medi 2024	98.00																						
01 Tachwedd 2024	98.90																						
01 Mawrth 2025	97.90																						
01 Gorffennaf 2025	95.50																						
01 Medi 2025	94.00																						
01 Rhagfyr 2025	96.00																						

% staff wedi cwblhau hyfforddiant ar droseddwy'r rhyw a 'grooming'	Diweddariad: Yn sgil oedi er mwyn sicrhau deunyddiau dwyieithog bydd y data bellach yn cael ei gasglu o fis Mehefin ymlaen.	Amserlen: Bwriedir gychwyn adrodd ar y data yma yn cyfarfod y Bwrdd fis Gorff 2026.
Hyder staff ac aelodau yn nhrefniadau Canu'r Gloch y Cyngor	Diweddariad: Mae gwaith pellach ei angen rhwng Ebrill a Gorffennaf er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r trefniadau yn fewnol.	Amserlen: Anelir i adrodd ar y mesur yma yng nghyfarfod y Bwrdd mis Medi 2026.

Mae'r Cyngor wedi ychwanegu **gwybodaeth am feithrin perthnasoedd amhriodol ("grooming")** i'r hyfforddiant diogelu sy'n cael ei gyflwyno i bob ysgol.

Mae edrych ar **faint o staff sydd wedi cwblhau hyfforddiant Diogelu** yn rhan o drefniadau monitro **perfformiad** pob Adran.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu **Polisi Canu'r Gloch newydd** i staff y Cyngor.

Penodwyd rôl **Hyrwyddwr Diogelu Corfforaethol** i godi ymwybyddiaeth o ddiogelu ar draws y Cyngor.

Sefydlwyd **Tîm Diogelu a Lles Addysg** newydd sbon yn 2024.

Mae'r Tîm Diogelu a Lles Addysg yn **ymweld â bob ysgol unwaith y flwyddyn** i wirio bod y rheolau cywir yn cael eu dilyn.

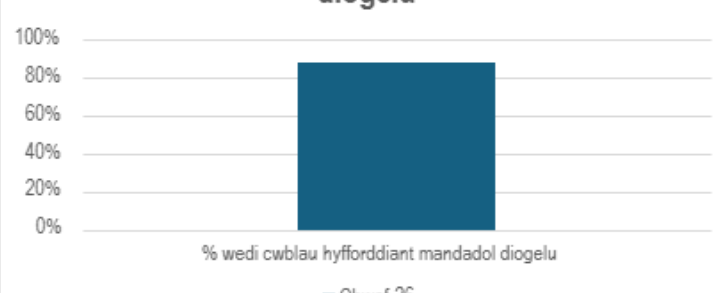
Rydym wedi **cynyddu capasiti y Tîm Diogelu a Lles Addysg** - mae 4 aelod o staff yn gweithio i'r tîm bellach.

Rydym wedi **creu fideo ar gyfer cyflwyno'r hyfforddiant diogelu** i staff rhengflaen.

THEMA 4 - LLYWODRAETHU Swyddog Adrodd: Alison Halliday	
1. Nod Thema:	- Sicrhau bod llywodraethwyr ysgolion yn deall eu rolau a'u cyfrifoldebau neu gadw plant yn ddiogel - Sicrhau bod systemau yn eu lle sy'n mesur iechyd a diwylliant ehangach ysgolion
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach am y camau nesaf
3. Cynnydd hyd yma:	<u>Hyfforddiant Diogelu</u> - Hyfforddiant diogelu gorfodol yn ei le ar gyfer pob Cadeirydd a Llywodraethwr Dynodedig Diogelu mewn ysgolion - Hyfforddiant Diogelu sylfaenol yn orfodol ar gyfer pob Llywodraethwr - Llawlyfr Llywodraethwyr newydd wedi ei rannu gyda'r holl Lywodraethwyr ac ar Wefan Gwynedd <u>Penodi Swyddog Cefnogi Llywodraethiant</u> - Mae Swyddog Cefnogi Llywodraethiant wedi ei phenodi a bydd yn cychwyn yn ei rôl Mai 2026 <u>Llywodraethiant Effeithiol fel Cyfaill Beirniadol</u> - Mae pob rhaglenni datblygu arweinyddiaeth yr awdurdod yn rhoi sylw bwriadus i bwysigrwydd llywodraethiant effeithiol gyda'r angen am feithrin diwylliant o onestrwydd a thryloywder er mwyn sicrhau bod cyrff llywodraethol yn arddel eu rôl fel cyfaill beirniadol. - Mae penaethiaid newydd ac mewn gofal, ynghyd a cyfranogwyr o arweinwyr y dyfodol cynradd ac uwchradd wedi derbyn yr hyfforddiant hwn erbyn hyn. <u>Hyfforddiant i Glercod</u> - Mae rhaglenni cyfarfodydd wedi eu diwygio er mwyn sicrhau ffocws benodol a bwriadus ar lais y plenty, llesiant a diogelu. Mae'r rhaglenni hyn wedi eu rhannu gyda clercod cyrff llywodraethol ysgolion yr Awdurdod fis Ebrill 2026 <u>Llywodraeth Cymru</u> - Rydym wedi bod mewn cyfarfodydd gyda Llywodraeth Cymru i ganfod mwy o wybodaeth a diwedariadau am yr adolygiad. Bydd Cynrychiolydd o Lywodraeth Cymru yn mynychu cyfarfod nesaf o'r Fforwm Llywodraethu Gwynedd i rannu diweddariad a derbyn mewnbyn am heriau llywodraethiant ysgolion llai a gweldig. <u>Clerc Proffesiynol</u> - Aros am arfarniad swydd.
4. Heriau a wynebwyd:	Dibyniaethau – yn aros am arweiniad pellach gan Llywodraeth Cymru yn dilyn ei adolygiad o drefniadau llywodraethu o fewn ysgolion.
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	- Anwytho'r Swyddog Cefnogi Llywodraethiant newydd i'w rôl - Mai 2026 ymlaen - Sicrhau rhaglen hyfforddiant gynhwysfawr i Gyrff Llywodraethol Mehefin 2026 ymlaen - Penodi Clerc Proffesiynol er mwyn diwallu gofyn ac anghenion ysgolion am glerc

	- Ymateb a gweithredu'n brydlon i holl argymhellion Adolygiad Llywodraeth Cymru o drefniadau llywodraethu. Medi 2026 ymlaen - Parhau efo'r trafodaethau gyda cwmni Governance Hub er mwyn ymateb i'r angen am ddangosfwrdd i ddal holl ddata a gwybodaeth mewn man hwylus. - Llunio holiadur i lywodraethwyr er mwyn mesur effaith hyfforddiant ar ddiwylliant a'u hyder fel cyfaill beirniadol i'r ysgol Mehefin – Gorffennaf 2026 - Gweithredu ar unrhyw ganfyddiadau gan rymuso rhaglen hyfforddiant ar gyfer cyrff llywodraethol																																
6. Risgiau / Adnoddau:	Risg: - Addasu trefniadau'r Awdurdod o ran llywodraethiant yn ormodol cyn derbyn arweiniad cenedlaethol yn dilyn yr adolygiad - Yr awdurdod yn methu diwallu anghenion a gofyn yr ysgolion am glerc llywodraethol o Fedi ymlaen. Adnoddau: (Rhif 46) - Bydd angen adnoddau ychwanegol er mwyn gallu sefydlu model clercio proffesiynol.																																
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:	- Bydd angen rhannu gwybodaeth efo Llywodraethwyr gan gynnwys rhaglen hyfforddiant gynhwysfawr. - Byddwn yn Penodi Clerc Proffesiynol er mwyn diwallu gofyn ac anghenion ysgolion.																																
8. Amserlenni:	<table><tr><th>Rhif</th><th>Blaenoriaeth</th><th>Beth?</th><th>Amserlen</th></tr><tr><td>46</td><td>2</td><td>Llywodraeth Cymru i amlygu cyfrifoldebau Llywodraethwyr</td><td>I'w gadarnhau gan LIC</td></tr><tr><td>47</td><td>2</td><td>Dangosfwrdd i lywodraethwyr ar iechyd a lles ysgol</td><td>i'w gadarnhau gan LIC</td></tr><tr><td>48</td><td>2</td><td>Llywodraethwyr i gadw cofnodion cywir o benderfyniadau diogelu</td><td>Mai 2026</td></tr><tr><td>49</td><td>2</td><td>Amlygu beth yw rôl Llywodraethwyr mewn trefn ymchwilio ac atal</td><td>Mehefin 2026 / Parhaus</td></tr><tr><td>52</td><td>3</td><td>Cymharu trefniadau Llywodraethu YF â Ysgolion eraill</td><td>Mai 2026</td></tr><tr><td>50</td><td>4</td><td>Dysgu gwersi wrth ymdrin a chwynion i'r dyfodol</td><td>Parhaus – achos tebyg i ICC 2019 heb ddigwydd</td></tr><tr><td>51</td><td>4</td><td>Hyfforddiant a Chefnogaeth i Lywodraethwyr</td><td>Aros canfyddiadau adolygiad LIC</td></tr></table> Llwyd = Wedi cwblhau neu ddim yn gallu gweithredu gan ein bod yn aros am newid cenedlaethol / rhanbarthol	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen	46	2	Llywodraeth Cymru i amlygu cyfrifoldebau Llywodraethwyr	I'w gadarnhau gan LIC	47	2	Dangosfwrdd i lywodraethwyr ar iechyd a lles ysgol	i'w gadarnhau gan LIC	48	2	Llywodraethwyr i gadw cofnodion cywir o benderfyniadau diogelu	Mai 2026	49	2	Amlygu beth yw rôl Llywodraethwyr mewn trefn ymchwilio ac atal	Mehefin 2026 / Parhaus	52	3	Cymharu trefniadau Llywodraethu YF â Ysgolion eraill	Mai 2026	50	4	Dysgu gwersi wrth ymdrin a chwynion i'r dyfodol	Parhaus – achos tebyg i ICC 2019 heb ddigwydd	51	4	Hyfforddiant a Chefnogaeth i Lywodraethwyr	Aros canfyddiadau adolygiad LIC
Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen																														
46	2	Llywodraeth Cymru i amlygu cyfrifoldebau Llywodraethwyr	I'w gadarnhau gan LIC																														
47	2	Dangosfwrdd i lywodraethwyr ar iechyd a lles ysgol	i'w gadarnhau gan LIC																														
48	2	Llywodraethwyr i gadw cofnodion cywir o benderfyniadau diogelu	Mai 2026																														
49	2	Amlygu beth yw rôl Llywodraethwyr mewn trefn ymchwilio ac atal	Mehefin 2026 / Parhaus																														
52	3	Cymharu trefniadau Llywodraethu YF â Ysgolion eraill	Mai 2026																														
50	4	Dysgu gwersi wrth ymdrin a chwynion i'r dyfodol	Parhaus – achos tebyg i ICC 2019 heb ddigwydd																														
51	4	Hyfforddiant a Chefnogaeth i Lywodraethwyr	Aros canfyddiadau adolygiad LIC																														
Mesurau (Effaith)																																	

% o gyrff llywodraethu ysgolion sy'n adrodd bod pob aelod wedi cwblhau hyfforddiant mandadol	Diogelu - % Llywodraethwyr Gwynedd wedi cwblhau'r hyfforddiant mandadol diogelu % wedi cwblhau hyfforddiant mandadol diogelu ■ Chwef-26	Amserlen: Mae'r wybodaeth yma'n cael ei gasglu unwaith y flwyddyn yn ystod Tymor yr Hydref drwy'r Holiadur Diogelu Blynyddol.
Hyder y Corff Llywodraethol yn eu gallu i fod yn Gyfaill Beirniadol i'r ysgol.	Diweddariad: I'w gyflwyno mis Medi 2026.	Amserlen: Gwybodaeth yn cael ei gasglu cyn diwedd tymor yr Haf er mwyn gallu adrodd i'r Bwrdd ar ddechrau'r tymor newydd (Medi 2026).

Allbynnau hyd yma

Mae Llawlyfr Llywodraethwr newydd wedi'i greu ac wedi'i rannu gyda holl Lywodraethwyr Ysgolion Gwynedd.

Penodi Swyddog newydd i gefnogi Llywodraethwyr Ysgolion

Creu rhaglen hyfforddiant i glercod pob un corff llywodraethu ysgolion.

THEMA 5 – ARFERION CYFYNGOL	
Swyddog Adrodd: Llion Williams	
1. Nod Thema:	• Diweddarau canllawiau am ffilmio atal yn gorfforol gan oedolion, a sut y dylid cadw cofnodion ffilmio.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	• Cwmni allanol wedi ei gomisiynu i: 1. Werthuso'r polisi presennol yn erbyn canllawiau cenedlaethol 2. Dadansoddi cryfderau a gwendidau'r polisi. 3. Argymhell camau gwella ymarferol sy'n sicrhau cydymffurfiaeth lawn ac integreiddio dulliau a sgysiau adferol. 4. Argymhell trefniadau gweithredu clir gyda rolau, atebolrwydd, a dull adferol wedi'i wreiddio mewn ymarfer dyddiol. 5. Gwerthuso'r cynllun hyfforddi staff mewn gofynion polisi a sgysiau adferol. 6. Sefydlu trefniadau adrodd clir ar gyfer digwyddiadau, pryderon, a chanlyniadau sgysiau adferol. • Nifer o bolisiau cysylltiedig wedi eu rhannu i hwyluso'r gwerthusiad • Cyfarfod wedi ei gynnal rhwng Pennaeth Uned gyfeirio Camu i'r Copa, Rheolwr Cynhwysiad a'r swyddog sydd yn cwblhau'r gwaith gwerthuso i egluro trefniadau gweithredu y polisi a chynllun hyfforddiant presennol. • Camau terfynol yn cael eu cwblhau yn y gwaith gwerthuso cyn i'r adroddiad gael ei chyflwyno. • Yn dilyn hyn bydd cynllun gweithredu yn cael ei lunio a'r gweithredu i ymateb i'r canfyddiadau. • Craffu ar y polisi arferion cyfyngol / ymyrraeth gynnar wedi ei ychwanegu i ymweliadau ansawdd y Tîm diogelu a Llesiant ers diwedd Chwefror 2026 – Pob ysgol sydd wedi derbyn ymweliad hyd yma wedi mabwysiadu polisi arweiniol yr Adran Addysg • Bydd dyddiad mabwysiadu / adolygu y polisi yn rhan o'r holiadur blyneddol diogelu i Ysgolion (Cylchredeg yn flynyddol yn mis Hydref) • Grŵp Diogelu Rhanbarthol yn datblygu cymal ychwanegol i'r polisi Rhanbarthol i roi arweiniad i ysgolion ar ffilmio atal corfforol gan oedolion – nid yw hyn yn cael ei argymhell yn unol a rheoliadau GDPR a deddfau perthnasol. Mae'r cymal yn y broses o gael ei wirio gan adran gyfreithiol y Sir arweiniol.
4. Heriau a wynebwyd:	• Llunio a gweithredu gwelliannau yn dilyn yr ymgynghoriad allanol yn ddibynnol ar amserlen cwblhau y cwmni • Data hyfforddiant presennol yn cynnwys ysgolion môn ac asiantaethau eraill – Bydd angen datblygu ac addasu y dull o fonitro angen a niferoedd staff sydd angen/wedi eu hyfforddi
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	• Sefydlu cynllun gweithredu yn dilyn y gwaith gwerthuso – Mawrth 2026 • Sefydlu a gweithredu trefn monitro a chydymffurfiaeth gyda'r polisi – Mawrth 2026 • Adolygu strategaeth a chynllun hyfforddi – I'w gadarnhau yn dilyn adborth y gwerthusiad • Grymuso trefniadau adrodd a monitro data adroddiadau ysgolion - I'w gadarnhau yn dilyn adborth y gwerthusiad

6. Risgiau / Adnoddau:	Risgiau: - Y broses o gomisiynu a chwblhau'r gwaith gwerthuso polisi a trefniadau yn cymryd hirach na'r disgwyl - Cydymffurfiaeth parhaus ysgolion Adnoddau: - Bydd angen adnodd a system i gofnodi 53.5 – cydweithio gyda Adran TG i sefydlu system/Power Ap i gadw data																														
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:	-																														
8. Amserlenni:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Rhif</th><th>Blaenoriaeth</th><th>Beth?</th><th>Amserlen</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>53</td><td>2</td><td>Llywodraeth Cymru i gyhoeddi Canllaw ar ffilmio achosion arferion cyfyngol</td><td>I'w gadarnhau gan LIC</td></tr> <tr> <td>53.1</td><td>"</td><td>Sefydlu is-grwp - ymchwilio</td><td>Rhagfyr - Cwblhawyd</td></tr> <tr> <td>53.2</td><td>"</td><td>Adolygu'r polisi</td><td>Ionawr 2026</td></tr> <tr> <td>53.3</td><td>"</td><td>Mabwysiadu'r polisi</td><td>Chwefror ac yn flynyddol</td></tr> <tr> <td>53.4</td><td>"</td><td>Darparu hyfforddiant</td><td>Chwefror 2026</td></tr> <tr> <td>53.5</td><td>"</td><td>Monitro</td><td>Mawrth 2026 ac yn flynyddol</td></tr> </tbody> </table> Llwyd = Wedi cwblhau neu ddim yn gallu gweithredu gan ein bod yn aros am newid cenedlaethol / rhanbarthol			Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen	53	2	Llywodraeth Cymru i gyhoeddi Canllaw ar ffilmio achosion arferion cyfyngol	I'w gadarnhau gan LIC	53.1	"	Sefydlu is-grwp - ymchwilio	Rhagfyr - Cwblhawyd	53.2	"	Adolygu'r polisi	Ionawr 2026	53.3	"	Mabwysiadu'r polisi	Chwefror ac yn flynyddol	53.4	"	Darparu hyfforddiant	Chwefror 2026	53.5	"	Monitro	Mawrth 2026 ac yn flynyddol
Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen																												
53	2	Llywodraeth Cymru i gyhoeddi Canllaw ar ffilmio achosion arferion cyfyngol	I'w gadarnhau gan LIC																												
53.1	"	Sefydlu is-grwp - ymchwilio	Rhagfyr - Cwblhawyd																												
53.2	"	Adolygu'r polisi	Ionawr 2026																												
53.3	"	Mabwysiadu'r polisi	Chwefror ac yn flynyddol																												
53.4	"	Darparu hyfforddiant	Chwefror 2026																												
53.5	"	Monitro	Mawrth 2026 ac yn flynyddol																												
Mesurau (Effaith)																															
% o staff yr ysgol sy'n cwblhau hyfforddiant arferion cyfyngol	Diweddariad: Mae dros 300 o staff mewn 85 o ysgolion Gwynedd wedi derbyn hyfforddiant dros y 3 blynedd diwethaf. Mae hyn yn cynnwys hyfforddiant gloywi. Mae rhaglen hyfforddiant yn cael ei rheoli a'i monitro gan y tîm cynhwysiad. Ar hyn o bryd mae hyfforddiant yn cael ei gynnal ar sail angen, ceisiadau neu argymhelliad gan y gwasanaeth cynhwysiad. Disgwylir y bydd y drefn yma yn cael ei mireinio yn dilyn canfyddiadau'r gwerthusiad. Mae gwaith pellach angen ei gwblhau er mwyn casglu'r data yn fwy effeithiol.		Amserlen: Mireinio'r trefn casglu yn dilyn y gwerthusiad gan y cwmni allanol																												
% o ysgolion yn cydymffurfio gyda'r polisi model arferion cyfyngol.	Diweddariad: Craffu ar y polisi arferion cyfyngol / ymyrraeth gynnar wedi ei ychwanegu i ymweliadau ansawdd y Tîm diogelu a Llesiant ers diwedd Chwefror 2026 – Pob ysgol sydd wedi derbyn ymweliad hyd yma wedi mabwysiadu polisi arweiniol yr Adran Addysg Mae pob ysgol sydd wedi ymateb i'r holiadur diogelu blynyddol (Hydref 2025) yn cadarnhau eu bod nhw wedi mabwysiadu polisi arweiniol yr Adran Addysg.		Amserlen: Data'n cael ei gasglu drwy'r holiadur diogelu blynyddol / ymweliadau Tîm Diogelu a Lles																												
Ansawdd Diogelu -	Diweddariad:		Amserlen:																												

Cydymffurfiaeth polisi, lefel hyfforddiant, prosesau adrodd a gwerthuso yn cael eu cynnal yn ystod yr ymweliadau blynyddol.	Yn ystod y cylch newydd o ymweliadau ansawdd Diogelu mae'r 29 ysgol sydd wedi derbyn ymweliad yn cadarnhau eu bod wedi mabwysiadu ac yn cydymffurfio gyda'r polisi arweiniol yr Adran addysg (100%). Bydd addasiadau, yn dilyn y gwerthusiad allanol, bydd yn cael eu gweithredu yn y drefn adrodd yn dod yn rhan ychwanegol o'r ymweliadau gwirio ansawdd	Mae'r agwedd yma yn cael ei hychwanegu i ymweliadau Ansawdd Diogelu o ddechrau mis Chwefror 2026.
Adrodd ar y ddau fesur isod mewn cyfarfodydd herio perfformiad: -Nifer o adroddiadau o ddefnydd o arferion cyfyngol gan ysgolion. -% o'r adroddiadau sydd wedi derbyn llais y plentyn fel rhan o'r adroddiad	Diweddariad: Mae'r gweithredu yma yn ddibynnol ar yr argymhellion sy'n deillio o'r gwerthusiad allanol.	Amserlen: Disgwyl am ganlyniad y gwerthusiad y cwmni allanol.
Allbynnau hyd yma		
Dim infograff arferion cyfyngol ar hyn o bryd.		

THEMA 6 - CYNLLUNIO ARGYFWNG AC YMATEB I ARGYFWNG	
Swyddog Adrodd: <i>Catrin Love</i>	
1. Nod Thema:	Sicrhau bod cynllun clir, strategol a chydgyssylltiedig ar waith mewn achos o argyfwng
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	Proses ymgynghorol wedi ei chynnal gyda unigolion penodol oedd ynghlwm â digwyddiadau ar ddiwrnod yr arest yn yr ysgol er mwyn cael dod i ddeall yn well. Drafft o Gynllun Crisis mewn lle sydd wedi ymgorffori yr holl argymhellion yn adroddiad CPR. Drafft wedi ei gyflwyno i gohort bychan o Benaethaid Ysgolion (cymysgedd o ysgolion bychan, mwy ac Uwchradd) gyda nifer o sylwadau wedi eu derbyn. Drafft o gytundeb cydweithio gyda'r Heddlu wedi ei baratoi yn dilyn trafodaethau gyda'r Heddlu. Cytundeb i gyd-weithio yn hyblyg a fydd weithiau yn gallu cynnwys secondiad, ond hefyd polisi drws agored neu dimau cyswllt dioddefwyr.
4. Heriau a wynebwyd:	Anghenion a gallu ysgolion yn wahanol yn ddibynol ar eu maint. Fersiwn drafft cyntaf yn adnabod 7 rôl allweddol mewn ysgolion mewn crisis ond yn ymarfer nid oes 7 aelod staff i gyd mewn ysgol fychan. Penaethaid yn teimlo fod gormod i o ddogfennau a gweithdrefnau yn ymwneud ac argyfwng mewn ysgolion gyda cais i resymoli dogfennau a'u ymgorffori i un ddogfen e.e. gweithdrefnau tân / cloi lawr /diogleu / crisis. Angen addasu y bwriad gwreiddiol o ran cyfathrebu y Cynllun gyda'r ysgolion, Penaethiaid ddim yn gweld cyflwyniad byr mewn Cyfarfod Busnes yn ddigonol.
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	Ail gyflwyno y Cynllun Crisis i'r un cohort o Benaethaid Ysgolion gyda'u sylwadau gwreiddiol wedi eu hymgorffori Ebrill 2026 Cytuno ar ddull o gyfathrebu a hyfforddi pob ysgol Mai 2026 Rhannu cytundeb cydweithio gyda'r Heddlu am sylwadau gyda'r bwriad o'i fabwysiadu yn ffurfiol. Ebrill 2026
6. Risgiau / Adnoddau:	Risgiau Awgrym fod canllawiau cenedlaethol i ddilyn yn y maes yma all newid y cynnwys. Adnoddau Cyllideb am adnodd ychwanegol wedi ei gymeradwyo ac yn y broses o hysbysebu swydd.

7. Ystyriaethau Cyfathrebu:	Angen cyfathrebu gyda Llywodraethwyr ysgolion			
	Angen cynnwys safleoedd ehangach nac ysgolion yn unig e.e. canolfannau hamdden, cartrefi preswyl ayb.			
8. Amserlenni:	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen
	54	2	Adolygu'r cynllun digwyddiadau difrifol strategol	Cyfnod ymgynghori 31/3/26. Rhaglen hyfforddi <i>Tymor yr Haf 2026</i>
	57	2	Trefnu secondiad i weithiwr cymdeithasol i weithio â'r Heddlu (yn unol a'r angen)	Ebrill 2026
	55	5	Protocol swyddogol i rannu gwybodaeth	Wedi ei gwblhau
	56	5	Cynllun mewn grym sy'n gosod camau i gael cymorth cyflym mewn digwyddiad trawmatig	Wedi ei gwblhau
	Llwyd = Wedi cwblhau neu ddim yn gallu gweithredu gan ein bod yn aros am newid cenedlaethol / rhanbarthol			
Mesurau (Effaith)				
Nifer ysgolion / staff / Llywodraethwyr ym mhob ysgol sydd wedi derbyn hyfforddiant Cynllun Argyfwng.	Amserlen: Hyfforddiant i gael ei amserlennu		Diweddariad: Adrodd ar hwn yn parhau yn gynamserol gan fod angen diweddarau ac ymgynghori ar y Cynllun cyn rhoi hyfforddiant priodol yn ei le.	
Nifer archwiliadau boddhaol o gynlluniau argyfwng ar y safleoedd y Cyngor	Amserlen: Rhaglen archwiliadau blynyddol i gychwyn o Medi 2026.		Diweddariad: Adrodd ar hwn yn parhau yn gynamserol gan fod angen cynnig hyfforddiant priodol yn ei le cyn sefydlu rhaglen monitro.	
Allbynnau hyd yma				
 Cytundeb i gydweithio â'r Heddlu mewn argyfwng, er enghraifft, fod gweithiwr cymdeithasol yn gweithio i'r Heddlu am gyfnod (secondiad).				

Thema 7 – Ysgol Friars

Swyddog Adrodd: Margaret Davies

1. Nod y Thema:	• Cefnogi Ysgol Friars •
2. Canllaw a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd: – Herio a chraffu ar y cynnydd – Rhoi unrhyw ganllaw pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	Adolygu gallu'r Corff Llywodraethu i weithredu'r argymhellion a ddaw yn sgil yr Adolygiad Ymarfer Plant (CPR), gan asesu'n realistig pa gamau sydd y tu hwnt i'w gapasiti. • Mae trefniadau llywodraethu ar gyfer llesiant a diogelu yn parhau i gryfhau. Mae llywodraethwyr yn dangos hyder wrth werthuso'r adroddiad llesiant a diogelu, ac mae rhaglen strwythuredig o gyfarfodydd cefnogi a herio rhwng y Person Diogelu Dynodedig (DSP) a'r Llywodraethwr Diogelu yn digwydd bob tymor. Mae tystiolaeth glir o becyn data sy'n datblygu, wedi'i lunio mewn ymateb i adborth y llywodraethwyr—er enghraifft, cymariaethau presenoldeb tymhorol—sy'n gwella ansawdd goruchwyliaeth strategol. • Mae'r adroddiad tymhorol i'r Corff Llywodraethu yn darparu data i lywodraethwyr mewn perthynas ag atgyfeiriadau diogelu, amddiffyn plant a phlant sy'n derbyn gofal. • Mae'r ysgol wedi sefydlu is-bwyllgor llesiant sy'n cyfarfod yn rheolaidd i rannu gwybodaeth am ddata lefel uchel, patrymau, a'r camau/ymatebion y mae'r ysgol yn eu cymryd mewn ymateb i bryderon. • Mae'r Corff Llywodraethu yn craffu ar y polisïau diogelu cyn eu cadarnhau mewn cyfarfod llawn o'r Corff Llywodraethu. Caiff y rhain eu cadarnhau'n flynyddol. • Mae'r ysgol yn gweithio'n agos gyda swyddogion diogelu penodedig yr awdurdod lleol ac arbenigwr allanol. Mae'r awdurdod lleol yn cefnogi'r Llywodraethwyr wrth iddynt ddatblygu eu rôl "ffrind beirniadol". • Caiff SER diogelu ei gwblhau'n flynyddol bellach ac fe'i cyflwynir i'r Corff Llywodraethu llawn.

	• Mae'r Corff Llywodraethu wedi cael briff ar yr argymhellion posibl o'r Adolygiad Ymarfer Plant, a bydd yn gweithio'n agos gyda arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod yr holl argymhellion sy'n berthnasol i'r ysgol yn cael eu cwblhau'n amserol. • Mae Swyddog Diogelu'r Awdurdod yn parhau i fynychu cyfarfodydd y Corff Llywodraethu ac is-bwyllgor Llesiant a Diogelu i ddarparu cefnogaeth a her adeiladol, sicrhau adborth rheolaidd i'r Awdurdod ynghylch cynnydd yn erbyn yr argymhellion, a chryfhau'r berthynas waith rhwng yr ysgol a'r Awdurdod. • Mae'r Arweinydd Diogelu yn cyfarfod â'r Pennaeth/Arweinydd Diogelu Dynodedig bob tair wythnos ac yn mynychu cyfarfodydd y Corff Llywodraethu. Cryfhau hyfforddiant a chefnogaeth i lywodraethwyr ym meysydd diogelu, atebolrwydd strategol, a monitro perfformiad. • Mae pob llywodraethwr wedi cwblhau hyfforddiant yr NSPCC. • Cynhaliwyd cyfarfod arbennig o'r Corff Llywodraethu ar 1 Rhagfyr i ganolbwyntio ar Ddiogelu fel a ganlyn: ○ Ffurflen hunanwerthuso ar gyfer Diogelu ac Amddiffyn Plant – Estyn ○ Archwiliad yr Awdurdod Lleol ○ Protocol Amgylchedd Cysurus: Protocol Cymorth Cyn ac Ar Ôl Profedigaeth i Ddisgyblion Ysgol Friars ○ Hyfforddiant Diogelu – Staff a Llywodraethwyr ○ Bwrdd Rhaglen – Canlyniad yr Adolygiad Ymarfer Plant ○ Rôl a chyfrifoldebau'r Is-bwyllgor Llesiant a Diogelu Cefnogi'r Pennaeth dros dro, y Dirprwy a'r ddau Bennaeth Cynorthwyol newydd wrth iddynt ddatblygu fel tîm rheoli cryf. • Ymwelodd y SIA yn ystod cyhoeddi'r CPR ac wrth baratoi ar gyfer arolygiad Estyn. Mae'r SIA yn parhau i ymweld yn ôl yr angen yn ystod y flwyddyn i drafod gwelliannau i'r ysgol.
--	---

- ‘Man diogel’ – mae sesiynau hanner tymor wedi’u trefnu i holl aelodau’r tîm arweinyddiaeth gan ‘ysgolion sy’n ystyriol o drawma’.
- Ceir goruchwyliaeth fisol i’r Person Dynodedig gan ymgynghorydd annibynnol i gefnogi’r pwysau ar y DSP ar hyn o bryd.
- Cydweithio traws-ysgol – mae’r ysgol yn parhau i weithio gyda chynghrair yr A55 sy’n canolbwyntio ar sgiliau llythrennedd, a hefyd gyda Ysgol Syr Hugh Owen, Ysgol Brynrefail ac Ysgol Dyffryn Ogwen mewn perthynas â Gwynedd. Mae cytundeb ffurfiol wedi’i ddatblygu rhwng pedair ysgol a’r ffocws cyntaf yw cynhwysiant.

Cefnogi’r broses recriwtio a’r pontio i Brifathro parhaol yn ystod 2026, gan dawelu meddyliau staff a rhieni bod trefniadau cadarn ar waith gan Gyngor Gwynedd.

- Wedi penodi Prifathro parhaol gyda dyddiad dechrau 1 Medi 2026.

Cryfhau arweinyddiaeth ganol a sicrhau bod prosesau rheoli’r ysgol yn weithredol ac yn dryloyw.

- Penodwyd Llywodraethwyr Cyswllt ac mae ‘Canllaw’r Ysgol ar gyfer Ymweliadau Cefnogol gan Lywodraethwyr’ wedi’i fabwysiadu gan y Corff Llywodraethu. Cynhaliwyd cyfarfodydd gyda’r adrannau ac maent yn parhau. Anfonir ffurflen cofnodi trosolwg cyffredinol yn dilyn ymweliad cefnogol i’r ysgol gan aelod o’r Corff Llywodraethu at y Prifathro a Phennaeth Adran.
- Cwblhawyd rownd gyntaf o sicrwydd ansawdd, ac mae adroddiad o ganfyddiadau ysgol gyfan wedi’i gyflwyno i’r Corff Llywodraethu. Mae meysydd ysgol gyfan ar gyfer gwelliant pellach wedi’u cynnwys yng Nghynllun Datblygu’r Ysgol.
- Mae’r Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu’r Polisi PDR. Bu saib mewn rhaglenni datblygu arweinyddiaeth cenedlaethol eleni, ond byddant yn dechrau ym mis Medi. Mae anghenion Dysgu Proffesiynol (PL) y staff yn cael eu casglu ar hyn o bryd yn dilyn eu cyfarfodydd PDR cychwynnol.

Llais y Disgybl

- Mae arweinwyr a llywodraethwyr yn rhoi gwerth uchel ar lais y disgybl, ac mae'r ymrwymiad hwn yn fwyfwy amlwg yn strwythurau a phrosesau'r ysgol sy'n datblygu. Mae llywodraethwr dynodedig bellach yn mynychu cyfarfodydd y cyngor ysgol yn rheolaidd, gan ddarparu cyswllt effeithiol rhwng disgyblion a'r corff llywodraethu ac yn sicrhau bod safbwyntiau dysgwyr yn llywio trafodaethau strategol. Mae prif ddisgyblion yn cyfarfod yn rheolaidd â'r Pennaeth i godi materion pwysig, ac mae'r ddeialog hon yn dechrau dylanwadu ar agweddau ar ddatblygiad yr ysgol mewn ffordd ystyrlon. O ganlyniad, mae disgyblion yn teimlo bod eu barn yn cael ei chlywed a'u bod yn gallu dylanwadu ar newid o fewn yr ysgol. Fodd bynnag, mae arweinwyr yn cydnabod bod llais y disgybl yn gryfach ar lefel ysgol gyfan nag o fewn grwpiau tiwtor a grwpiau blwyddyn, lle mae cyfleoedd ar gyfer ymgynghori a chyfranogi yn parhau'n anghyson. Felly, mae cryfhau'r haenau hyn o lais y disgybl, ynghyd â sefydlu is-bwyllgorau pwrpasol i gefnogi gwaith eang y cyngor ysgol, yn gam clir nesaf. Mae hyfforddiant cychwynnol a gynllunnir gyda thîm Comisiynydd Plant Cymru yn ddatblygiad amserol a chadarnhaol, ac mae disgwyl iddo wella hyder disgyblion, eu sgiliau eiriolaeth, a'r effaith gyffredinol ar lais y disgybl ar draws cymuned yr ysgol.

Adolygu a chryfhau trefniadau cwnsela a chefnogaeth emosiynol, gan sicrhau darpariaeth gynaliadwy o ansawdd uchel i blant a phobl ifanc.

Canolfan llesiant

- Cyflwynwyd 'adroddiad canolfan llesiant' i'r Corff Llywodraethu ym mis Mawrth 2026. Ar hyn o bryd mae 4 cwnselydd yn yr ysgol ac mae cyfanswm o 53 o ddisgyblion wedi'u hatgyfeirio yn y cyfnod hwn (01/09/25–31/01/26) (Cyfnod Allweddol 3 – 31 o ddisgyblion, Cyfnod Allweddol 4 – 10, Cyfnod Allweddol 5 – 12). Mae cyfarfodydd gyda thîm cwnsela'r ysgol, y DSP a'r Swyddog Diogelu yn digwydd bob hanner tymor. Canolbwyntiodd y cyfarfodydd cychwynnol ar y broses atgyfeirio, gwella cyfathrebu ynghylch apwyntiadau, a gwella cyfathrebu rhwng cwnselwyr yn yr ysgol a'r tîm diogelu. Cytunwyd ar sesiynau cymorth ychwanegol

	gan gwnselwyr yr ysgol lle bu dyddiau ‘sbardun’ posibl. Hyd yma, mae’r rhain wedi bod ar y canlynol: - Rhyddhau adroddiad y CPR - Diwrnod canlyniadau Mathemateg TGAU - Diwrnod gweithdy “Peidiwch â Dwyn Fy Nyfodol” (RASASC) Defnyddir yr ystafelloedd yn y ganolfan llesiant yn rheolaidd gan nifer o wasanaethau cymorth ychwanegol: <u>Gwasanaeth Nyrsio Ysgol</u> sydd wedi’i leoli yn y Ganolfan ac sy’n cynnig cymorth a chynghor i blant, pobl ifanc a’u teuluoedd neu ofalwyr i’w helpu i gyrraedd eu potensial llawn yn ystod eu blynyddoedd ysgol ac y tu hwnt. Gellir cynnig cynghor a chymorth gyfrinachol ar ystod eang o faterion. <u>Be' Di'r Sgôr</u> – Gwasanaeth Camddefnyddio Cyffuriau ac Alcohol Pobl Ifanc Gwynedd ac Ynys Môn. Mae’r gwasanaeth ar gael i unrhyw berson ifanc hyd at 25 oed sydd wedi’i effeithio gan gyffuriau neu alcohol, yn uniongyrchol neu drwy rywun arall. Maent yn gweithio’n gyfrinachol gyda phobl ifanc i gynnig cymorth a chynghor un-i-un, sesiynau galw heibio yn y gymuned, adnoddau addysg ac atal, a chanllawiau i deuluoedd a gweithwyr proffesiynol. Mae dau aelod o’r tîm wedi sefydlu clinig wythnosol yn Ysgol Friars. Mae’r gwaith hwn yn cynnwys: • Cynnal sesiynau un-i-un neu grŵp wedi’u targedu gyda disgyblion • Cynnig cynghor a sesiynau cymorth i staff, os yw’n ddefnyddiol <u>Hwb CAMHS</u> – Bob mis, cynhelir cyfarfod o hwb CAMHS. Mae hwn yn wasanaeth ymyrraeth gynnar, atal a hyrwyddo. Pwrpas y hwb yw: • Darparu cynghor, canllaw a chefnogaeth i amgylchedd ysgol aml-ddisgyblaethol. • Uwchsgilio’r rhai sy’n gweithio o amgylch y plentyn o fewn lleoliad yr ysgol. • Adnabod anawsterau iechyd meddwl, atgyfeirio ac ymyrryd yn gynnar o fewn amgylchedd yr ysgol. • Cynyddu ymwybyddiaeth a gwybodaeth am iechyd meddwl plant, a sut i ddylanwadu a meithrin gwydnwch.
--	--

- Galluogi'r system addysg i ddylanwadu'n gadarnhaol ar iechyd meddwl.

Gwaith aml-asiantaeth – Cefnogi presenoldeb – Mae'r ganolfan llesiant hefyd yn cael ei defnyddio i gefnogi disgyblion i ddychwelyd i'r ysgol yn dilyn cyfnodau hir o absenoldeb. Mae asiantaethau sy'n cefnogi disgyblion ag absenoldebau tymor hir wedi dechrau trefnu sesiynau yn y ganolfan llesiant i bontio'r bwlch rhwng y cartref a'r ysgol. Mae hyn yn digwydd ar hyn o bryd gyda dau ddisgybl ym Mlwyddyn 9 nad ydynt wedi mynychu'r ysgol yn y flwyddyn academaidd hon. Defnyddir y ganolfan llesiant hefyd ar gyfer cyfarfodydd gyda gweithwyr cymdeithasol, gweithwyr cymorth, cyfweiliadau'r heddlu a chyfarfodydd â rhieni.

Cefnogi staff i feithrin diwylliant o ddiogelwch, ymddiriedaeth a pharch, gan ddarparu hyfforddiant ychwanegol lle bo angen.

Ers 2023, mae'r ysgol wedi adolygu ei model hyfforddiant ar gyfer diogelu ac amddiffyn plant. Yn unol â Chyngor Gwynedd, mae'r ysgol yn cydymffurfio â hyfforddiant Grŵp A, B a C. Byddwn yn parhau i adolygu'r model hyfforddiant hwn yn seiliedig ar adborth gan staff a swyddogion yr awdurdod lleol.

- Ym mis Mai, cwblhaodd yr holl Arweinwyr Uwch hyfforddiant Grŵp C yr NSPCC ar gyfer personau dynodedig. Cwblhaodd aelodau newydd y tîm arweinyddiaeth uwch yr hyfforddiant ym mis Medi 2025.
- Yn ogystal, mae'r swyddog diogelu hefyd wedi cwblhau hyfforddiant Grŵp C.
- Yn ogystal, mae'r Person Diogelu Dynodedig wedi mynychu hyfforddiant Grŵp C a hwyluswyd gan Gyngor Gwynedd.
- Ym mis Medi 2025, comisiynodd y tîm arweinyddiaeth uwch hyfforddwr annibynnol i hwyluso hyfforddiant Grŵp B i'r holl staff ar ddiwrnod HMS. Roedd hwn yn becyn hyfforddi cynhwysfawr sy'n bodloni gofynion hyfforddiant Grŵp B.
- Yn ogystal, comisiynodd yr ysgol yr hyfforddwr annibynnol i weithio'n agos gyda'n Person Diogelu Dynodedig newydd i gefnogi, herio a gwella ein trefniadau diogelu ac amddiffyn plant. Mae'r gwasanaeth cymorth hwn i'n DSP a'r tîm diogelu yn parhau'n fisol.

	• Yn ogystal, mae'r holl staff wedi cwblhau hyfforddiant ar-lein Grŵp A, Prevent, a hyfforddiant Trais yn erbyn Menywod, sy'n fodiwlau hyfforddi ar-lein. • Mae'r ysgol yn cynnal cofnodion ac yn sicrhau bod yr holl staff wedi'u hyfforddi'n briodol ar amddiffyn plant a diogelu, Prevent a thrais rhywiol. • Mae'r holl staff yn ymwybodol o wahanol lefelau anghenion plant ac o sut i ymateb i'w hanghenion mewn sefyllfaoedd gwahanol. • Mae'r ysgol wedi symud tuag at dîm diogelu dynodedig sy'n gallu ymateb yn briodol ac yn amserol, gan sicrhau bod cymorth ar gael pan fo angen ac y caiff atgyfeiriadau eu gwneud yn amserol. • Ers Mehefin 2025, mae pob aelod newydd o staff yn derbyn hyfforddiant diogelu fel rhan o'u hymsefydlu. Caiff hyn ei hwyluso gan ein Person Diogelu Dynodedig. • Mae Arweinydd Diogelu Dynodedig yr awdurdod lleol yn cyfarfod â thîm diogelu'r ysgol yn fisol i drafod tueddiadau a darparu cefnogaeth. Mae hyfforddiant diogelu ac amddiffyn plant yn flaenoriaeth yn Ysgol Friars. Mae'r ysgol yn cydymffurfio â pholisi'r awdurdod lleol o ran darparu hyfforddiant Grŵp A a Grŵp B. Caiff personau dynodedig a dirprwy bersonau dynodedig eu hyfforddi i lefel Grŵp C. Mae'r ymagwedd dîm hon yn sicrhau bod trefniadau cadarn ar waith i ddarparu arweiniad i staff ac i gysylltu â Chyngor Gwynedd er mwyn sicrhau ein bod yn gyfredol ac yn cydymffurfio. Cynnal archwiliadau diogelu rheolaidd a darparu sicrwydd parhaus i'r Awdurdod a'r Bwrdd Rhaglen. • Cyflwynwyd hunanwerthusiad diogelu Estyn ac archwiliad Gwynedd i'r llywodraethwyr. • Mae archwiliad ysgol ar waith ac mae'n bwydo i'r cynllun gweithredu. • Cwblhawyd ymweliad diogelu'r awdurdod lleol. • Cyflwynir adroddiadau tymhorol i'r llywodraethwyr mewn perthynas ag amddiffyn plant/diogelu a rolau staff.
--	--

	Cyfathrebu a Thryloywder Mae cyfathrebu â rhieni yn parhau'n faes i'w ddatblygu. Mae cynlluniau i greu grwpiau ffocws pwrpasol y tymor nesaf yn darparu ffordd glir ymlaen ac yn cynnig y potensial ar gyfer ymgysylltu mwy ystyrlon â rhieni mewn trafodaethau llesiant a diogelu.
4. Heriau a wynebwyd:	Parhau i glercio'r Corff Llywodraethu hyd nes bod trefniadau cynaliadwy ar waith. - Mae'r ysgol wedi hysbysebu'r rôl Clerc i'r Corff Llywodraethu dair gwaith ond heb lwyddo i benodi. Bydd yr ysgol yn ail-hysbysebu yn ystod yr wythnosau nesaf yn dilyn cyhoeddi Adroddiad Estyn. Yn y cyfamser, mae'r clerc presennol yn parhau i weithio'n agos gyda'r Arweinydd Prosiect. Cryfhau hyfforddiant a chefnogaeth i lywodraethwyr ym meysydd diogelu, atebolrwydd strategol, a monitro perfformiad. - Yn aros i glywed sut y bydd hyfforddiant gorfodol yn newid yn genedlaethol cyn manylu ymhellach.
5. Camau nesaf / cerrig milltir allweddol:	- Parhau i wreiddio llais y disgybl drwy weithio'n agos gyda thîm comisiynydd y plant - Sicrhau bod argymhellion ein hadroddiad Estyn yn cael eu hymgorffori mewn cynllunio ysgol gyfan - Parhau i ddatblygu ein hymateb graddedig i ymddygiad cymdeithasol-emosiynol a heriol
6. Risgiau / Adnoddau:	Sicrhau bod rôl y Swyddog Diogelu ychwanegol dros dro wedi'i hintegreiddio'n effeithiol, gyda fframwaith clir o ran atebolrwydd a goruchwyliaeth. Bydd y pwyllgor cyllid a staffio yn ystyried y dyfodol ar ôl derbyn cyllideb y flwyddyn nesaf.
7. Ystyriaethau Cyfathrebu	Cyfathrebu a Thryloywder Mae cyfathrebu â rhieni yn parhau'n faes i'w ddatblygu.
8. Amserlenni:	

Cyfiawnder Trwy Ein Dewrder - Cynllun Ymateb

Cyngor Gwynedd

Adroddiad Cynnydd

15.07.2026

THEMA 1 - LLAIS Y PLENTYN A CHEFNOGI DIODDEFWYR	
Swyddog Adrodd: Gwern ap Rhisiart	
1. Nod Thema:	- Sicrhau y gwrandewir ar blant, a'u bod yn cael eu credu a'u cymryd o ddifri. - Rhoi llais i blant a phobl ifanc mewn prosesau sydd wedi'u cynllunio i'w cadw'n ddiogel. - Gwneud popeth o fewn ein gallu i gefnogi'r dioddefwyr a'r goroeswyr.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd: - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf
3. Cynnydd hyd yma:	Strategaeth Llais y Plentyn Mae Strategaeth Llais y Plentyn bellach wedi ei llunio'n llawn ar ffurf drafft, gyda'r atodiadau penodol canlynol wedi eu datblygu i gefnogi'r strategaeth fel cyfanwaith: - Llais y Plentyn mewn Gwasanaethau Plant - Llais y Dysgwr mewn Addysg - Fforymau Llais Plant a Phobl Ifanc - Integreiddio a Llywodraethu Strategol Llais y Plentyn Mae'r strategaeth a'r atodiadau yn gosod trefn gliriach ar gyfer sut mae llais plant a phobl ifanc yn cael ei glywed, ei gofnodi, ei ddefnyddio i lywio penderfyniadau, a'i integreiddio i drefniadau llywodraethu'r Cyngor. (Mae drafft wedi gylchredeg l'r Bwrdd er gwybodaeth) Mae diwrnod llawn wedi ei drefnu ar gyfer 16 Gorffennaf i fynd drwy'r strategaeth gyflawn gyda'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc. Bydd hyn yn rhoi cyfle priodol iddynt ystyried y strategaeth a'r atodiadau yn fanwl, trafod y cynnwys, a gwyntyllu'r trefniadau arfaethedig cyn symud ymlaen i'r camau nesaf. Bydd adborth y Fforwm yn rhan bwysig o'r broses o fireinio'r strategaeth cyn ei chymeradwyo'n derfynol a'i gwreiddio ar draws gwasanaethau perthnasol. Yr ydym wedi hysbysebu ddwy waith ac wedi cyfweld ddwy waith ar gyfer swydd Swyddog Ymgysylltu. Yn anffodus ni fu i lwyddo i benodi ac ar ydym ni wedi mynd allan i chwilio am y trydydd tro. Byddwn yn gwneud defnydd o dim cyfathrebu'r Cyngor er mwyn hyrwyddo'r rôl drwy ein gwefannau cymdeithasol. Cofnodi Nid oes newid sylweddol wedi bod o ran y trefniadau cofnodi ers yr adroddiad blaenorol, ond mae cynnydd cadarnhaol wedi ei wneud o ran sicrhau bod pob ysgol bellach â mynediad at system electronig ar gyfer cofnodi materion perthnasol.

	Mae pob ysgol felly bellach mewn sefyllfa i gofnodi newidiadau mewn ymddygiad, pryderon neu wybodaeth berthnasol yn ddigidol, naill ai drwy Bromcom neu drwy systemau presennol megis MyConcern. Mae'n bwysig nodi bod mwyafrif yr ysgolion yn parhau i ddefnyddio MyConcern ar hyn o bryd, ond nad oes bellach unrhyw ysgol heb fynediad at system electronig addas. Mae hyn yn rhoi sail fwy cyson i waith cofnodi ac yn lleihau'r risg o ddibynnu ar drefniadau papur neu brosesau anghyson. Trawma Gwybodus a Phlentyn Gyfeillgar Mae'r e-fodiwlau Trawma-Wybodus bellach yn fyw ar y porth e-ddysgu, gan ddarparu'r wybodaeth sylfaenol i bob aelod o staff a chynghorwyr. Mae gwaith hefyd ar y gweill i drefnu sesiynau hyfforddi ar gyfer Aelodau'r Cabinet, Penaethiaid a Penaethiaid Cynorthwyol, tra bo Aelod Cabinet Plant yn cwblhau Diploma mewn ymarfer trawma wybodus. Mae cynnydd hefyd yn parhau ar waith Hawliau Plant ar draws y Cyngor, gan gynnwys cydweithio â'r Gwasanaeth Prifffyrdd i ddatblygu dull mwy plentyn-gyfeillgar o ymgysylltu wrth gynllunio parciau chwarae. Mae angen paratoi a chefnogi pob adran i ymgorffori hawliau plant yn eu gwaith o ddydd i ddydd a datblygu ymwybyddiaeth gorfforaethol gryfach o'r egwyddorion hyn – mae hyfforddiant e-fodiwl (drwy hwb Llywodraeth Cymru) a bwriedir drefnu sesiynau ar hawliau plant i reolwyr a timau yn yr hydref. Cyswllt Tu Allan i'r Ysgol Mae ymweliadau gwirio ansawdd yn parhau i wirio bod rhifau cyswllt a gwybodaeth briodol ar gael i blant a phobl ifanc pe byddent angen cysylltu ag asiantaethau allanol neu ofyn am gymorth tu allan i'r ysgol. Mae hyn yn rhan o gylch monitro parhaus y Tîm Diogelu a Llesiant. Ers y cyfarfod diwethaf, nid oes unrhyw enghraifft wedi codi lle gwelwyd bod y wybodaeth sydd ar gael i ddysgwyr yn annigonol neu'n amhriodol.
4. Heriau a wynebwyd:	Un o'r prif heriau wrth symud y gwaith hwn ymlaen yw'r gofyn cynyddol sydd ar y Fforwm Plant a Phobl Ifanc. Er bod aelodau'r Fforwm yn gwbl abl i ystyried, herio a rhoi barn ar feysydd pwysig, mae angen cydnabod bod ganddynt eu blaenoriaethau a'u pwysau eu hunain hefyd, gan gynnwys ymrwymadau ysgol, arholiadau a gweithgareddau eraill. Mae'n amlwg bod nifer cynyddol o feysydd gwaith yn dymuno cael mewnbwn gan y Fforwm, ac mae hyn yn rhywbeth y bydd angen ei reoli'n ofalus. Nid yw'n briodol tynnu pobl ifanc allan o wersi yn barhaus, ac mae dod â phobl ifanc ynghyd o bob rhan o Wynedd i un lleoliad hefyd yn her ymarferol sylweddol. Her arall sydd angen ei chydabod yw'r pryder y gallai blaenoriaethau'r Fforwm leuenctid gael eu gwrthio i'r neilltu oherwydd agenda'r Adran a gofynion y Cynllun Ymateb. Er bod angen sicrhau mewnbwn clir a phwrpasol gan blant a phobl ifanc ar y gwaith hwn, mae hefyd yn bwysig nad yw hynny'n golygu bod eu blaenoriaethau nhw yn cael eu colli neu eu hisraddio. Y cydbwysedd sydd angen ei sicrhau yw bod y Fforwm yn gallu cyfrannu'n ystyrllon at flaenoriaethau'r Cynllun Ymateb, ond hefyd yn parhau i fod yn ofod lle mae pobl ifanc yn medru codi'r materion sydd bwysicaf iddyn nhw. Mae dyddiad bellach wedi ei drefnu i gyfarfod â'r Fforwm ar 16 Gorffennaf, pryd y bydd cyfle i fynd drwy'r strategaeth gyflawn a'r atodiadau cysylltiedig. Bydd hyn yn rhoi amser priodol i'r bobl ifanc ystyried a gwyntyllu'r cynnwys mewn ffordd

	ystyrlon. Mae hefyd angen cydnabod bod cyfnod diwedd y flwyddyn ysgol yn dod â newid naturiol yn aelodaeth y Fforwm, wrth i rai pobl ifanc adael addysg neu symud ymlaen i gyfnod newydd. Yn ogystal, mae gallu'r Adran i roi'r amser a'r capasiti angenrheidiol i'r gwaith hwn yn parhau i fod yn her, o ystyried y nifer o flaenoriaethau strategol ac ymarferol sydd ar waith ar hyn o bryd. Er hynny, mae'r gwaith yn parhau i symud ymlaen, a bydd swyddogion yn ystyried rhaglen flynyddol fwy strwythuredig gyda'r Fforwm er mwyn sicrhau bod eu mewnbwn yn cael ei gynllunio'n ofalus ac yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol. Wrth symud ymlaen, bydd angen sicrhau bod rhaglen waith y Fforwm yn rhoi digon o le i flaenoriaethau'r bobl ifanc eu hunain, tra hefyd yn sicrhau bod eu llais yn cyfrannu'n uniongyrchol at y gwaith gwella sy'n rhan o'r Cynllun Ymateb. Bydd hyn yn helpu i gynnal hygyrdded y Fforwm, lleihau'r pwysau ar aelodau, a sicrhau bod y trefniadau'n parhau i fod yn ystyrlon ac yn deg i'r bobl ifanc sy'n cymryd rhan. O ystyried hyn, bydd cwblhau'r gwaith ar y strategaeth yn cael ei amseru yn dilyn y sesiwn gyda'r Fforwm ar 16 Gorffennaf, fel bod adborth y bobl ifanc yn gallu cael ei ymgorffori'n briodol cyn symud ymlaen i'r camau nesaf. Her arall fydd recriwtio ar gyfer y swydd Swyddog Ymgysylltu. Yr ydym bellach yn cychwyn y broses am y trydydd tro. Mae hyn yn adlewyrchiad ar ddiffyg pobl addas allan yn fan yna i wneud y gwaith.
5. Camau nesaf / cerrig milltir allweddol:	• Cynnal sesiwn lawn gyda'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc ar 16 Gorffennaf i drafod y Strategaeth Llais y Plentyn a'r atodiadau cysylltiedig yn eu cyfanrwydd, gan roi cyfle digonol i'r bobl ifanc wyntyllu'r cynnwys a chynnig adborth ystyrlon. • Ymgorffori adborth y Fforwm i'r strategaeth derfynol a'r atodiadau, gan sicrhau bod barn y bobl ifanc yn cael ei hadlewyrchu'n glir cyn symud ymlaen i gymeradwyaeth ffurfiol. • Cwblhau a mireinio'r atodiadau penodol ar gyfer: - o Llais y Plentyn mewn Gwasanaethau Plant; - o Llais y Dysgwr mewn Addysg; - o Fforymau Llais Plant a Phobl Ifanc; - o Integreiddio a Llywodraethu Strategol Llais y Plentyn. • Datblygu rhaglen waith flynyddol gyda'r Fforwm leuenctid, er mwyn sicrhau cydbwysedd priodol rhwng blaenoriaethau'r bobl ifanc eu hunain a'r angen i dderbyn eu mewnbwn ar flaenoriaethau'r Cynllun Adfer. • Ystyried trefniadau ymarferol a chynaliadwy ar gyfer ymgysylltu â phobl ifanc o bob rhan o Wynedd, gan gynnwys heriau teithio, amseru cyfarfodydd, a newidiadau naturiol i aelodaeth y Fforwm ar ddiwedd y flwyddyn ysgol. • Parhau i gryfhau trefniadau corfforaethol ar gyfer llais y plentyn, gan sicrhau bod y strategaeth yn dylanwadu ar brosesau penderfynu, trefniadau llywodraethu a chynlluniau gwasanaeth perthnasol. • Cadarnhau'r trefniadau cofnodi ar draws ysgolion, gan nodi bod pob ysgol bellach â mynediad at system electronig, tra'n parhau i fonitro defnydd cyson ac effeithiol o systemau megis MyConcern a Bromcom. • Parhau â'r cylch monitro drwy ymweliadau gwirio ansawdd, gan gynnwys gwirio bod gwybodaeth briodol ar gael i ddysgwyr ynghylch sut i gysylltu ag asiantaethau allanol neu gael cymorth tu allan i'r ysgol. • Penodi Swyddog Ymgysylltu.

6. Risgiau / Adnoddau:	Y prif risgiau yw argaeledd a chapasiti'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc, yn enwedig o ystyried pwysau arholiadau, pellteroedd teithio a newid naturiol yn aelodaeth y Fforwm ar ddiwedd y flwyddyn ysgol. Mae risg hefyd bod blaenoriaethau'r Fforwm leuenctid yn cael eu gwrthio i'r neilltu gan ofynion y Cynllun Ymateb, ynghyd â'r her o sicrhau capasiti digonol o fewn yr Adran i symud y gwaith ymlaen.																																								
7. Ystyriaethau Cyfathrebu	Bydd angen cynllun cyfathrebu clir wrth gyhoeddi'r strategaeth, gan sicrhau bod plant a phobl ifanc yn gweld sut mae eu mewnbwn wedi dylanwadu ar y gwaith. Bydd angen fersiwn hygyrch a phlentyn-gyfeillgar, ynghyd â negeseuon clir i ysgolion, llywodraethwyr, gwasanaethau a phartneriaid. Bydd hefyd yn bwysig rheoli disgwyliadau a dangos yn glir sut mae llais plant a phobl ifanc yn arwain at weithredu.																																								
8. Amserlenni:	<table><tr><th>Rhif</th><th>Blaenoriaeth</th><th>Beth?</th><th>Amserlen</th></tr><tr><td>1</td><td>1</td><td>Strategaeth Llais y plentyn</td><td>Gorff 2026</td></tr><tr><td>2</td><td>1</td><td>Systemau / mesurau / adrodd – llais y plentyn</td><td>I'w gadarnhau</td></tr><tr><td>4</td><td>1</td><td>System cofnodi newid mewn ymddygiad</td><td>Medi 2027</td></tr><tr><td>6</td><td>1</td><td>Cyswllt tu allan i'r ysgol (adrodd pryder)</td><td>I'w gadarnhau</td></tr><tr><td>8</td><td>1</td><td>Cefnogaeth i ddioddefwyr</td><td>Parhaus</td></tr><tr><td>9</td><td>1</td><td>Hawliadau iawndal</td><td>Parhaus</td></tr><tr><td>10</td><td>1</td><td>Gwaith ar ddiwylliant corfforaethol: Trawma Wybodus a'r Ffordd Gywir (Hawliau Plant)</td><td>Rhaglen waith hir dymor</td></tr><tr><td>7</td><td>3</td><td>Llywodraeth Cymru i weithredu newidiadau i'r Cwricwlwm Cenedlaethol</td><td>LLC wedi nodi Medi 2026</td></tr><tr><td>5</td><td>4</td><td>Gweithiwr Cymdeithasol i siarad efo pob plentyn</td><td>Wedi cwblhau - monitro</td></tr></table> Llwyd = Oedi nes y daw newid cenedlaethol / rhanbarthol Gwyrdd = Wedi gwblhau (monitro)	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen	1	1	Strategaeth Llais y plentyn	Gorff 2026	2	1	Systemau / mesurau / adrodd – llais y plentyn	I'w gadarnhau	4	1	System cofnodi newid mewn ymddygiad	Medi 2027	6	1	Cyswllt tu allan i'r ysgol (adrodd pryder)	I'w gadarnhau	8	1	Cefnogaeth i ddioddefwyr	Parhaus	9	1	Hawliadau iawndal	Parhaus	10	1	Gwaith ar ddiwylliant corfforaethol: Trawma Wybodus a'r Ffordd Gywir (Hawliau Plant)	Rhaglen waith hir dymor	7	3	Llywodraeth Cymru i weithredu newidiadau i'r Cwricwlwm Cenedlaethol	LLC wedi nodi Medi 2026	5	4	Gweithiwr Cymdeithasol i siarad efo pob plentyn	Wedi cwblhau - monitro
Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen																																						
1	1	Strategaeth Llais y plentyn	Gorff 2026																																						
2	1	Systemau / mesurau / adrodd – llais y plentyn	I'w gadarnhau																																						
4	1	System cofnodi newid mewn ymddygiad	Medi 2027																																						
6	1	Cyswllt tu allan i'r ysgol (adrodd pryder)	I'w gadarnhau																																						
8	1	Cefnogaeth i ddioddefwyr	Parhaus																																						
9	1	Hawliadau iawndal	Parhaus																																						
10	1	Gwaith ar ddiwylliant corfforaethol: Trawma Wybodus a'r Ffordd Gywir (Hawliau Plant)	Rhaglen waith hir dymor																																						
7	3	Llywodraeth Cymru i weithredu newidiadau i'r Cwricwlwm Cenedlaethol	LLC wedi nodi Medi 2026																																						
5	4	Gweithiwr Cymdeithasol i siarad efo pob plentyn	Wedi cwblhau - monitro																																						

Mesurau (Effaith)

Mesurau (Effaith)

Cyfleoedd rheolaidd i ddioddefwyr/ goroeswyr roi adborth i Gyngor Gwynedd ynghylch ansawdd a digonolrwydd y gefnogaeth	Diweddariad: Parhau gyfarfodydd gyda eiriolwyr y dioddefwyr, gyda trafodaethau parhaus am y lefel gefnogaeth sydd ar gael, neu eu angen, hynny yn cynnwys anghenion y teulu yn ogystal a'r unigolyn. Mae pedair allan o bump o'r dioddefwyr mewn cyswllt unai â ISVA neu'r gwasanaethau cymdeithasol. Sgyrsiau bellach yn digwydd ar lefel unigol gyda'r ISVA's er mwyn teilwra pecynnau cefnogaeth "bespoke". Yn ogystal mae cysylltiad un i un gyda rhai o'r dioddefwyr yn cymryd lle, unai wyneb yn wyneb neu dros Teams yn seiliedig ar dymuniadau'r unigolyn, eto er mwyn trafod anghenion ar lefel unigol a teuluol. Un o'r heriau mwyaf ydy adnabod gwasanaethau / ymyraethau arbenigol ar gyfer dioddefwyr ym maes therapiwtig yn yr ardal. Mae cytundeb i fapio argaeledd gwasanaethau therapiwtig lleol / draws yr rhanbarth.	Amserlen: Cyfarfod Bwrdd Gorffennaf 2026
Hyder a phrofiad o ddiogelu mewn ysgolion	Diweddariad: Datblygodd y Fforwm Ieuenctid holiadur i gasglu barn pobl ifanc am eu hyder a'u profiad o ddiogelu mewn ysgolion, gyda 1,291 o ymatebion ar draws y sir. Dangosodd y canlyniadau fod dros 80% o ddisgyblion yn teimlo'n gallu siarad â rhywun yn yr ysgol os oes angen cymorth, tra bod 14% yn dweud nad ydynt yn gallu a 6% heb ymateb. Yn ogystal, nododd 75% eu bod yn gwybod ble i fynd am gymorth, gyda 6% yn ansicr, 4% ddim yn gwybod, a 15% heb ymateb. <u>Adroddiad Pwyllgor Craffu a Ddiogelu</u> Mae'r adroddiad yn dangos bod sylfaen gadarn o hyder a phrofiad diogelu mewn ysgolion Gwynedd, gyda staff a llywodraethwyr yn cymryd eu cyfrifoldebau o ddifri, ond bod angen cryfhau cysondeb hyfforddiant, eglurder llwybrau adrodd, a hyder pawb i weithredu'n syth pan fo unrhyw bryder.	Amserlen: Adolygiad Blynyddol (Mis Mawrth) Adroddwyd i'r Bwrdd mis Ebrill 2026. Diweddariad Gorffennaf 2026: Adroddiad Pwyllgor Craffu
Iechyd a Lles Ysgolion Gwynedd (Bywyd Ysgol)	Diweddariad: Nid yw'r Adroddiad ar ganlyniadau'r <i>Arolwg y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd Mewn Ysgolion (SHRN)</i>: <i>Gwella iechyd a lles dysgwyr</i> ar gyfer Ysgolion Uwchradd wedi ei gyhoeddi gan Iechyd Cyhoeddus Cymru eto. Ar ôl derbyn y canlyniadau bydd swyddogion data'r adran yn ei ddadansoddi.	Amserlen: Bwrdd Hydref 2026
Canran o gynadleddau achos lle bu glywed llais/barn y plentyn (5+oed)	Diweddariad: Canran o gynadleddau achos lle bu glywed llais/barn y plentyn (5+oed) – 96%	Amserlen: Data ar gyfer Ebrill-Mehefin 2026

Canran o gyfeiriadau rhan 5 lle mae gweithiwr gofal cymdeithasol wedi ymdrechu'n rhagweithiol i ymweld a gwrando ar lais y plentyn (5+oed)	Diweddariad: Canran o gyfeiriadau rhan 5 lle mae gweithiwr gofal cymdeithasol wedi ymdrechu'n rhagweithiol i ymweld a gwrando ar lais y plentyn (5+oed) - 90%	Amserlen: Data ar gyfer Ionawr-Mehefin 2026
--	--	---

Allbynnau hyd yma

Mae **gweithiwr cymdeithasol** yn gwneud ymdrech rhagweithiol i glywed llais **pob un plentyn** sy'n destun Cyfeiriad Diogelu (Adran 5)

Mae pob ysgol yn dangos **gwybodaeth am berson annibynnol** y gall disgyblion siarad efo os oes ganddynt bryderon diogelu.

Penodwyd swydd **arbennig i helpu datblygu Fforwm Ieuenctid Gwynedd.**

Mae'r Cyngor yn cydweithio â phartneriaid er mwyn cynnig **cefnogaeth barhaus i'r dioddefwyr.**

Erbyn hyn mae gan **pob ysgol fynediad i system rheoli data electroneg** fel bod modd cofnodi newid ymddygiad mewn plentyn.

THEMA 2 - RHEOLI HONIADAU A PHRYDERON AM OEDOLION SY'N GWEITHIO GYDA PHLANT

Swyddog Adrodd: Dylan Owen / Sharron Williams Carter

1. Nod Thema:	• Amddiffyn plant trwy sicrhau bod pryderon yn cael eu cymryd o ddifri ac yn gweithredu arnynt yn gyflym. • Sicrhau bod trefniadau Adran 5 yn cefnogi ymateb aml-asiantaeth cyson a chadarn i honiadau a phryderon am oedolion sy'n gweithio gyda phlant.
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; • Herio a chraffu ar gynnydd • Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	Newidiadau ffurflenni WCCIS • Newidiwyd ffurflenni WCCIS ar dderbyn cyfeiriad i sicrhau y gwiriwyd gwybodaeth ehangach, hanesyddol a chysylltiol; • Newidiwyd ffurflenni WCCIS ar benderfynu ar weithredu ar gyfeiriad i sicrhau bod trafodaeth aml-swyddog ac aml-asiantaeth lle bo'n briodol; Ffurflen Gyfeirio • Sicrhawyd fod y ffurflen gyfeirio a dulliau cyfeirio yn amlwg ac yn eglur ar ein gwefan gorfforaethol ac ar y fewnwyd; • Rhoddwyd cais i gael treialu'r ffurflen gyfeirio genedlaethol newydd; (<i>Gweler y Papur Briffio sy'n egluro'r newidiadau mewn manylder</i>) Trafodaeth Aml-Asiantaeth • Sicrhawyd fod sgysiau a thrafodaethau aml-swyddog ac aml-asiantaeth yn digwydd i gytuno ar weithrediadau yn dilyn derbyn cyfeiriadau; • Cynhaliwyd trafodaethau gyda phartneriaid i sicrhau systemau cyd-weithio a chyd-gynhyrchu rheolaidd a chyson. Cytunwyd i weithredu system o gyswllt uniongyrchol i drafod cyfeiriadau yn gyson a rheolaidd ac mae hynny ar waith gyda cheisiadau wedi eu gwneud i asiantaethau enwebu dolen ar gyfer cyfarfodydd rhan 5. Bydd hyn datblygu'r berthynas a'r arbenigedd yn y maes ac yn sicrhau cysondeb wrth ddilyn prosesau a gwneud penderfyniadau. Gweler papur atodol; (<i>Gweler y Papur Briffio sy'n egluro'r newidiadau mewn manylder</i>) Cofnodi Pryderon Diogelu • Paratowyd hyfforddiant cofnodi materion diogelu ychwanegol i'r gweithlu gwasanaethau cymdeithasol (oedolion a phlant) fel rhan o'r drefn cyflwyno a hyfforddi ar nodiadau Beam (Magic Notes gynt) a fydd yn cael ei roi ar waith yn nechrau Gorffennaf; Fframwaith Sicrwydd Ansawdd • Datblygwyd Fframwaith Sicrwydd Ansawdd newydd i'r Adran Plant yn ei gyfanrwydd ac mae bellach ar waith; • Sicrhawyd cyllid ychwanegol ar gyfer y tîm derbyn ac ar gyfer swydd DOS/Sicrwydd Ansawdd. Hysbysebwyd y swyddi hyn a bu apwyntiadau diweddar gyda dyddiadau dechrau yn y swyddi yn fuan; Recriwtio • Yn sgil penodiad swydd pennaeth Adran Plant am flwyddyn, bu effaith 'domino' a bellach llanwyd sawl swydd ar draws yr Adran ar bob haen o'r sefydliad;

	- Bu trafodaethau gyda'r Uned Hyfforddiant a'r Brifysgol ar allu'r Adran i recriwtio gweithwyr cymdeithasol digonol yn sgil y cynnydd yn y galw a'r cyllid ychwanegol. Cytunwyd y byddai'r Adran yn creu swyddi hyfforddai ychwanegol gan gydweithio gyda'r Uned Hyfforddiant i sicrhau cefnogaeth i'r darpar hyfforddai; - Cytunwyd i ariannu a chreu swydd cynllunio'r gweithlu gyda chyllid mewnol (nid cyllid newydd) i gydweithio gyda'r Adran Adnoddau Dynol i ddatblygu cynllun a'i roi ar waith; Cyd-weithio gyda'r Adran Addysg - Cynhaliwyd cyfarfodydd cyntaf ar y cyd rhwng penaethiaid ysgolion ag uwch reolwyr Adran Plant y Cyngor; - Cynhaliwyd cyfarfodydd Timau Rheoli (Adrannau Addysg a Plant) ar y cyd ers rhai misoedd ac mae'r Pennaeth Cynorthwyol sydd a chyfrifoldeb am y gwasanaeth llesiant addysg yn ymuno â'r Tîm rheoli Plant yn rheolaidd; Ymateb i geisiadau gan Pwyllgor Craffu Addysg - Ar gais Pwyllgor Craffu Addysg, cynhaliwyd archwiliad Rhan 5 gan edrych ar gyfeiriadau lluosog ar gyfer unigolion yn ôl at 2020, gan ystyried a weithredwyd yn briodol ac os oedd angen ail-ymweld â'r materion hynny. Adroddir ar yr archwiliad hwnnw i'r Panel Strategol Diogelu yn nechrau Gorffennaf; - Ar gais Pwyllgor Craffu Addysg, cynhaliwyd archwiliad ar drefniadau ystyried risgiau trosglwyddadwy o faterion Adnoddau Dynol a Disgyblaeth gweithlu addysg at gyfeiriad Rhan 5. Adroddir ar y archwiliad hwnnw i'r Panel Strategol Diogelu yn nechrau Gorffennaf.
4. Heriau a wynebwyd:	- Bu anesmwythyd mewn rhannau o'r Adran Plant oedd yn gallu lliniaru awch am risg oherwydd yr awyrgylch anniddig cyhoeddus oedd i'w weld yn y cyfryngau cymdeithasol yn gyffredinol, ond gwelwyd y sefyllfa honno'n gwella'n raddol; - Yn yr un modd golyga'r penodiadau rheolaethol newydd fod nifer o swyddogion newydd yn ennyn eu profiadau cyntaf o reoli ac arwain ar lefelau uwch; - Heriwyd ein defnydd o Beam gan yr Heddlu a'r Bwrdd Iechyd, gyda'r ddau sefydliad yn datgan na fyddent yn ymwneud â chyfarfodydd os y bydd Beam ar waith ynddynt. Disgwylir arweiniad cliriach ar hyn.
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	- Derbyniwyd cyfathrebu cenedlaethol ar systemau gweithredu newydd a fydd yn cael eu rhoi ar waith ar gyfer materion Rhan 5. Bydd angen gweithio i sicrhau fod systemau y Cyngor yn cyd-fynd ac yn ateb galw y canllawiau statudol newydd; - Gan ddefnyddio Beam, bwriedir galluogi cofnodi trafodaethau strategaeth (Rhan 5) yn awtomatig, gyda'r angen i wirio cywirdeb yn unig gan y LADO. Galluoga hynny ddatblygu system ansawdd cofnodi cyson a systematig; - Noder fod y Fframwaith Sicrwydd Ansawdd a'r systemau gweithredu Rhan 5 wedi eu lliwio'n llwyd i ddangos eu cwblhau yn y tabl ar y ddalen nesaf, ond bydd angen gwirio fod y materion hyn yn parhau'n weithredol ac effeithiol ymhen amser. Bwriedir ail-ymweld i ystyried hynny ymhen 6 mis (14 Ionawr 2027) gyda'r tîm rheoli Adran Plant i wirio a darparu sicrwydd pellach o'r effeithiau parhaol.
6. Risgiau / Adnoddau:	- Er bod gwaith yn mynd rhagddo ar gynllunio gweithlu a chreu swyddi hyfforddai, cydnabyddir heriau recriwtio allai lyffetheirio rhai datblygiadau cadarnhaol. - Mae pryder am fwriadau cwmni teledu sydd yn dangos diddordeb yn yr hanes am Ysgol Friars a'r adroddiad Cyfiawnder Drwy Ein Dewrder. Mae'r Cyngor yn ceisio canfod mwy o fanylion ar hynny.

7. Ystyriaethau Cyfathrebu	- Gyda naratif y wasg ar achosion hanesyddol eraill yn awgrymu ddiffygion yn nulliau diogelu'r Cyngor bydd angen cynllun ar gyfer rhoi sicrwydd cyhoeddus, yn enwedig drwy waith y Bwrdd Ymateb, arolygwyr allanol, a chydweithio gyda'r Llywodraeth ar ddarparu sicrwydd o wasanaethau effeithiol. - Gallai bwriadau posib cwmni teledu ail-gynnau'r sylw cyhoeddus a chreu heriau i'r Cyngor ac i hyder y gweithlu yn eu gwaith diogelu.																																																																			
8. Amserlenni:	<table><tr><th>Rhif</th><th>Blaenoriaeth</th><th>Beth?</th><th>Amserlen</th></tr><tr><td>18</td><td>1</td><td>Sicrhau bod y ffurflen gyfeirio Adran 5 yn hawdd ei chanfod ac yn hawdd ei defnyddio.</td><td>I'w gadarnhau</td></tr><tr><td>25</td><td>1</td><td>Ansawdd cofnodi Trafodaethau Strategaeth (Adran 5)</td><td>Medi-2026</td></tr><tr><td>14</td><td>3</td><td>Llywodraeth Cymru i ddatblygu Polisi Pryderon Lefel Isel</td><td>Aros am weithredu gan LIC</td></tr><tr><td>11</td><td>3</td><td>Llywodraeth Cymru i nodi fod angen clywed Llais y Plentyn yn dilyn cyfeiriad Adran 5</td><td>Aros am gopi gan LIC</td></tr><tr><td>12</td><td>3</td><td>Bwrdd Diogelu Rhanbarthol i graffu trefniadau delio efo honiadau Awdurdodau Lleol</td><td>Aros am gadarnhad gan BDRh</td></tr><tr><td>20</td><td>3</td><td>Llywodraeth Cymru i Adolygu gweithredfau Adran 5</td><td>Aros am gopi gan LIC</td></tr><tr><td>21</td><td>3</td><td>Llywodraeth Cymru i gyhoeddi'r Strategaeth 10 Mlynedd atal camdrin plant yn rhywiol</td><td>Wedi cyhoeddi</td></tr><tr><td>13</td><td>4</td><td>Cydweithio efo ysgolion ar unrhyw faterion diogelu sy'n codi yn dilyn arolygon ESTYN</td><td>Parhaus</td></tr><tr><td>15</td><td>4</td><td>Penderfyniadau diogelu (Adran 5) yn cael eu gwneud yn aml-asiantaethol a dim gan y LADO yn unig</td><td>Trefniadau yn cael eu gweithredu a'u mireinio</td></tr><tr><td>16</td><td>4</td><td>Ystyried gwybodaeth diogelu hanesyddol ar gofnod plentyn</td><td>Wedi cwblhau</td></tr><tr><td>17</td><td>4</td><td>Trefniadau gweithredu Rhan 5 a Fframwaith Sicrwydd Ansawdd</td><td>Fframwaith wedi gwblhau</td></tr><tr><td>19</td><td>4</td><td>Diwylliant tryloyw ac agored o drŷn ac atgyfeiriadau</td><td>Parhaus</td></tr><tr><td>22</td><td>4</td><td>Sefydlu Gwasanaeth Diogelu a Llesiant Ysgolion</td><td>Adolygu Parhaus</td></tr><tr><td>23</td><td>4</td><td>Gwella perthynas rhwng y timau plant a'r ysgolion</td><td>Parhaus</td></tr><tr><td>24</td><td>4</td><td>Cryfhau cydweithio / Cyfathrebu rhwng yr Adrannau Plant ac Addysg</td><td>Parhaus</td></tr></table>	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen	18	1	Sicrhau bod y ffurflen gyfeirio Adran 5 yn hawdd ei chanfod ac yn hawdd ei defnyddio.	I'w gadarnhau	25	1	Ansawdd cofnodi Trafodaethau Strategaeth (Adran 5)	Medi-2026	14	3	Llywodraeth Cymru i ddatblygu Polisi Pryderon Lefel Isel	Aros am weithredu gan LIC	11	3	Llywodraeth Cymru i nodi fod angen clywed Llais y Plentyn yn dilyn cyfeiriad Adran 5	Aros am gopi gan LIC	12	3	Bwrdd Diogelu Rhanbarthol i graffu trefniadau delio efo honiadau Awdurdodau Lleol	Aros am gadarnhad gan BDRh	20	3	Llywodraeth Cymru i Adolygu gweithredfau Adran 5	Aros am gopi gan LIC	21	3	Llywodraeth Cymru i gyhoeddi'r Strategaeth 10 Mlynedd atal camdrin plant yn rhywiol	Wedi cyhoeddi	13	4	Cydweithio efo ysgolion ar unrhyw faterion diogelu sy'n codi yn dilyn arolygon ESTYN	Parhaus	15	4	Penderfyniadau diogelu (Adran 5) yn cael eu gwneud yn aml-asiantaethol a dim gan y LADO yn unig	Trefniadau yn cael eu gweithredu a'u mireinio	16	4	Ystyried gwybodaeth diogelu hanesyddol ar gofnod plentyn	Wedi cwblhau	17	4	Trefniadau gweithredu Rhan 5 a Fframwaith Sicrwydd Ansawdd	Fframwaith wedi gwblhau	19	4	Diwylliant tryloyw ac agored o drŷn ac atgyfeiriadau	Parhaus	22	4	Sefydlu Gwasanaeth Diogelu a Llesiant Ysgolion	Adolygu Parhaus	23	4	Gwella perthynas rhwng y timau plant a'r ysgolion	Parhaus	24	4	Cryfhau cydweithio / Cyfathrebu rhwng yr Adrannau Plant ac Addysg	Parhaus	Llwyd = Oedi nes y daw newid cenedlaethol / rhanbarthol Gwyrdd = Wedi gwblhau (monitro)		
Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen																																																																	
18	1	Sicrhau bod y ffurflen gyfeirio Adran 5 yn hawdd ei chanfod ac yn hawdd ei defnyddio.	I'w gadarnhau																																																																	
25	1	Ansawdd cofnodi Trafodaethau Strategaeth (Adran 5)	Medi-2026																																																																	
14	3	Llywodraeth Cymru i ddatblygu Polisi Pryderon Lefel Isel	Aros am weithredu gan LIC																																																																	
11	3	Llywodraeth Cymru i nodi fod angen clywed Llais y Plentyn yn dilyn cyfeiriad Adran 5	Aros am gopi gan LIC																																																																	
12	3	Bwrdd Diogelu Rhanbarthol i graffu trefniadau delio efo honiadau Awdurdodau Lleol	Aros am gadarnhad gan BDRh																																																																	
20	3	Llywodraeth Cymru i Adolygu gweithredfau Adran 5	Aros am gopi gan LIC																																																																	
21	3	Llywodraeth Cymru i gyhoeddi'r Strategaeth 10 Mlynedd atal camdrin plant yn rhywiol	Wedi cyhoeddi																																																																	
13	4	Cydweithio efo ysgolion ar unrhyw faterion diogelu sy'n codi yn dilyn arolygon ESTYN	Parhaus																																																																	
15	4	Penderfyniadau diogelu (Adran 5) yn cael eu gwneud yn aml-asiantaethol a dim gan y LADO yn unig	Trefniadau yn cael eu gweithredu a'u mireinio																																																																	
16	4	Ystyried gwybodaeth diogelu hanesyddol ar gofnod plentyn	Wedi cwblhau																																																																	
17	4	Trefniadau gweithredu Rhan 5 a Fframwaith Sicrwydd Ansawdd	Fframwaith wedi gwblhau																																																																	
19	4	Diwylliant tryloyw ac agored o drŷn ac atgyfeiriadau	Parhaus																																																																	
22	4	Sefydlu Gwasanaeth Diogelu a Llesiant Ysgolion	Adolygu Parhaus																																																																	
23	4	Gwella perthynas rhwng y timau plant a'r ysgolion	Parhaus																																																																	
24	4	Cryfhau cydweithio / Cyfathrebu rhwng yr Adrannau Plant ac Addysg	Parhaus																																																																	
Mesurau (Effaith)																																																																				

Hyder a phrofiadau staff o gyfeiriadau Rhan 5 ac ymdrin â phryderon diogelu	Diweddariad: Rydym yn ystyried â oes modd gwneud rhywbeth fel rhan o'r archwiliad mewnol o ymwybyddiaeth y gweithlu o ddiogelu (archwilio mewnol). Rydym yn oedi cyn cynnal archwiliad mewnol ar ymwybyddiaeth y gweithlu er mwyn rhoi amser i ddeunyddiau a gynhyrchwyd gan yr Hyrwyddwr Diogelu Corfforaethol gael amser i wreiddio. Mae'r cais yn cael ei gyflwyno i'r Panel Diogelu Strategol mis Gorffennaf am ystyriaeth.	Amserlen: Disgwyl am benderfyniad y Panel Strategol Diogelu. I'w adrodd erbyn cyfarfod Bwrdd mis Hydref 2026.
Presenoldeb Cadeirydd Llywodraethwyr neu ddirprwy mewn cyfarfod strategaeth Rhan 5 os oes honiad am aelod o weithlu ysgol	Diweddariad: Mae hyn yn cael ei fonitro'n rheolaidd fel rhan o gyfarfodydd Strategaeth Rhan 5. Mae heriau o ran adrodd ar y data drwy'r system bresennol (WCCIS), ac ar hyn o bryd mae angen gwneud gwaith gweinyddol â llaw i gyfrifo'r wybodaeth. Mae gwaith pellach yn mynd rhagddo i archwilio ffyrdd o symleiddio'r broses a hwyluso'r gwaith o adrodd ar y data yn y dyfodol.	Amserlen: Bwrdd mis Hydref 2026.
Arolygiadau ysgolion Estyn: niferoedd sy'n cydymffurfio â celfyddyd diogelu	Diweddariad: 18/19 ysgol yn cydymffurfio â celfyddyd diogelu yn ôl canfyddiadau ESTYN – un ysgol angen dilyn trefniadau recriwtio Diogel yn fwy cywir	Amserlen: Adroddir yn chwarterol

Allbynnau hyd yma

Mae rheolwyr o'r **Adrannau Plant ac Addysg** yn cyfarfod yn rheolaidd i gryfhau cydweithio.

Nid oes unrhyw benderfyniadau diogelu yn cael ei wneud gan un gweithiwr yn unig.

Mae **cofnodion a gwybodaeth hanesyddol** yn cael ei wirio bob tro y gwneir Cyfeiriad Diogelu (Adran 5).

Mae'r **ffurflen cyfeirio honiadau o gamdriniaeth** yn haws i'w gweld ar wefan y Cyngor ac ar wefan "hwb" yr Ysgolion.

Mae **"Magic Notes"** yn cael ei beilota er mwyn hwyluso'r broses o gofnodi cyfarfodydd diogelu (Adran 5).

Cwblhawyd y **Fframwaith Sicrwydd Ansawdd** - sef ffordd o wirio bod gwaith yr Adran Plant cael ei wneud yn dda ac yn gyson.

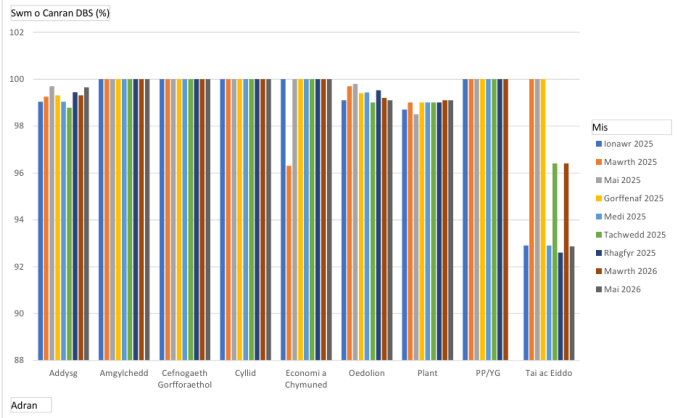
Rydym wedi **penodi Rheolwr Sicrwydd Ansawdd** i sicrhau bod y gweithdrefnau cywir yn cael eu dilyn yn yr Adran Plant.

THEMA 3 - HYFFORDDIANT A PHOLISIÂU Swyddog Adrodd: Ian Jones	
1. Nod Thema:	Sicrhau bod staff wedi'u hyfforddi i "feddwl yr hyn na ellir ei amgyffred" a deall "y gallai ddigwydd yma".
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	Hyfforddiant Diogelu - Canran o staff y Cyngor sydd wedi cwblhau'r hyfforddiant Diogelu mandadol - 76.6% - Mae'r hyfforddiant torfol i weithwyr (drwy fideo) gan nad oes ganddynt fynediad i system digidol y Cyngor wedi cychwyn. Mae'r adborth wedi bod yn hynod bositif gydag ymateb cadarnhaol o ran ffurf yr hyfforddiant a'r drafodaeth ymysg y staff wedi bod yn dda iawn. Mae 67 o weithwyr wedi derbyn yr hyfforddiant yn y ffurf yma hyd yma. - Mae'r safle mewnwyd newydd hefyd yn ei le o ran hyrwyddo a chynnig arweiniad ac er hwylustod dyma'r linc os oes gennych fynediad i'r safle: Diogelu - Mae'n gyfrifoldeb i bawb. - Mae fideo hefyd wedi ei greu er mwyn hyrwyddo fod diogelu yn gyfrifoldeb ar bawb yn y gweithlu. Gweler copi o'r fideo fel atodiad. - Mae'r gwaith o adnabod carfanau o staff sydd angen hyfforddiant arbenigol ar Ddiogelu yn parhau ac yn cael ei fonitro gan y Panel Strategol Diogelu. Adolygu'r Polisi Diogelu - Mabwysiadodd y Cabinet Bolisi Diogelu diwygiedig yn ei gyfarfod ar y 7fed o Orffennaf, a hynny yn dilyn adolygiad cynhwysfawr a gynhaliwyd rhwng Ionawr a Mehefin 2026: Polisi Diogelu (Mehefin 2026) - Cryfhawyd y Polisi drwy wneud y llwybr ar gyfer codi pryderon yn gliriach ar flaen y Polisi, egluro rolau, cyfrifoldebau ac atebolrwydd ar bob lefel, ychwanegu cyfrifoldebau tra'n comisiynu gwasanaethau. - Cyflwynwyd mesurau llywodraethu newydd i gryfhau goruchwyliaeth, gan gynnwys monitro cyfraddau cwblhau hyfforddiant drwy'r broses Herio Perfformiad, sefydlu diogelu fel eitem sefydlog ar agendâu'r Tîm Rheoli Corfforaethol a thimau rheoli adrannol, a pharhau i gyflwyno Adroddiad Blynnyddol i'r Pwyllgor Craffu Gofal, y Cabinet a'r Cyngor Llawn. - Bydd gwaith pellach yn cael ei wneud gan yr Hyrwyddwr Diogelu Corfforaethol er mwyn hyrwyddo'r Polisi. Hyfforddiant Camfeithrin (Grooming) - Yn dilyn nifer o gwestiynau a godwyd yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Ebrill, mae nodyn briffio wedi'i baratoi i egluro cwmphas yr hyfforddiant camfeithrin a darparu amserlen gliriach ar gyfer ei gyflawni. <i>(Gweler y Papur Briffio sy'n egluro'r newidiadau mewn manylder)</i> Canu'r Gloch - Mae'r Polisi Canu'r Gloch newydd bellach wedi ei fabwysiadu gan y Cyngor a bu i addasiad pellach gael ei gymeradwyo gan y Cyngor Llawn ar yr 2ail o Orffennaf. Hynny er mwyn ymestyn y cwynion adroddiadwy i gynnwys rhai am aflonyddu rhywiol yn sgil newid yn y ddeddfwriaeth.

	• Mae'r E-Fodiwl newydd o ran y polisi bellach wedi ei ddatblygu a rhagwelir y byddwn yn ei rhyddhau i holl staff y Cyngor cyn diwedd mis Gorffennaf. Yn ogystal, mae oddeutu 120 o reolwyr y Cyngor wedi derbyn cyflwyniad ar y polisi newydd fel rhan o'r cyfarfodydd rhwydwaith rheolwyr diweddar. • Yn sgil y cydweithio gyda'r sefydliad Protect, bydd hyfforddiant arbenigol ar ganu'r gloch yn cael ei gyflwyno ym mis Hydref eleni a rhagwelir y bydd hynny yn arwain at ragor o sesiynau tebyg i'r dyfodol. • Er gwybodaeth yn unig, mae'r Polisi Canu'r Gloch ar gyfer Aelodau hefyd wedi ei fabwysiadu gan y Cyngor Llawn yn ei gyfarfod ar yr 2ail o Orffennaf.
4. Heriau a wynebwyd:	Bu i'r Swyddog Hyrwyddo Diogelu orfod bod i ffwrdd o'i gwaith oherwydd llawdriniaeth yn ddiweddar felly, bu llithriad o rai wythnosau o ran cyflwyno'r fideo i eraill. Disgwylir i hynny newid yn fuan iawn fel gall y momentwm barhau.
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	1. Parhau i gynnal sesiynau hyfforddi torfol ar ddiogelu i staff sydd heb fynediad i systemau digidol y Cyngor. 2. Cwblhau a chyflyno E-Fodiwl newydd ar Bolisi Canu'r Gloch i holl staff y Cyngor. 3. Adnabod ffyrdd amgen o ran cyflwyno'r hyfforddiant Canu'r Gloch i'r staff hynny sydd heb fynediad i systemau digidol y Cyngor.
4. Risgiau / Adnoddau:	
5. Ystyriaethau Cyfathrebu:	

6. Amserlenni:	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen
	32	1	Polisi Canu'r Gloch	Hyrwyddo
	35	1	Hyfforddiant cadw cofnodion diogelu	Medi 2026
	30	1	Hyfforddiant “grooming”	Medi 2026
	38	1	Hyfforddiant diogelu – lefelau a hyfforddiant uwch	I'w gadarnhau
	34	2	Goruchwyliaeth Personau Diogelu Dynodedig gan weithwyr cymdeithasol	I'w gadarnhau
	29	3	Llywodraeth Cymru i Gomisiynu Adnodd Hyfforddiant	I'w gadarnhau gan LIC
	31	3	Sicrwydd i'r Bwrdd Diogelu Rhanbarthol o'r hyfforddiant “grooming” sy'n cael ei gynnal	I'w gadarnhau
	33	3	Byrddau Diogelu Rhanbarthol yn cael sicrwydd fod LADO wedi derbyn hyfforddiant	I'w gadarnhau gan BDRh
	36	4	Lefel hyfforddiant diogelu/VAWDASV adrannol	Wedi cwblhau – monitro parhaus
	37	4	Adolygu pecyn hyfforddiant diogelu ysgolion	Parhaus
	40	4	Adolygu Polisi Diogelu Corfforaethol pob dwy flynedd	Parhaus
	41	4	Adolygu Polisi Diogelu (Ysgolion) pob blwyddyn	Parhaus
	42	4	Archwiliad mewnol: Ymwybyddiaeth y gweithlu o ddiogelu	Wedi ei gwblhau
	43	4	Monitro cydymffurfiaeth DBS	Parhaus
	44	4	Ymweliadau monitro trefniadau diogelu ysgolion (Tîm Diogelu a Lles)	Parhaus
	45	4	Ymchwiliad Craffu Diogelu	Wedi ei gwblhau
	Llwyd = Oedi nes y daw newid cenedlaethol / rhanbarthol			
	Gwyrdd = Wedi gwblhau (monitro)			

Mesurau (Effaith)

Cyfraddau DBS ar gyfer staff	Swm o Canran DBS (%) Adran Diweddariad: Mae cyfraddau cydymffurfio yn parhau'n uchel ar draws yr adrannau, gyda phob adran yn uwch na 90%. Mae'r prif resymau dros unrhyw DBS sydd heb eu hadnewyddu yn cynnwys cyfnodau mamolaeth, absenoldeb salwch hirdymor ac aros i'r broses adnewyddu gael ei chwblhau.	Amserlen: Dyma fesur sy'n cael ei adrodd yn reolaidd i'r cyfarfod Herio Gwasanaethau Corfforaethol. Mae ffigyrau fesul Adran hefyd yn cael eu craffu drwy'r Grŵp Gweithredol Diogelu.
Cwblhau hyfforddiant diogelu mandadol	Diweddariad: 76.6% o holl staff y Cyngor wedi cwblhau hyfforddiant Diogelu. Mae 67 o weithwyr wedi derbyn yr hyfforddiant ar ffurf fideo hyd yma.	Amserlen: Mae'r data yma yn cael ei graffu yn y Grŵp Gweithredol Diogelu. Mae'r data hefyd bellach yn cael ei gynnwys yn herio perfformiad pob Adran.
Nifer a chanran ymweliadau gwirio ansawdd ysgolion	Diweddariad: Ers Ionawr 2026 hyd at ddiwedd mis Mai 2026 mae 52 o ysgolion (55%) wedi derbyn ymweliad monitro ansawdd. Mae 13 ymweliad arall wedi eu trefnu ar gyfer tymor yr Haf. Golygir hyn y bydd 65 ysgol (70%) wedi derbyn ymweliad monitro yn ystod tymor mewn 2 dymor ysgol o'r flwyddyn galendr. Bydd y 29 ysgol sydd yn weddill yn derbyn ymweliad yn yr 14 wythnos ysgol sydd rhwng Medi a diwedd Rhagfyr. Mae'r Gwasanaeth ar drac i ymweld â phob ysgol o leiaf unwaith mewn blwyddyn calendr. Yn ogystal â'r ymweliadau monitro mae'r gwasanaeth yn cynnal ymweliadau cefnogi ychwanegol mewn ymateb i geisiadau neu angen.	Amserlen: Dyma fesur sydd eisoes yn cael ei adrodd drwy drefniadau Herio Perfformiad Adran Addysg.
Cydymffurfiaeth â pholisïau diogelu ysgolion	Diweddariad: Mae'r Adran Addysg yn darparu polis enghreifftiol i ysgolion yn flynyddol. Mae'r holiadur diogleu Blynnyddol yn cadarnahu fod pob ysgol wedi	Amserlen: Dyma fesur sydd eisoes yn cael ei adrodd drwy drefniadau Herio

	mabwysiadu y polisi diogleu engreifftiol . Yn ogystal mae ymweliadau ansawdd blynyddol yn gwrio fod y polisi wedi wedi ei fabwysiadu ac nad oes newidiadau yn cael ei wneud iddo.	Perfformiad Adran Addysg.
% staff wedi cwblhau hyfforddiant ar droseddwy'r rhyw a 'grooming'	Diweddariad: Yn sgil oedi er mwyn sicrhau deunyddiau dwyieithog bydd y data bellach yn cael ei gasglu o fis Medi 2026 ymlaen.	Amserlen: Bwriedir gychwyn adrodd ar y data yma yn cyfarfod y Bwrdd fis Hydref 2026.
Hyder staff ac aelodau yn nhrefniadau Canu'r Gloch y Cyngor	Diweddariad: Mae gwaith pellach ei angen rhwng Ebrill a Gorffennaf er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r trefniadau yn fewnol.	Amserlen: Anelir i adrodd ar y mesur yma yng nghyfarfod y Bwrdd mis Medi 2026.

Allbynnau hyd yma

Mae'r Cyngor wedi ychwanegu **gwybodaeth am feithrin perthnasoedd amhriodol ("grooming")** i'r hyfforddiant diogelu sy'n cael ei gyflwyno i bob ysgol.

Mae edrych ar **faint o staff sydd wedi cwblhau hyfforddiant Diogelu yn rhan o drefniadau monitro perfformiad** pob Adran.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu **Polisi Canu'r Gloch newydd** i staff y Cyngor.

Penodwyd rôl **Hyrwyddwr Diogelu Corfforaethol** i godi ymwybyddiaeth o ddiogelu ar draws y Cyngor.

Sefydlwyd **Tîm Diogelu a Lles Addysg** newydd sbon yn 2024.

Mae'r Tîm Diogelu a Lles Addysg yn **ymweld â bob ysgol unwaith y flwyddyn** i wirio bod y rheolau cywir yn cael eu dilyn.

Rydym wedi **cynyddu capasiti y Tîm Diogelu a Lles Addysg** - mae 4 aelod o staff yn gweithio i'r tîm bellach.

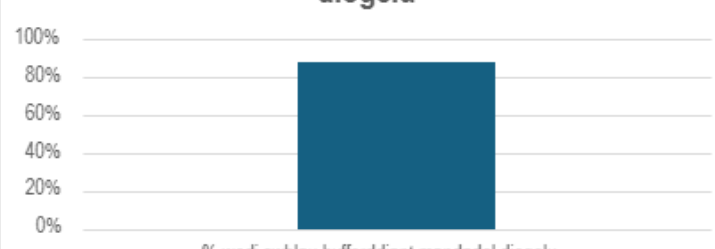
Rydym wedi **creu fideo ar gyfer cyflwyno'r hyfforddiant diogelu** i staff rhengflaen.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu adolygiad o **Bolisi Diogelu Corfforaethol**

THEMA 4 - LLYWODRAETHU Swyddog Adrodd: Alison Halliday	
1. Nod Thema:	- Sicrhau bod llywodraethwyr ysgolion yn deall eu rolau a'u cyfrifoldebau neu gadw plant yn ddiogel - Sicrhau bod systemau yn eu lle sy'n mesur iechyd a diwylliant ehangach ysgolion
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach am y camau nesaf
3. Cynnydd hyd yma:	Swyddog Cefnogi Llywodraethiant Mae'r Swyddog Cefnogi Llywodraethiant bellach wedi cychwyn yn ei rôl ac wedi ymgyfarwyddo efo'i dyletswyddau newydd yn llwyddiannus. Mae'r swyddog wedi mynychu nifer o gyfarfodydd gyda swyddogion cyffelyb yn rhanbarthol ac yn genedlaethol yn ogystal a mynd ati i lunio holiadur i ganfod barn cyrff llywodraethol am eu hyder wrth arddel eu rôl fel cyfaill beirniadol ac anghenion hyfforddiant pellach. Holiadur i Lywodraethwyr Ysgolion Gwynedd Mae holiadur i fesur effaith hyfforddiant ar ddiwylliant a hyder aelodau i weithredu fel cyfaill beirniadol wedi ei ddosbarthu. Hyd yma rydym wedi derbyn 23 ymateb sy'n gyfystyr a 26% o'n cyrff llywodraethol. Mae canfyddiadau cynnar yn cynnig mewnwelediad defnyddiol o rediad y cyrff ac wedi bod yn sail i lunio rhaglen hyfforddiant ddrafft er mwyn diwallu anghenion a grymuso ein cyrff llywodraethol o Fedi 2026 ymlaen. Hyfforddiant Diogelu i Gadeiryddion Mae hyfforddiant Diogelu mandadol ar gyfer y Cadeiryddion a Llywodraethwr Diogelu Dynodedig sydd wedi methu a mynychu yn ystod y flwyddyn yn cael ei gynnal ar y 7fed o Orffennaf. Hyfforddiant i Glercod Cyflwynwyd hyfforddiant i glercod ddiwedd Ebrill 2026. Bu i 23 o glercod fynychu'r hyfforddiant sy'n gynrychiolaeth o 46% o'n cyrff llywodraethol. Cafwyd adborth cadarnhaol gan 19 clerc. Byddwn yn ail-redeg yr hyfforddiant unwaith efo ar gychwyn Medi 2026. Mae'n fwriad gennym sefydlu Fforwm Clercod er mwyn cyfarfod yn dymhorol a rhannu arferion da clercio yn gyson. Adolygiad Llywodraethiant – Llywodraeth Cymru Mae'r Adran Addysg wedi cynnig sylwadau'n ffurfiol i'r adolygiad. Bydd cynrychiolydd o Lywodraeth Cymru yn mynychu Fforwm Llywodraethwyr Gwynedd ar yr 8fed o Orffennaf er mwyn cywain barn a mewnbyn am heriau llywodraethu ysgolion llai a gwledig.
4. Heriau a wynebwyd:	- Dibyniaeth – yn aros am arweiniad terfynol gan Llywodraeth Cymru yn dilyn ei adolygiad o drefniadau llywodraethu o fewn ysgolion - Diffyg cynrychiolaeth o bob corff llywodraethol ar yr hyfforddiant clercio - Y swydd clerc proffesiynol wedi ei hail-hysbysebu o ganlyniad i ddiffyg diddordeb.

5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	• Penodi clerc proffesiynol er mwyn ychwanegu capasiti i'r Adran Cefnogi Llywodraethiant ac i sicrhau ein bod yn diwallu y galw am glerc o blith ein ysgolion. Erbyn Medi 2026 • Dadansoddi'r data o'r Holiadur Llywodraethwyr er mwyn adrodd ar hyder ein Cyrff Llywodraethwyr wrth arddel eu rôl fel Cyfaill Beirniadol yn ein cyfarfod Medi 2026. Defnyddio'r canfyddiadau i lywio ein rhaglen hyfforddiant ar gyfer Llywodraethwyr ar gyfer 2026-27 • Llundio rhaglen Hyfforddiant gynhwysfawr i Cyrff Llywodraethol sy'n sicrhau bod Cadeiryddion a Llywodraethwyr newydd yn cwblhau hyfforddiant mandadol o fewn y terfynau amser statudol sef 6 mis o gychwyn yn eu rôl. • Sefydlu Fforwm Clercod er mwyn sicrhau bod hyfforddiant cyson yn cael ei gynnal i clercod a chyfle i rannu arferion da yn barhaus. Medi 2026 ymlaen • Sefydlu Fforwm Cadeiryddion er mwyn rhannu diweddariadau cyson am agweddau penodol e.e. polisïau																																
6. Risgiau / Adnoddau:	Risg • Addasu trefniadau'r Awdurdod o ran llywodraethiant yn ormodol cyn derbyn arweiniad cenedlaethol yn dilyn yr adolygiad. • Methu penodi ar gyfer y rôl clerc proffesiynol ac o ganlyniad yn methu diwallu anghenion a gofyn yr ysgolion am glerc o Fedi ymlaen. • Gorlwytho ein llywodraethwyr gyda hyfforddiant. Bydd rhaid sicrhau bod ein rhaglen hyfforddiant wedi ei rhesymoli dros gyfnod.																																
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:	• Bydd angen cyfathrebu unrhyw newid yn ein disgwyliadau yn glir a di-amwys er mwyn i bod Cadeirydd a llywodraethwyr ddeall bod terfyn amser ar gyfer cwblhau unrhyw hyfforddiant mandadol.																																
8. Amserlenni:	<table><tr><th>Rhif</th><th>Blaenoriaeth</th><th>Beth?</th><th>Amserlen</th></tr><tr><td>46</td><td>2</td><td>Llywodraeth Cymru i amlygu cyfrifoldebau Llywodraethwyr</td><td>I'w gadarnhau gan LIC</td></tr><tr><td>47</td><td>2</td><td>Dangosfwrdd i lywodraethwyr ar iechyd a lles ysgol</td><td>i'w gadarnhau gan LIC</td></tr><tr><td>48</td><td>2</td><td>Llywodraethwyr i gadw cofnodion cywir o benderfyniadau diogelu</td><td>Mai 2026</td></tr><tr><td>49</td><td>2</td><td>Amlygu beth yw rôl Llywodraethwyr mewn trefn ymchwilio ac atal</td><td>Mehefin 2026 / Parhaus</td></tr><tr><td>52</td><td>3</td><td>Cymharu trefniadau Llywodraethu YF â Ysgolion eraill</td><td>I'w gadarnhau</td></tr><tr><td>50</td><td>4</td><td>Dysgu gwersi wrth ymdrin a chwynion i'r dyfodol</td><td>Parhaus – achos tebyg i ICC 2019 heb ddigwydd</td></tr><tr><td>51</td><td>4</td><td>Hyfforddiant a Chefnogaeth i Lywodraethwyr</td><td>Aros canfyddiadau adolygiad LIC</td></tr></table> Llwyd = Oedi nes y daw newid cenedlaethol / rhanbarthol	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen	46	2	Llywodraeth Cymru i amlygu cyfrifoldebau Llywodraethwyr	I'w gadarnhau gan LIC	47	2	Dangosfwrdd i lywodraethwyr ar iechyd a lles ysgol	i'w gadarnhau gan LIC	48	2	Llywodraethwyr i gadw cofnodion cywir o benderfyniadau diogelu	Mai 2026	49	2	Amlygu beth yw rôl Llywodraethwyr mewn trefn ymchwilio ac atal	Mehefin 2026 / Parhaus	52	3	Cymharu trefniadau Llywodraethu YF â Ysgolion eraill	I'w gadarnhau	50	4	Dysgu gwersi wrth ymdrin a chwynion i'r dyfodol	Parhaus – achos tebyg i ICC 2019 heb ddigwydd	51	4	Hyfforddiant a Chefnogaeth i Lywodraethwyr	Aros canfyddiadau adolygiad LIC
Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen																														
46	2	Llywodraeth Cymru i amlygu cyfrifoldebau Llywodraethwyr	I'w gadarnhau gan LIC																														
47	2	Dangosfwrdd i lywodraethwyr ar iechyd a lles ysgol	i'w gadarnhau gan LIC																														
48	2	Llywodraethwyr i gadw cofnodion cywir o benderfyniadau diogelu	Mai 2026																														
49	2	Amlygu beth yw rôl Llywodraethwyr mewn trefn ymchwilio ac atal	Mehefin 2026 / Parhaus																														
52	3	Cymharu trefniadau Llywodraethu YF â Ysgolion eraill	I'w gadarnhau																														
50	4	Dysgu gwersi wrth ymdrin a chwynion i'r dyfodol	Parhaus – achos tebyg i ICC 2019 heb ddigwydd																														
51	4	Hyfforddiant a Chefnogaeth i Lywodraethwyr	Aros canfyddiadau adolygiad LIC																														
Mesurau (Effaith)																																	

% o gyrff llywodraethu ysgolion sy'n adrodd bod pob aelod wedi cwblhau hyfforddiant mandadol	Diogelu - % Llywodraethwyr Gwynedd wedi cwblhau'r hyfforddiant mandadol diogelu % wedi cwblhau hyfforddiant mandadol diogelu	Amserlen: Blynnyddol Mae'r wybodaeth yma'n cael ei gasglu yn ystod Tymor yr Hydref drwy'r Holiadur Diogelu Blynnyddol.
Hyder y Corff Llywodraethol yn eu gallu i fod yn Gyfaill Beirniadol i'r ysgol.	Diweddariad: I'w gyflwyno mis Medi 2026.	Amserlen: Gwybodaeth yn cael ei gasglu cyn diwedd tymor yr Haf er mwyn gallu adrodd i'r Bwrdd ar ddechrau'r tymor newydd (Medi 2026).

Allbynnau hyd yma

Mae Llawlyfr Llywodraethwr newydd wedi'i greu ac wedi'i rannu gyda holl Lywodraethwyr Ysgolion Gwynedd.

Penodi Swyddog newydd i gefnogi Llywodraethwyr Ysgolion

Creu rhaglen hyfforddiant i glercod pob un corff llywodraethu ysgolion.

THEMA 5 – ARFERION CYFYNGOL	
Swyddog Adrodd: Llion Williams	
1. Nod Thema:	Arfarnu polisi a strwythur hyfforddi ymyrraeth gynnar yn ogystal â diweddarau arweiniad i ysgolion am ffilmio ymyrraeth gorfforol .
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yma:	Cwmni allanol wedi ei gomisiynu i: - Werthuso'r polisi presennol yn erbyn canllawiau cenedlaethol - Dadansoddi cryfderau a gwendidau'r polisi. - Argymhell camau gwella ymarferol sy'n sicrhau cydymffurfiaeth lawn ac integreiddio dulliau a sgysiau adferol. - Argymhell trefniadau gweithredu clir gyda rolau, atebolrwydd, a dull adferol wedi'i wreiddio mewn ymarfer dyddiol. - Gwerthuso'r cynllun hyfforddi staff mewn gofynion polisi a sgysiau adferol. - Sefydlu trefniadau adrodd clir ar gyfer digwyddiadau, pryderon, a chanlyniadau sgysiau adferol. Canfyddiadau yr arfarniad allanol yn nodi: Mae'r adolygiad yn cadarnhau bod gan yr Awdurdod sail bolisi gadarn, wedi'i seilio ar egwyddorion hawliau dynol, atal, ac ymagwedd sy'n canolbwyntio ar y disgybl. Mae'r polisi model presennol yn cyd-fynd yn briodol â'r Fframwaith Lleihau Ymyrraeth Gyfyngol (Cymru, 2022), ac yn adlewyrchu'n effeithiol y dyletswyddau statudol a nodir mewn deddfwriaeth berthnasol. Fodd bynnag, er bod y sail polisi yn gryf, mae'r adolygiad yn dod i gasgliad cyson, sef: - bod diffyg datblygiad system weithredol, monitro a gwerthuso yn cyfyngu ar effeithiolrwydd y trefniadau presennol. - Mae hyn yn dynodi'r angen i symud y ffocws strategol o ddatblygu polisi pellach i gryfhau'r system weithredu ac atebolrwydd sy'n sail i'w weithrediad. Fframwaith Deddfwriaethol a Pholisi Trefniadau presennol yn cynnwys nifer o gryfderau sylweddol, gan gynnwys: - ymrwymiad clir i egwyddorion hawliau dynol, urddas a lles disgyblion - pwyslais cryf ar atal, dad-ddwysáu ac ymyrraeth gynnar - dealltwriaeth gadarn o'r fframwaith cyfreithiol ynghylch defnyddio grym rhesymol Mae'r adolygiadau wedi nodi nifer o flychau allweddol sy'n rhwystro effeithiolrwydd: Llywodraethiant; Nid yw rolau, cyfrifoldebau a mecanweithiau atebolrwydd wedi'u diffinio'n ddigon clir ar draws y system. Defnyddio Data; Er bod data'n cael ei gasglu, nid yw'n cael ei ddadansoddi na'i ddefnyddio'n systematig i lywio penderfyniadau strategol. Cysondeb Ymarfer; Mae amrywiad rhwng ysgolion o ran dehongli a gweithredu'r polisi. Hyfforddiant; Nid oes fframwaith awdurdod-gyfan i sicrhau cymhwysedd parhaus na monitro hyfforddiant. Ansawdd Cofnodi; Mae diffyg eglurder mewn rhai cofnodion ynghylch y rhesymeg a'r risg o niwed sy'n cyfiawnhau'r defnydd o rym. Gweithredu:

	Mae'r dystiolaeth yn dangos bod y materion a amlygwyd yn ymwneud yn bennaf â gweithredu systemau, yn hytrach nag â diffygion yn y polisi ei hun. Yn ymarferol, mae hyn yn golygu bod yr her strategol yn cynnwys: • symud o ddull sy'n canolbwyntio ar bolisi i ddull sy'n canolbwyntio ar weithredu • trosi egwyddorion damcaniaethol yn ymarfer cyson a mesuradwy • sicrhau bod pob ysgol yn gweithredu o fewn disgwyliadau cyffredin a chyson Mae'r ymateb strategol yn ceisio sefydlu system weithredu integredig sy'n galluogi'r Adran Addysg i fonitro, herio a gwella ymarfer mewn modd systematig. Meysydd Gweithredu: • Llywodraethiant a Goruchwyliaeth Bydd strwythur Llywodraethiant clir yn cael ei sefydlu, sy'n diffinio rolau a chyfrifoldebau ar lefel Ysgol, Awdurdod ac ar lefel Strategol. • Defnyddio Data System ddata ganolog wedi ei datblygu i alluogi'r adran addysg gasglu a dadansoddi gwybodaeth o bob Ysgol mewn modd cyson er mwyn gallu adnabod patrymau a tueddiadau, canfod anghysondebau rhwng Ysgolion a thargedu hyfforddiant a chefnogaeth ac unrhyw waith ataliol pellach . Mae gweithgor wedi ei sefydlu sy'n cynnwys cynrychiolaeth o'r Tîm diogelu, lechyd a diogelwch a' Tîm Cynhwysiad i ddadansoddi a gwerthuso'r adroddiadau yn fisol. Yn ogystal â'r data ymyrraeth gynnar bydd croes gyfeirio yn digwydd gyda adroddiadau lechyd a diogelwch a gwaharddiadau ysgol. • Diwygio'r Polisi Bydd y polisi presennol yn cael ei ddiweddarau er mwyn cryfhau elfennau gweithredol, gan gynnwys: ○ eglurder ar lwybrau Llywodraethiant a monitro ○ gofynion penodol ar gyfer cofnodi rhesymeg a risg ○ canllawiau clir ar trothwyon ar gyfer ymyrraeth arweiniad penodol ar recordio (gan gynnwys gwahardd defnyddio dyfeisiau personol) • Hyfforddiant a Datblygiad Gweithlu Bydd strategaeth hyfforddi adran addysg yn cael ei sefydlu, yn seiliedig ar fodel tair lefel: ○ lefel ymwybyddiaeth ar gyfer pob aelod staff ○ lefel ymarfer ar gyfer staff allweddol ○ lefel arbenigol ar gyfer arweinwyr a hyfforddwyr Mae cynllun gweithredu wedi ei lunio gan y gweithgor gyda camau gweithredu clir, deilliannau, amserlen cwblhau a chyfrifoldebau gyda'r egwyddor o weithredu mewn tri cham: Tymor Byr: diwygio polisi, sefydlu strwythurau Llywodraethiant Tymor Canolig: datblygu system data a gweithredu hyfforddiant Tymor Hir: gwerthuso effaith a sicrhau cysondeb ar draws yr Awdurdod
4. Heriau a wynebwyd:	• Llithriad yn amserlen cwblhau'r arfarniad allanol wedi achosi ymestyn yr amserlen gweithredu. • Yr angen i adrodd ar ddigwyddiadau drwy'r drefn HS11 ac i'r Adran Addysg yn risg bod un adroddiad yn cael ei chyflwyno yn lle dwy. Gofynion a dull adrodd i'r Adran Addysg wedi ei lliniaru i ymateb i hyn

5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	- Sefydlu cynllun gweithredu yn dilyn y gwaith gwerthuso – Mawrth 2026 - Sefydlu a gweithredu trefn monitro a chydymffurfiaeth gyda’r polisi – Mawrth 2026 - Adolygu strategaeth a chynllun hyfforddi – Yn weithredol erbyn Medi 2026 - Grymuso trefniadau adrodd a monitro data adroddiadau ysgolion – Mehefin 2026			
6. Risgiau / Adnoddau:	Cydymffurfiaeth parhaus ysgolion – Trefn monitro wedi ei sefydlu i ymateb i hyn			
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:	-			
8. Amserlenni:	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen
	53	2	Llywodraeth Cymru i gyhoeddi Canllaw ar ffilmio achosion arferion cyfyngol	I’w gadarnhau gan LIC
	53.1	“	Sefydlu is-grwp - ymchwilio	Rhagfyr - Cwblhawyd
	53.2	“	Adolygu’r polisi	Ionawr 2026
	53.3	“	Mabwysiadu’r polisi	Chwefror 2026 ac yn flynyddol
	53.4	“	Darparu hyfforddiant	Medi 2026 ac yn barhaus
	53.5	“	Monitro	Medi 2026 ac yn fisol
	Llwyd = Oedi nes y daw newid cenedlaethol / rhanbarthol Gwyrdd = Wedi gwblhau (monitro)			
Mesurau (Effaith)				
% o staff yr ysgol sy’n cwblhau hyfforddiant arferion cyfyngol	Diweddariad: Mae dros 300 o staff mewn 85 o ysgolion Gwynedd wedi derbyn hyfforddiant dros y 3 blynedd diwethaf. Mae hyn yn cynnwys hyfforddiant gloywi. Mae rhaglen hyfforddiant yn cael ei rheoli a’i monitro gan y tîm cynhwysiad. Ar hyn o bryd mae hyfforddiant yn cael ei gynnal ar sail angen, ceisiadau neu argymhelliad gan y gwasanaeth cynhwysiad. Disgwylir y bydd y drefn yma yn cael ei mireinio yn dilyn canfyddiadau’r gwerthusiad. Mae gwaith pellach angen ei gwblhau er mwyn casglu’r data yn fwy effeithiol. Bydd y strategaeth hyfforddi newydd yn weithredol o Medi 2026 ymlaen. Yn ychwanegol bydd yn cael ei gynnwys yn yr hyfforddiant blynyddol diogelu ac hyfforddiant Person Penodedig Diogelu (Grŵp C)			Amserlen: Mireinio’r trefn casglu yn dilyn y gwerthusiad gan y cwmni allanol Medi 2026
% o ysgolion yn cydymffurfio gyda’r polisi model arferion cyfyngol.	Diweddariad: Mae pob ysgol sydd wedi ymateb i’r holiadur diogelu blynyddol (Hydref 2025) yn cadarnhau eu bod nhw wedi mabwysiadu polisi arweiniol yr Adran Addysg. Yn ystod y cylch newydd o ymweliadau ansawdd Diogelu mae’r 62 ysgol (66% o ysgolion Gwynedd wedi derbyn ymweliad hyd yma) yn cadarnhau eu bod wedi mabwysiadu ac yn cydymffurfio gyda’r polisi arweiniol yr Adran addysg (100%). Mae’r Ymweliadau Ansawdd diogelu yn gwirio bod yr ysgol wedi mabwysiadu polisi model yr Adran Addysg ac mae trafodaeth am wedithredu a chydymffurfiaeth yn cael ei gynnal. Bydd			Amserlen: Data’n cael ei gasglu drwy’r holiadur diogelu blynyddol / ymweliadau Tîm Diogelu a Lles a’r drefn adrodd.

	modd adrodd ar y data yma pan y bydd y dull adrodd newydd yn weithredol yn Medi 2026	
Adrodd ar y ddau fesur isod mewn cyfarfodydd herio perfformiad: -Nifer o adroddiadau o ddefnydd o arferion cyfyngol gan ysgolion. -% o'r adroddiadau sydd wedi derbyn llais y plentyn fel rhan o'r adroddiad	Diweddariad: Fel rhan o'r strategaeth ymateb mae trefn wedi ei sefydlu i'r Tîm Diogleu, Iechyd a Diogelch a Tîm cynhwysiad i werthuso adroddiadau yn fisol. Bydd y data yma yn cael ei adrodd i'r Pennaeth Cynorthwyol Anghenion Dysgu Ychwnaegol ac yn cael ei drafod yng nghyfarfodydd Tîm Rheoli Addysg	Amserlen: Yn weithredol o Medi 2026 ymlaen

Allbynnau hyd yma

Mae'r **Polisi Arferion Cyfyngol** arweiniol wedi ei fabwysiadu gan pob Ysgol yng Ngwynedd

Mae **adolygiad annibynnol o arferion cyfyngol** wedi'i gynnal, gan arwain at gyfres o argymhellion i'w gweithredu.

THEMA 6 - CYNLLUNIO ARGYFWNG AC YMATEB I ARGYFWNG

Swyddog Adrodd: **Catrin Love**

1. Nod Thema:	Sicrhau bod cynllun clir, strategol a chydgysylltiedig ar waith mewn achos o argyfwng																				
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Gofynnwn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu ar gynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.																				
3. Cynnydd hyd yma:	Mae Cynllun Crisis (gweithredol) terfynol mewn lle. Mae hyn yn dilyn ymgynghoriad gyda grwp o Benaethiaid Ysgolion, ac Undebau Llafur i gynnwys Undebau Addysg. Pob sylw wedi ei ymgorffori. Mae'r Cynllun yn barod i'w rannu a'i gyfathrebu gyda ysgolion a llywodraethwyr gyda chynllun mewn lle i wneud hynny ddechrau Mis Medi. Mae hyn er mwyn cyrraedd Penaethiaid newydd / Cadeiryddion Llywodraethwyr newydd ar ddechrau y tymor newydd yn hytrach nac ar ddiwedd y tymor yma pan fydd trosiant naturiol. Mae gwaith yn digwydd i adolygu ein trefniadau strategol i gyd-fynd â hyn er mwyn sicrhau fod pob elfen wedi ei gynnwys o fewn Cynllun Argyfwng Strategol sydd eisoes yn bodoli																				
4. Heriau a wynebwyd:																					
5. Y camau nesaf/cerrig milltir allweddol:	- Cyflwyno y Cynllun i ysgolion ym Mis Medi gan ymgynghori bryd hynny hefo Penaethaid ysgolion ar yr union lefel o gefnogaeth y byddant ei angen. - Fel isafswm, mae hyn yn debygol o gynnwys cyfres o weithdai gyda arweinyddion ysgolion. - Ymgysylltu gyda cadeiryddion Llywodraethwyr (trwy fforwm Cadeiryddion) er mwyn cyflwyno y Cynllun a sicrhau fod pob corff yn ymwybodol o bwysigrwydd y Cynllun. - Sicrhau fod trefniadau yn plethu mewn i drefniadau monitro ehangach wrth symud ymlaen e.e. holiadur blynyddol diogelu ynghyd â gwiriadau safle iechyd a diogelwch ayb.																				
6. Risgiau / Adnoddau:	Adnodd ychwanegol wedi ei gymeradwyo a threfniadau ar y gweill i benodi i swydd dros dro																				
7. Ystyriaethau Cyfathrebu:																					
8. Amserlenni:	<table><tr><th>Rhif</th><th>Blaenoriaeth</th><th>Beth?</th><th>Amserlen</th></tr><tr><td>54</td><td>2</td><td>Adolygu'r cynllun digwyddiadau difrifol strategol</td><td>Cyfnod ymgynghori 31/3/26. Rhaglen hyfforddi Tymor yr Haf 2026</td></tr><tr><td>57</td><td>2</td><td>Trefnu secondiad i weithiwr cymdeithasol i weithio â'r Heddlu (yn unol a'r angen)</td><td>Medi 2026</td></tr><tr><td>55</td><td>5</td><td>Protocol swyddogol i rannu gwybodaeth</td><td>Wedi ei gwblhau</td></tr><tr><td>56</td><td>5</td><td>Cynllun mewn grym sy'n gosod camau i gael cymorth cyflym mewn digwyddiad trawmatig</td><td>Wedi ei gwblhau</td></tr></table> Llwyd = Oedi nes y daw newid cenedlaethol / rhanbarthol Gwyrdd = Wedi gwblhau (monitro)	Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen	54	2	Adolygu'r cynllun digwyddiadau difrifol strategol	Cyfnod ymgynghori 31/3/26. Rhaglen hyfforddi Tymor yr Haf 2026	57	2	Trefnu secondiad i weithiwr cymdeithasol i weithio â'r Heddlu (yn unol a'r angen)	Medi 2026	55	5	Protocol swyddogol i rannu gwybodaeth	Wedi ei gwblhau	56	5	Cynllun mewn grym sy'n gosod camau i gael cymorth cyflym mewn digwyddiad trawmatig	Wedi ei gwblhau
Rhif	Blaenoriaeth	Beth?	Amserlen																		
54	2	Adolygu'r cynllun digwyddiadau difrifol strategol	Cyfnod ymgynghori 31/3/26. Rhaglen hyfforddi Tymor yr Haf 2026																		
57	2	Trefnu secondiad i weithiwr cymdeithasol i weithio â'r Heddlu (yn unol a'r angen)	Medi 2026																		
55	5	Protocol swyddogol i rannu gwybodaeth	Wedi ei gwblhau																		
56	5	Cynllun mewn grym sy'n gosod camau i gael cymorth cyflym mewn digwyddiad trawmatig	Wedi ei gwblhau																		

Mesurau (Effaith)		
Nifer ysgolion / staff / Llywodraethwyr ym mhob ysgol sydd wedi derbyn hyfforddiant Cynllun Argyfwng.	Amserlen: Hyfforddiant i gael ei amserlennu Hyfforddiant i fod yn Mis Medi 2026	Diweddariad: Adrodd ar hwn yn parhau yn gynamserol gan fod angen diweddarau ac ymgynghori ar y Cynllun cyn rhoi hyfforddiant priodol yn ei le.
Nifer archwiliadau boddhaol o gynlluniau argyfwng ar y safleoedd y Cyngor	Amserlen: Rhaglen archwiliadau blynyddol i gychwyn o Medi 2026.	Diweddariad: Adrodd ar hwn yn parhau yn gynamserol gan fod angen cynnig hyfforddiant priodol yn ei le cyn sefydlu rhaglen monitro.
Allbynnau hyd yma		
 Cytundeb i gydweithio â'r Heddlu mewn argyfwng, er enghraifft, fod gweithiwr cymdeithasol yn gweithio i'r Heddlu am gyfnod (secondiad).		

Cyfiawnder Trwy Ein Dewrder - Cynllun Ymateb

Cyngor Gwynedd

Adroddiad Cynnydd

15.07.2026

Thema 7 – Ysgol Friars Swyddog yn Adrodd: Margaret Davies	
1. Nod Thema:	Cefnogi Ysgol Friars
2. Arweiniad a geisir gan y Bwrdd:	Rydym yn gofyn i'r Bwrdd; - Herio a chraffu'r cynnydd - Cynnig unrhyw arweiniad pellach ar y camau nesaf.
3. Cynnydd hyd yn hyn:	Adolygu gallu'r Corff Llywodraethu i weithredu'r argymhellion a fydd yn deillio o'r CPR, gan asesu'n realistig pa gamau sydd y tu hwnt i'w gapasiti. - Trefniadau llywodraethu er mwyn i lesiant a diogelu barhau i gryfhau. Mae llywodraethwyr yn dangos hyder wrth werthuso'r adroddiad diogelu a lesiant, ac mae rhaglen strwythuredig o gyfarfodydd herio a chefnogaeth rhwng y Person Diogelu Dynodedig (DSP) a'r Llywodraethwr Diogelu yn cael eu cynnal bob tymor. Mae tystiolaeth glir o ddatblygu pecyn data, wedi'i lunio mewn ymateb i adborth llywodraethwyr - er enghraifft, cymharu presenoldeb tymhorol - sy'n gwella ansawdd goruchwyliaeth strategol. - Mae'r adroddiad tymhorol i'r Corff Llywodraethu yn parhau i ddarparu data i'r llywodraethwyr yn ymwneud â chyfeiriadau diogelu, amddiffyn plant a phlant mewn gofal. - Mae'r ysgol wedi sefydlu is-bwyllgor lesiant sy'n cwrdd yn rheolaidd i rannu gwybodaeth am ddata lefel uchel, patrymau a gweithrediadau/ ymatebion ysgolion i bryderon. - Mae'r corff llywodraethu yn craffu'r polisiau diogelu cyn cadarnhau yng nghyfarfod llawn y Corff Llywodraethu. Mae'r rhain yn cael eu cadarnhau yn flynyddol. - Mae'r ysgol yn gweithio'n agos gyda swyddogion diogelu enwebedig yr awdurdod lleol ac arbenigwr allanol. Mae'r awdurdod lleol yn cefnogi'r Llywodraethwyr wrth iddynt ddatblygu eu rôl ffrind beirniadol. - Mae AHA Diogelu erbyn hyn yn cael ei gwblhau'n flynyddol a'i gyflwyno i'r Corff Llywodraethu llawn. - Mae'r corff llywodraethu wedi'i friffio ar yr argymhellion posib gan yr Adolygiad Ymarfer Plant a bydd yn gweithio'n agos gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod yr holl argymhellion sy'n berthnasol i'r ysgol wedi cael eu cwblhau mewn modd amserol.

- Bydd Swyddog Diogelu'r Awdurdod yn parhau i fynychu'r corff llywodraethu a'r Is-bwyllgor Diogelu a Llesiant i ddarparu cefnogaeth a her adeiladol, a sicrhau adborth rheolaidd i'r Awdurdod ynghylch cynnydd yn erbyn yr argymhellion, a chryfhau'r berthynas waith rhwng yr ysgol a'r Awdurdod.
- Mae'r Arweinydd Diogelu yn cyfarfod â'r Pennaeth/Arweinydd Diogelu Dynodedig bob tair wythnos ac yn mynychu cyfarfodydd y Corff Llywodraethu.

Cryfhau hyfforddiant a chefnogaeth i lywodraethwyr ym meysydd diogelu, atebolrwydd strategol a monitro perfformiad.

- Mae'r holl lywodraethwyr wedi cwblhau'r hyfforddiant NSPCC.
- Cynhaliwyd cyfarfod arbennig o'r Corff Llywodraethu ar 1 Rhagfyr i ganolbwyntio ar Ddiogelu fel a ganlyn:
 - Ffurflen hunan-werthuso ar gyfer Diogelu ac Amddiffyn Plant - Estyn
 - Awdit Awdurdod Lleol
 - Protocol Awyrgylch Gyfforddus: Protocol Cefnogaeth Cyn ac Ar ôl Profedigaeth i Ddisgyblion Ysgol Friars
 - Hyfforddiant Diogelu - Staff a Llywodraethwyr
 - Bwrdd Rhaglen - Deiliant yr Adolygiad Ymarfer Plant
 - Rôl a chyfrifoldebau'r Is-bwyllgor Diogelu a Llesiant
- Mae adroddiad tymhorol i'r Corff Llywodraethu yn parhau i ddarparu data i lywodraethwyr yn ymwneud â chyfeiriadau diogelu, amddiffyn plant a phlant mewn gofal.

Cefnogi'r Pennaeth dros dro, y Dirprwy a'r ddau Bennaeth Cynorthwyol newydd wrth iddynt ddatblygu yn dîm rheoli cryf.

- Fe wnaeth yr SIA ymweld yn ystod cyhoeddi'r CPR ac wrth baratoi ar gyfer arolygiad Estyn. Mae'r SIA yn parhau i ymweld pan fo angen yn ystod y flwyddyn i drafod gwelliannau i'r ysgol.
- 'Gofod diogelu' - mae sesiynau yn ystod hanner tymor wedi'u trefnu i bob aelod o'r tîm arweinyddiaeth gan 'ysgolion sy'n ymwybodol o drawma'.
- Mae goruchwyliaeth fisol o'r Person Dynodedig gan ymgynghorydd annibynnol i gefnogi'r pwysau ar y DSP ar yr amser hwn.
- Cydweithio ar draws yr Ysgol - mae'r ysgol yn parhau i weithio'r gynghrair A55 sy'n canolbwyntio ar sgiliau llythrennedd, yn ogystal â gweithio gydag Ysgol Syr Hugh Owen, Ysgol Brynrefail ac Ysgol Dyffryn Ogwen mewn perthynas â Gwynedd. Mae cytundeb ffurfiol wedi'i ddatblygu rhwng pedair ysgol a'r ffocws cyntaf yw cynhwysiant.

Cefnogi'r recriwtio a'r pontio i Bennaeth parhaol yn ystod 2026, gan sicrhau staff a rhieni bod trefniadau cadarn yn eu lle yng Nghyngor Gwynedd

- Pennaeth parhaol wedi'i benodi i gychwyn ar 1 Medi 2026.

Cryfhau arweinyddiaeth ganol a sicrhau bod prosesau rheolaeth yr ysgol yn weithredol ac yn dryloyw.

- Mae Llywodraethwyr Cyswllt wedi'u penodi a 'Canllawiau Ysgol ar gyfer Ymweliadau Cefnogol gan Lywodraethwyr' wedi eu mabwysiadu gan y Corff Llywodraethu. Mae cyfarfodydd wedi eu cynnal gyda'r cyfadrannau ac yn parhau. Mae ffurflen gofnodi trosolwg cyffredinol yn dilyn ymweliad cefnogol i'r ysgol gan aelod o'r Corff Llywodraethu yn cael ei hanfon i'r Pennaeth a Phennaeth y Gyfadrannau.
- Cwblhawyd y rownd gyntaf o sicrhau ansawdd, a chyflwynwyd adroddiad o'r canfyddiadau ysgol-gyfan i'r Corff Llywodraethu. Mae meysydd ysgol-gyfan i'w gwella ymhellach wedi cael eu cynnwys yn y Cynllun Datblygu Ysgol.
- Mae'r Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu'r Polisi PDR. Bu saib mewn rhaglenni datblygu arweinyddiaeth cenedlaethol eleni, ond byddant yn dechrau ym mis Medi. Mae anghenion DP staff yn cael eu coladu ar hyn o bryd yn dilyn eu cyfarfodydd PDR cychwynnol.

Llais y Disgybl

- Mae arweinwyr a llywodraethwyr yn rhoi gwerth uchel ar lais y disgybl, ac mae'r ymrwymiad hwn yn gynyddol amlwg ym mhrosesau a strwythurau datblygu'r ysgol. Mae llywodraethwr dynodedig bellach yn mynychu cyfarfodydd y cyngor ysgol yn rheolaidd, gan ddarparu cyswllt effeithiol rhwng disgyblion a'r corff llywodraethu a sicrhau bod safbwyntiau'r dysgwyr yn hysbysu trafodaethau strategol. Mae'r prif ddisgyblion yn cyfarfod â'r Pennaeth yn rheolaidd i godi materion pwysig, ac mae'r ddeialog hon yn dechrau siapio agweddau datblygu'r ysgol mewn modd ystyrlon. O ganlyniad, mae disgyblion yn teimlo bod pobl yn gwrando ar eu barn a bod modd iddynt ddylanwadu ar newid o fewn yr ysgol. Fodd bynnag, mae arweinyddion yn adnabod bod llais y disgybl yn gryfach ar lefel ysgol-gyfan nag o fewn grwpiau tiwtor a grwpiau blwyddyn, lle bo cyfleoedd ar gyfer ymgynghori a chyfranogiad yn parhau'n anghyson. Felly, mae cryfhau'r haenau hyn o lais y disgybl, ynghyd â sefydlu is-bwyllgorau pwrpasol i gefnogi gwaith eang y cyngor ysgol, yn gam nesaf clir. Mae hyfforddiant cychwynnol wedi'i gynllunio gyda Chomisiynydd Plant Cymru yn ddatblygiad amserol a chadarnhaol y disgwylir iddo ehangu hyder disgyblion, sgiliau eiriolaeth ac effaith gyffredinol llais y disgybl ar draws y gymuned ysgol

ymhellach.

Adolygu a chryfhau trefniadau cwnsela a chefnogaeth emosiynol, gan sicrhau darpariaeth gynaliadwy ac o ansawdd uchel ar gyfer plant a phobl ifanc.

Canolfan Llesiant

Mae'r tîm Cwnsela mewn Ysgolion (SBC) wedi'i leoli yn y Ganolfan Llesiant ac yn cynnig:

- Cyfle i siarad â pherson annibynnol
- Cymorth i ddelio â phroblemau emosiynol
- Cymorth i ddatblygu hunan-ymwybyddiaeth
- Cymorth i ddeall a delio ag emosiynau negyddol
- Ffynhonnell o rymuso personol a dyfeisgarwch

Ar hyn o bryd, mae yna 5 cwnselydd ysgol, ac mae cyfanswm o 60 myfyriwr wedi cael eu cyfeirio yn ystod y cyfnod rhwng 31.01.26 a 06.07.26.

- CA3 - 40 myfyriwr
- CA4 - 12 myfyriwr
- CA5 - 8 myfyriwr

Yn ystod y cyfnod arholiadau, mae sesiynau galw-heibio wedi bod ar gael ar ôl pob sesiwn arholiad bore ar gyfer myfyrwyr sydd angen cefnogaeth ychwanegol.

Cyfarfodydd gyda'r tîm cwnsela mewn ysgolion

Y Swyddog Diogelu Ysgolion yw'r cyswllt rhwng y gwasanaeth a'r ysgol. Mae ffôn wedi cael ei osod yn y ganolfan llesiant fel bod modd cyfathrebu unrhyw absenoldebau a bydd 'check in' gyda myfyrwyr i benderfynu ar reswm yr absenoldeb gan y Swyddog Diogelu. Gweithrediadau ers yr adroddiad diwethaf:

- Proses hunan-gyfeirio.
- Dyddiadau allweddol TGAU a Lefel AS/A i gwnselydd fod ar y safle.
- Sesiynau 'check in' myfyrwyr arholiadau i fyfyrwyr ar ôl arholiadau.
- Deialog barhaus am y gwasanaethau y gellir eu cynnig heb-law am sesiynau 1-i-1.
- DSP i barhau i hyrwyddo'r Gwasanaeth Cwnsela yn ystod gwasanaeth bore grŵp blwyddyn.
- Adborth gan gyfarfod y Tîm SBC wedi'i rannu.

Mae'r ystafelloedd yn y ganolfan llesiant yn cael eu defnyddio'n rheolaidd gan nifer o wasanaethau cefnogol ychwanegol fel a ganlyn:

Mae Gwasanaeth Nyrsio'r Ysgol wedi'i leoli yn y Ganolfan ac yn cynnig cefnogaeth a chynghor i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd neu ofalwyr i helpu sicrhau eu bod yn cyrraedd eu llawn botensial yn ystod eu cyfnod yn yr ysgol a thu hwnt. Gellir cynnig cefnogaeth a chynghor cyfrinachol ar gyfer ystod eang o faterion.

Be di'r Sgôr? - Gwasanaeth Cam-drin Alcohol a Chyffuriau Pobl Ifanc Gwynedd a Môn. Mae'r gwasanaeth ar gael i unrhyw berson ifanc hyd at 25 mlwydd oed sydd wedi neu yn cael ei effeithio gan gyffuriau neu alcohol, yn uniongyrchol neu drwy rywun arall. Maent yn gweithio'n gyfrinachol gyda phobl ifanc i gynnig cefnogaeth a chynghor un-i-un, sesiynau galw-heibio yn y gymuned, adnoddau atal ac addysgu, ac Arweiniad i deuluoedd a gweithwyr proffesiynol. Mae dau aelod o'r tîm wedi sefydlu clinig wythnosol yn Ysgol Friars. Mae'r gwaith yn cynnwys:

- Cynnal sesiynau un-i-un neu grŵp wedi'u targedu gyda disgyblion
- Cynnig sesiynau cynghor a chefnogaeth i staff, os yw hynny'n ddefnyddiol

Datblygu Hwb CAMHS

Mae hyn wedi datblygu i gyfarfodydd bob pythefnos yn canolbwyntio ar ddull amlasiantaethol i gefnogi pobl ifanc. Mae hyn yn wasanaethau atal a hyrwyddo ymyrraeth gynnar er mwyn adnabod anawsterau iechyd meddwl, cyfeirio ac ymyrryd yn gynnar o fewn yr amgylchedd ysgol. Gallai mynychwyr yr hwb fod yn unrhyw un o'r canlynol:

- Staff Bugeiliol
- Cydlynnydd ADY
- Penaethiaid blwyddyn
- Gweithwyr ymgysylltu â theuluoedd
- Swyddogion Lles Addysg
- Nyrsys Ysgol
- Gwasanaeth Ieuencid

Mae gwasanaeth cwnsela'r ysgol hefyd bellach wedi'i wahodd i ymuno â'r cyfarfodydd hyn. Mae Gweithredu dros Blant (Action for Children) wedi mynychu pob cyfarfod hwb CAMHS ac mae hyn wedi arwain at sawl cyfeiriad er mwyn cefnogi rhai o'n gofalwyr ifanc yn Ysgol Friars. Mae datblygu'r Hwb CAMHS wedi arwain at fwy o drafodaethau am gefnogi iechyd meddwl o fewn y tîm bugeiliol. Mae tîm ymyrraeth gynnar CAMHS wedi cynnig hyfforddiant Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl (MHFA) i bawb o'r tîm bugeiliol a chynhaliwyd hyn yn ystod mis Gorffennaf.

Gwaith amlasiantaethol - Cefnogi presenoldeb - Mae'r ganolfan llesiant hefyd yn cael ei ddefnyddio i gefnogi myfyrwyr wrth ddychwelyd i'r ysgol ar ôl cyfnodau hir o absenoldeb. Mae asiantaethau sy'n cefnogi myfyrwyr gydag absenoldebau hirdymor wedi dechrau trefnu sesiynau yn y ganolfan llesiant i bontio'r bwlch rhwng y cartref a'r ysgol. Ar hyn o bryd, mae hyn yn digwydd gyda dau fyfyrwr ym Mlwyddyn 9 sydd heb fod yn mynychu'r ysgol yn y flwyddyn academiaidd hon. Caiff y ganolfan llesiant hefyd ei defnyddio ar gyfer cyfarfodydd gyda gweithwyr cymdeithasol,

	gweithwyr cefnogol, cyfweliadau Heddlu a chyfarfodydd rhieni. Gwasanaethau newydd sy'n defnyddio'r ganolfan llesiant: Meddwl Greddfrol ('Intuitive Thinking') Y nod yw darparu sgiliau credadwy sy'n galluogi pobl i ddod yn wirioneddol annibynnol. Mae'r gwasanaeth yn "grymuso pobl drwy addysg i gymryd eu rheolaeth o'u bywydau yn ôl", gan ddefnyddio dull unigryw i ddatblygu gwybodaeth a theclynnau meddwl. Maent yn ystyried profiadau byw pobl fel ased, lle gall pobl dynnu ar brofiad, gwybodaeth, cryfder a sgiliau sydd, o gael eu hail-gyfeirio'n gywir, yn dod yn declynnau datrys problemau hynod o ddyfeisgar. Maent yn gweithio'n effeithiol ar draws sectorau, gan gynnwys cyfiawnder troseddol, alcohol a chyffuriau, cyflogaeth, cam-drin domestig a digartrefedd. Tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio Mae'r tîm yn darparu hyfforddiant a chefnogaeth ymgynghorol arbenigol i blant ac oedolion sydd ag anawsterau iaith, lleferydd a chyfathrebu cymdeithasol. Caiff y ganolfan llesiant hefyd ei defnyddio ar gyfer cyfarfodydd gyda gweithwyr cymdeithasol, gweithwyr cefnogol, cyfweliadau heddlu a chyfarfodydd rhieni. Cefnogi staff i adeiladu diwylliant o ddiogelwch, ymddiriedaeth a pharch, gan ddarparu hyfforddiant ychwanegol lle bo angen. Mae cryfhau prosesau diogelu ac amddiffyn plant yn Ysgol Friars yn parhau i fod yn flaenoriaeth, gan sicrhau bod yr holl oedolion yn deall ac yn cyflawni eu cyfrifoldebau, a bod disgyblion yn teimlo'n ddiogel, yn cael eu cefnogi ac yn hyderus bod eu lleisiau yn cael eu clywed. Ers 2023, mae'r ysgol wedi adolygu ei model hyfforddiant ar gyfer diogelu ac amddiffyn plant. Yn unol â Chyngor Gwynedd, mae'r ysgol yn cydymffurfio â hyfforddiant Grŵp A, B a C. Hyfforddiant diogelu arbenigol wedi'i gwblhau: - Hyfforddiant Diogelu sy'n cydymffurfio â Grŵp C - Hyfforddiant DSP Gwynedd - Ymddygiadau Rhywiol Niweidiol (HSB) - Hyfforddiant Brook gan Dîm Emrallt - Hyfforddiant Diogelu Oedolyn sy'n Wynebu Risg (Cyflwyniad) - Gwasanaeth Mewn-gymorth ysgol lechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc (CAMH) BIPBC GORLLEWIN - Hyfforddiant Cymorth Cyntaf lechyd Meddwl Ieuencid - Cwrs hyfforddi NSPCC Masterclass: Tackling misogyny Byddwn yn parhau i adolygu'r model hyfforddi hwn yn seiliedig ar
--	--

	adborth gan staff a swyddogion awdurdod lleol. Mae'r ysgol hefyd wedi comisiynu hyfforddwr annibynnol i weithio'n agos gyda'n person diogelu dynodedig i gefnogi, herio a gwella ein trefniadau diogelu ac amddiffyn plant. Dyma wasanaeth cefnogaeth parhaus ar gyfer ein DSP a thîm diogelu ar sail misol. Mae'r ysgol yn cynnal cofnodion ac yn sicrhau bod yr holl staff wedi'u hyfforddi'n briodol o ran diogelu ac amddiffyn plant, atal a thrais rhywiol. Mae'r holl staff yn ymwybodol o'r lefelau gwahanol o anghenion plant ac yn ymwybodol o sut i ymateb i'w hanghenion mewn gwahanol sefyllfaoedd. Mae'r ysgol wedi symud tuag at dîm diogelu dynodedig sy'n medru ymateb mewn modd amserol a phriodol i sicrhau bod cefnogaeth ar gael pan mae angen hynny a bod cyfeiriadau yn cael eu gwneud mewn modd amserol. Ers mis Mehefin 2025, mae'r holl staff newydd yn cael hyfforddiant diogelu fel rhan o'u cyfnod anwytho. Caiff hyn ei hwyluso gan ein person diogelu dynodedig. Mae arweinydd diogelu dynodedig yr awdurdod lleol yn cwrdd â thîm diogelu'r ysgol yn fisol i drafod tueddiadau a chefnogaeth. Mae hyfforddiant ar gyfer diogelu ac amddiffyn plant yn flaenoriaeth yn Ysgol Friars. Mae'r ysgol yn cydymffurfio â'r polisi awdurdod lleol wrth ddarparu hyfforddiant Grŵp A a Grŵp B. Mae personau dynodedig a dirprwy bersonau dynodedig wedi'u hyfforddi i Grŵp C. Mae'r dull tîm yma yn sicrhau bod trefniadau cadarn yn eu lle i ddarparu arweiniad i staff ac yn cysylltu â Chyngor Gwynedd i sicrhau ein bod yn cydymffurfio ac yn gyfredol. Ymgymryd ag archwiliadau diogelu rheolaidd a darparu sicrwydd parhaus i'r Awdurdod a'r Bwrdd Rhaglen. • Hunan-arfarniad diogelu Estyn ac awdit Gwynedd wedi'u cyflwyno i lywodraethwyr. • Mae archwiliad ysgol yn ei le ac yn bwydo i mewn i'r cynllun gweithredu. • Ymweliad diogelu'r ALL wedi'i gwblhau. • Adroddiadau tymhorol yn cael eu cyflwyno i lywodraethwyr mewn perthynas ag amddiffyn/diogelu plant a rolau staff. Cyfathrebu a Thryloywder • Mae cyfathrebu â rhieni yn parhau i fod yn faes i'w ddatblygu. Mae cynlluniau i greu grwpiau ffocws ymroddedig y tymor nesaf yn darparu llwybr clir ymlaen ac yn cynnig y posibilrwydd am fwy o ymgysylltu ystyrion â rhieni mewn trafodaethau diogelu a llesiant.
--	--

4. Heriau a wynebir:	Parhau i glercio'r Corff Llywodraethu hyd nes bod trefniadau cynaliadwy yn eu lle. - Mae'r ysgol wedi hysbysebu sawl gwaith ar gyfer rôl Clerc i'r Llywodraethwyr ond nid oes llwyddiant wedi bod wrth benodi. Wrth symud ymlaen, mae'r ysgol wedi ymrwymo i Gytundeb Lefel Gwasanaeth yr Awdurdod Lleol ar gyfer y ddarpariaeth o wasanaeth Clerc i'r Llywodraethwyr. Cryfhau hyfforddiant a chefnogaeth i lywodraethwyr ym meysydd diogelu, atebolrwydd strategol a monitro perfformiad. - Bydd aros i glywed sut y bydd hyfforddiant gorfodol yn newid yn genedlaethol cyn rhoi manylion pellach yn unol â chanfyddiadau Adolygu Cyrff Llywodraethu Ysgolion Llywodraeth Cymru.
5. Camau nesaf / cerrig milltir allweddol:	- Ymgorffori llais y disgybl ymhellach drwy weithio'n agos â'r tîm comisiynydd plant - Sicrhau bod yr argymhellion yn ein hadroddiad Estyn yn cael eu hymgorffori wrth gynllunio ysgol-gyfan - Datblygu ymhellach ein hymatebion graddedig i ymddygiad cymdeithasol, emosiynol a heriol
6. Risgiau / Adnoddau:	Sicrhau bod rôl y Swyddog Diogelu ychwanegol dros dro yn cael ei hintegreiddio'n effeithiol, gyda fframwaith clir yn nhermau atebolrwydd a throsolwg.
7. Ystyriaethau Cyfathrebu	Cyfathrebu a Thryloywder Mae cyfathrebu â rhieni yn parhau i fod yn faes i'w ddatblygu.
8. Amserlenni:	